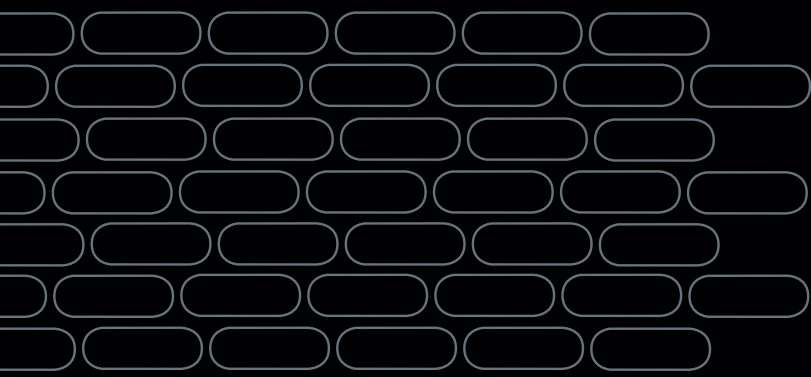

RAPORT Z REALIZACJI PROJEKTU

Wdrożenie i optymalizacja
procesów zarządzania
prawami własności
intelektualnej w Łukasiewiczu
– etap II

INFORMACJE

Nazwa projektu	Wdrożenie i optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu – etap II
Tytuł dokumentu	Raport z realizacji projektu – Wdrożenie i optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu – etap II
Wersja	1.0
Właściciel dokumentu	Centrum Łukasiewicz

AUTORZY

Imię i nazwisko	Jednostka	E-mail
dr Zuzanna Kowalkiewicz	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	zuzanna.kowalkiewicz@lukasiewicz.gov.pl
Jan Popławski	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	jan.poplawski@lukasiewicz.gov.pl
Karol Boruszewski	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	karol.boruszewski@lukasiewicz.gov.pl
Michał Barszcz	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	michal.barszcz@lukasiewicz.gov.pl
Piotr Musiał	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	piotr.musial@lukasiewicz.gov.pl
Mirosław Podolski	Centrum Łukasiewicz Departament Komerccjalizacji	miroslaw.podolski@lukasiewicz.gov.pl
dr Robert Lewicki	Łukasiewicz – PIT	robert.lewicki@pit.lukasiewicz.gov.pl
Anna Stańczyk	Łukasiewicz – ILOT	anna.stanczyk@ilot.lukasiewicz.gov.pl
Radosław Piłatowicz	Łukasiewicz – PIMOT	radoslaw.pilatowicz@pimot.lukasiewicz.gov.pl
Radosław Sknadaj	Łukasiewicz – IMBIGS	radoslaw.sknadaj@imbigs.lukasiewicz.gov.pl
Anna Nawotczyńska	Centrum Łukasiewicz Departament Rozwoju	anna.nawotczynska@lukasiewicz.gov.pl
Marcin Górecki	Centrum Łukasiewicz Departament Rozwoju	marcin.gorecki@lukasiewicz.gov.pl
Wiktor Nowakowski	Centrum Łukasiewicz Departament Rozwoju	wiktor.nowakowski@lukasiewicz.gov.pl

RECENZENCI

Imię i nazwisko	Jednostka	E-mail
dr Agnieszka Jasińska-Kołodziej	Centrum Łukasiewicz Departament Komercjalizacji	agnieszka.jasinska- kolodziej@lukasiewicz.gov.pl
Michał Makurat	Centrum Łukasiewicz Departament Rozwoju	michal.makurat@lukasiewicz.gov.pl

WYKAZ SKRÓTÓW

Skrót	Rozwinięcie
B+R	Badania i rozwój
CŁ	Centrum Łukasiewicz
CRM	System do zarządzania relacjami z klientem (ang. Customer Relationship Management)
COBORU	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
EPO	Europejski Urząd Patentowy (ang. European Patent Office)
EUIPO	Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (ang. European Union Intellectual Property Office)
FTO	Analiza swobody działania (ang. Freedom To Operate)
IP	Własność intelektualna (ang. Intellectual Property)
NDA	Umowa o zachowaniu poufności (ang. Non-disclosure agreement)
TRL	Poziom gotowości technologicznej (ang. Technology Readiness Level)
UPRP	Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
WIPO	Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (ang. World Intellectual Property Organization)

Wstęp	9
1. Dobre praktyki z zakresie ochrony i zarządzania własnością intelektualną.....	10
1.1 Dobór form ochrony	10
2. Procesy ochrony i zarządzania własnością intelektualną będące przedmiotem prac w ramach projektu.....	24
2.1 Dobór formy ochrony	24
2.2 Zgłaszanie prawa do urzędu	28
2.3 Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw	31
2.4 Utrzymanie praw w mocy	34
2.5 Wycena IP	35
2.6 Wniesienie IP jako aportu do spółki	37
2.7 Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań.....	38
2.8 Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw	41
2.9 Przygotowanie do zbycia IP przez instytut	43
2.10 Przygotowanie do udzielenia licencji	45
3. Model dziedzinowy	48
3.1 Rodzaje praw własności intelektualnej	49
3.2 Dobór formy ochrony.....	53
3.3 Zgłaszanie prawa do urzędu	56
3.4 Weryfikacja praw i ich utrzymanie w mocy	59
3.5 Wycena praw własności intelektualnej.....	61

3.6	Wniesienie IP jako aportu do spółki	63
3.7	Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań.....	65
3.8	Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw	67
3.9	Przygotowanie do zbycia IP przez instytut oraz Przygotowanie do udzielenia licencji.....	69
4.	Funkcjonalność wymagań dla prowadzenia procesów ochrony i zarządzania prawami własności intelektualnej	71
4.1	Dobór formy ochrony.....	71
4.2	Zgłaszanie prawa do urzędu	74
4.3	Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw	76
4.4	Utrzymanie praw w mocy	77
4.5	Wycena IP	78
4.6	Wniesienie IP jako aportu do spółki	79
4.7	Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań.....	81
4.8	Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw	82
4.9	Przygotowanie do zbycia IP przez instytut	84
4.10	Przygotowanie do udzielenia licencji	85
5.	Pilotaż wdrożenia wybranych procesów zarządzania IP	87
5.1	Metodyka wdrożenia.....	87
5.2	Dobór formy ochrony.....	88
5.3	Zgłaszanie prawa do urzędu	99
5.4	Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw	106
5.5	Utrzymanie praw w mocy	110

5.6	Wycena IP	113
6.	Wdrożenie wybranych procesów zarządzania IP	116
6.1	Metodyka wdrożenia.....	116
6.2	Wniesienie IP jako aportu do spółki	116
6.3	Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań.....	117
6.4	Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw	121
6.5	Przygotowanie do zbycia IP przez instytut	129
6.6	Przygotowanie do udzielenia licencji	132
7.	Podsumowanie i propozycje dalszych modyfikacji procesów	136

Niniejszy raport przedstawia efekty realizacji projektu pt. „Wdrożenie i optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu – etap II”, finansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach dotacji celowej zgodnie z art. 57 ust. 2 pkt 3 lit. a i d oraz 58 ust. 1 pkt 2 lit a i c 1 Ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U.2020.2098 t.j.), na realizację przez Centrum Łukasiewicz projektów badawczych w ramach celu Sieci Badawczej Łukasiewicz, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 tej ustawy. Celem projektu było (1) uzyskanie gotowego do stosowania przez użytkowników narzędzia IT obejmującego 5 procesów zarządzania IP, (2) opracowanie kolejnego prototypu narzędzia IT obejmującego dotąd niezdigitalizowane kluczowe procesy zarządzania prawami IP, (3) zaimplementowanie dobrych praktyk do prototypowanych i wdrażanych narzędzi IT.

Zakres przedmiotowy projektu obejmował:

- a) analizę dobrych praktyk funkcjonujących w międzynarodowych ośrodkach B+R zajmującym się zarządzaniem IP za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi informatycznych;
- b) pilotażowe wdrożenie prototypu rozwiązania IT obejmującego zmapowane procesy ochrony i zarządzania IP, które zostały wskazane jako najbardziej kluczowe, jednak nie były przedmiotem digitalizacji w ramach realizacji projektu zgodnie z umową nr MEiN/4/CŁ/2021 (osiągnięto TRL 6, czyli demonstracji prototypu narzędzia IT w warunkach zbliżonych do rzeczywistych);
- c) wdrożenie narzędzia IT służącego do zarządzania własnością intelektualną (osiągnięcie TRL 9, czyli gotowego produktu – narzędzia IT funkcjonującego w warunkach rzeczywistych) – prototyp obejmujący 5 zdigitalizowanych procesów został przetestowany w otoczeniu zbliżonym do warunków rzeczywistych w ramach realizacji projektu zgodnie z umową nr MEiN/4/CŁ/2021.

W ramach projektu ponadto zaktualizowano model danych dotyczący własności intelektualnej Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz opracowano wymaganych funkcjonalności rozwiązania informatycznego umożliwiającego digitalizację oraz wdrożenie procesów ochrony i zarządzania IP. W rezultacie przygotowano pięć procesów obsługi procesów zarządzania własnością intelektualną, które zaimplementowano w narzędziu IT oraz pięć już zoptymalizowanych procesów, które były przedmiotem walidacji w warunkach rzeczywistych. Realizacja projektu pozwoliła na wyciągnięcie wniosków oraz przygotowanie rekomendacji przedstawionych w ostatnim rozdziale niniejszego raportu.

1. Dobre praktyki z zakresie ochrony i zarządzania własnością intelektualną

Dobre praktyki z zakresu ochrony i zarządzania własnością intelektualną zostały przedstawione dla wszystkich procesów będących przedmiotem niniejszego projektu badawczo-rozwojowego. Poniżej przedstawione dobre praktyki powstały na podstawie odbytych wizyt studyjnych w King's College London, Royal Institution of Great Britain w Londynie, INESC Technology and Science oraz YEDA (the Weizmann Institute of Science) oraz przeglądu literatury przedmiotu.

1.1 Dobór form ochrony

Opracowane rozwiązania techniczne wymagają przeprowadzenia procesu doboru przedmiotu ochrony. Gdy rozwiązanie chronione jest na podstawie prawa autorskiego, wówczas ochrona przysługuje z samego faktu osiągnięcia rezultatów badawczych, ale chronią jedynie ich opracowanie, nie samą istotę rozwiązania technicznego. Natomiast ochrona rozwiązania technicznego powinna zawsze być chroniona jako *know-how* jeżeli zostały podjęte działania w celu utrzymania ich w poufności. Ochrona w charakterze *know-how* wymaga poczynienia odpowiednich działań przez uprawnionych – czyli instytutu i ich pracowników. Wymaga to nie tylko przyjęcia zasady podpisywania NDA z wszystkimi pracownikami i współpracownikami, co zostało wprowadzone w Sieci Badawczej Łukasiewicz, ale również dalej idących zasad dostępu do budynku, przechowywania informacji, dostępu do sieci i komputerów instytutów czy podłączania sprzętów zewnętrznych do komputerów czy sieci. Ujawnienie wiedzy technicznej czy technologicznej nie tylko może pozbawić rozwiązania technicznego cechy nowości, ale również pozwolić konkurencji zdobyć przewagę kosztem instytutu. Tym samym może pozbawić możliwości dobrania formy ochrony, takiej jak patent na wynalazek czy prawo ochronne na wzór użytkowy etc. Dobieranie form ochrony jest pochodną przyjęcia strategii rozwoju instytutu, takich czynników jak kierunek rozwoju danych produktów instytutu, kierunek ekspansji terytorialnej czy rozwój potencjalnych konkurentów (tzw. *revers-engineered*) – decyzja o wyborze ścieżki ochrony powinna być poprzedzona analizą m.in. produktu, rynku zbycia, potrzeb konsumenckich oraz konkurencji.

Rekomendacje

Wprowadzenie w całej Sieci Badawczej Łukasiewicz jednolitych zasad przechowywania i dostępu do informacji technicznych, technologicznych czy organizacyjnych lub innych informacji mających wartość gospodarczą wraz z wdrożeniem zabezpieczeń z zakresu *cybersecure*.

Analiza i weryfikacja stosowanych w instytutach Łukasiewicz procedur związanych z *know-how* pod kątem rzetelności zabezpieczenia przechowywania informacji mających walor informacji

technicznych, technologicznych czy organizacyjnych lub innych informacji mających wartość gospodarczą – stanowiących wartość dla instytutów i wdrożyć jednolitą procedurę dostępu do tego typu informacji.

Rozdzielenie procesu zgłaszania wyników B+R na dwa etapy: etap wstępny (inicjowanie procesu i dostarczenie podstawowych informacji o wynikach B+R) oraz etap właściwy (pozyskanie bardziej szczegółowych informacji o wynikach B+R).

2. Zgłoszenie prawa do urzędu

Prawidłowe przeprowadzenie zgłoszenia prawa do urzędu musi wynikać z przyjętej strategii, której pochodną są decyzje o podjęciu takich, a nie innych form zgłoszenia czy terytoriów, gdzie zostaje zgłoszone prawo – dotyczy to nie tylko zakresu ochrony rozwiązania, ale również potencjalnych rynków zbytu. Wymaga to nie tylko rozbudowy kadrowej/utworzenie działów ochrony IP, ale również stałej współpracy z profesjonalnym pełnomocnikiem – rzecznikiem patentowym. Taki zespół musi posiadać znajomość specyfiki danego rynku, specyfiki potencjalnych konkurentów i ich przewag technologicznych.

Rekomendacje

Rozbudowa kadrowa/utworzenie działów ochrony IP/działów wspierających pełnomocników ds. IP oraz nawiązanie stałej współpracy z profesjonalnym pełnomocnikiem rzecznikiem patentowym.

3. Utrzymanie praw w mocy przed właściwym urzędem

Utrzymywanie praw przed urzędem w przypadku rozbudowanego portfolio własności intelektualnej wymaga nie tylko nakładów kadrowych, ale również wdrożenie odpowiedniego oprogramowania do zarządzania prawami własności intelektualnej w organizacji jak również przygotowania sprawnej ścieżki opiniowania i akceptacji.

Rekomendacje

Rozbudowa kadrowa/utworzenie działów ochrony IP oraz wybranie/zaprojektowanie i wdrożenie odpowiedniego oprogramowania dla zarządzania prawami własności intelektualnej w organizacji.

4. Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

Zgodnie z regulaminem zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej wraz z zasadami komercjalizacji dla Sieci Badawczej Łukasiewicz, wprowadzonym, w § 6.4 przewiduje: „W celu poszanowania praw innych podmiotów, Komórka ds. komercjalizacji, przeprowadza analizę czystości stosowanych rozwiązań zawartych, w szczególności, w produktach, towarach, usługach i technologiach, przed wprowadzeniem ich do obrotu, przed Komercjalizacją praw oraz w przypadku przeniesienia praw odpowiednio na rzecz Centrum albo instytutu. W uzasadnionych przypadkach weryfikację czystości powtarza się po wprowadzeniu produktu, towaru, usług i technologii na rynek oraz w trakcie Komercjalizacji.”

Proces badania czystości powinien być przeprowadzony w przypadku planowania wprowadzenia na rynek nowych rozwiązań przez instytut Łukasiewicza. Proces ten powinien zostać przeprowadzony uwzględniając uwarunkowania terytorialne – planowane wejście na dane rynki. Z tego powodu zalecane jest wytypowanie do przeprowadzenia oceny praw, które będą podlegały komercjalizacji, wdrożeniu własnemu lub wykorzystane w projektach B+R.

W przypadku gdy wyszukiwanie ujawni jeden lub wiele praw wyłącznych istotnie ograniczających swobodę działania wówczas można przyjąć różne strategie:

- przeniesienie prawa wyłącznego lub udzielenie licencji upoważniającej do korzystania z technologii chronionej patentem na określonym terytorium i przez określony czas;
- licencjonowanie krzyżowe – obejmuje to dwie lub więcej firm wymieniających licencje, aby móc korzystać z niektórych patentów będących własnością innych stron;
- modyfikacja rozwiązania, jeśli jest taka możliwość, tak aby znajdowało się poza zakresem ochrony praw podmiotów trzecich;
- Korzystanie z zasobu patentowego (*patent pool*) tworzonego na podstawie umowy podmiotów uprawnionych z patentów, które postanawiają udostępnić patenty sobie nawzajem oraz podmiotom trzecim. Dobrze znanymi przykładami są licencje udzielane są np. dla technologii DVD, DVD-ROM (Sony, Philips i Pioneer), MPEG-2¹, Bluetooth² czy SARS-Covid³.

Rekomendacje

Badania czystości rozwiązań najlepiej rozpocząć na etapie planowanego opracowania i wprowadzenia na rynek nowego produktu. Istnieje poważne ryzyko, szczególnie w sektorach

¹ <https://www.mpegla.com/programs/mpeg-2/> (dostęp 09/12/2022).

² <https://www.bluetooth.com/about-us/governing-documents/> (dostęp 09/12/2022).

³ E. Correa, Case 2. The SARS case. IP fragmentation and patent pools, w: G. Van Overwalle, Gene Patents and Collaborative Licensing Models, Cambridge University Press 2009, s. 43.

zaawansowanych technologii, w których istnieje wiele praw wyłącznych, uniemożliwienia komercjalizacji rozwiązania przez konkurenta posiadającego patent np. na technologię wbudowaną w ten produkt. Dlatego też wiele firm na wczesnym etapie stara się zapewnić sobie „swobodę działania” (*freedom-to-operate*), tzn. zagwarantować, że produkcja handlowa, marketing i wykorzystanie ich nowego produktu, procesu lub usługi nie naruszają praw własności intelektualnej innych firm. W tym celu wykonują badanie *freedom-to-operate*, w którym weryfikowane są przeszkody prawne w prowadzeniu produktu na rynek na danym terytorium geograficznym.

Systematyczna ocena swobody działania instytutu przed wprowadzeniem nowego produktu jest zatem sposobem na zminimalizowanie ryzyka naruszenia praw wyłącznych przez inne firmy. Zwiększa to również szanse instytutu na znalezienie partnerów biznesowych i przyciąganie inwestorów do wspierania swoich planów rozwoju biznesowego. Zatem rekomendowane jest przygotowanie takiej analizy Dział komercjalizacji.

5. Weryfikowanie utrzymania praw w mocy

Weryfikowanie utrzymania praw w mocy zależne jest od szeregu czynników, zarówno wewnątrz organizacji jak i czynników zewnętrznych. Takimi wewnętrznymi determinantami są umowy zawarte z podmiotami trzecimi czy mogą wynikać ze strategii przyjętej dla całej Sieci Badawczej Łukasiewicz, a wiążąca dany instytut. Czynnikami zewnętrznymi są takie elementy jak przebieg procesu komercjalizacji albo potencjał komercjalizacyjny jaki tkwi w istocie rozwiązania. Oba czynniki są zależne od walidacji technologii na rynku. Proces komercjalizacji pomimo tego, że może być w trakcie realizacji, wchodzić właśnie w kolejny etap tego procesu – może również podlegać procesowi weryfikacji zasadności utrzymywania w mocy prawa dot. rozwiązania z uwagi na zmienność w czasie aktualności wchodzących w kolejną fazę komercjalizacji. Rozwiązanie techniczne mające jedynie potencjał komercjalizacyjny przed rozpoczęciem tego procesu z uwagi na wysoki poziom TRL albo inne czynniki mógł się z upływem czasu zdezaktualizować. Zweryfikowanie takiego procesu jest niezbędna dla realizacji budżetu instytutu, wymaga to posiadania kadry wyspecjalizowanej mogącej określić potencjał komercjalizacyjny na danym rynku, który będzie mógł być skomercjalizowany.

Rekomendacje

Rekomenduje się przeprowadzanie cyklicznego weryfikowania zasadności utrzymania praw w postaci audytu portfela praw posiadanych przez instytut Łukasiewicza, zrealizowany przez Dział

komercjalizacji na określony rok budżetowy. W związku z powyższym powinna być przeprowadzona w roku poprzedzającym z rekomendacją pozostawienia prawa w mocy czy jego wygaszenia na przyszły rok budżetowy i nie ponoszenia dalszych finansowych kosztów utrzymywania praw zbędnych. Taka weryfikacja powinna odbywać się w stosownych terminach pozwalających ustalać budżet całego instytutu na rok następny.

6. Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

Audyt własności intelektualnej to systematyczny, gruntowny przegląd posiadanych aktywów intelektualnych, nabytych i używanych przez przedsiębiorstwo w celu ustalenia ich statusu prawnego, wartości, potencjalnego ryzyka związanego z ich stosowaniem oraz posiadanych środków do ich ochrony i efektywnego wykorzystywania. Dlaczego audyt własności intelektualnej jest ważny?

Audyt własności intelektualnej jest istotnym narzędziem w rozwoju instytutu, ponieważ pomaga w:

- lepszym identyfikowaniu i monitorowaniu całego portfela aktywów własności intelektualnej: poprzez zidentyfikowanie, jakie wartości niematerialne posiada instytut, które z nich są używane oraz nieużywane, określenie właścicieli tych aktywów, etc.;
- lepszym zabezpieczeniu własności intelektualnej poprzez wskazanie efektywnych i najwłaściwszych dróg do ochrony posiadanych aktywów własności intelektualnej;
- skutecznym wykorzystywaniu własności intelektualnej poprzez wykazanie czy własność intelektualna jest efektywnie eksploatowana oraz przez wskazanie niewykorzystywanych lub nieużywanych aktywów własności intelektualnej;
- stworzeniu efektywnej struktury administracji własności intelektualnej, poprzez określenie wytycznych dla zarządzania własnością intelektualną;
- dostosowaniu strategii zarządzania własnością intelektualną do strategii rozwoju przedsiębiorstwa, poprzez wskazanie możliwych niespójności;
- ustalaniu wartości aktywów własności intelektualnej, poprzez pomoc w wycenie tych aktywów w celu poznania „dodatkowej” wartości przedsiębiorstwa;
- przewidywaniu możliwych zagrożeń oraz zarządzaniu nimi, poprzez określenie czy aktywa własności intelektualnej przedsiębiorstwa naruszają prawa osób trzecich lub czy osoby trzecie naruszają prawa posiadane przez firmę;

- redukcji kosztów, poprzez umożliwienie zmniejszenia kosztów utrzymania dla „przestarzałych” aktywów własności intelektualnej oraz pomoc w unikaniu kosztownych i żmudnych działań sądowych w przypadku naruszania praw osób trzecich;
- pielęgnowaniu kreatywności i wynalazczości, poprzez rozwijanie mechanizmów wsparcia innowacyjności oraz zachęcanie do tworzenia własności intelektualnej.

Audyt właściwy własności intelektualnej: ogólnie znany jako *IP due diligence*. Ten rodzaj audytu ma węższy zakres i skupia się na identyfikacji oraz ocenie wybranych najistotniejszych aktywów własności intelektualnej. Audyt *IP due diligence* jest najczęściej przeprowadzany w kontekście:

- przejęcia, połączenia lub *joint ventures* w celu określenia podstawy do oceny ryzyka i wartości istotnych aktywów własności intelektualnej w proponowanym przejęciu lub sprzedaży;
- transakcji finansowych w celu określenia wpływu aktywów własności intelektualnej na transakcje finansowe dotyczące własności intelektualnej, takich jak zakup akcji, zabezpieczenia, pierwsze oferty publiczne, etc.;
- cesji lub licencjonowania własności intelektualnej w celu zapewnienia informacji o portfelu własności intelektualnej dla potencjonalnego cesjonariusza lub licencjodawcy, poznania ewentualnych restrykcji oddziałujących na używanie własności intelektualnych;
- wprowadzenia nowego produktu lub usługi na rynek w celu oszacowania możliwych zagrożeń naruszenia praw osób trzecich lub kwestii swobody działania połączonych z nowym produktem lub usługą;
- likwidacji, w celu zabezpieczenia praw własności intelektualnej na wypadek zabezpieczenia roszczeń wierzycieli.

Audyt własności intelektualnej jest pracą zespołową i powinien być przeprowadzony przez osoby odpowiednio merytorycznie do tego przygotowane, mające świadomość znaczenia własności intelektualnej oraz znające rynek na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo. Bardzo ważne jest jednak, żeby zespół składał się z pracowników działów powiązanych z własnością intelektualną, czyli z osób specjalizujących się w zakresie badań i rozwoju, produkcji, marketingu czy sprzedaży. Ponadto zaleca się, aby zespołem realizującym kierowała osoba odpowiedzialna za własność intelektualną w firmie, który posiada wyspecjalizowaną wiedzę na ten temat. Audytorem może być również ekspert zewnętrzny w zależności od zakresu audytu i przydzielonego budżetu, a także preferencji firmy.

Należy pamiętać o tym, że celem audytu własności intelektualnej jest zidentyfikowanie aktywów własności intelektualnej w firmie oraz zarządzanie potencjalnymi zagrożeniami związanymi z tymi aktywami. W zależności od wybranej metody przeprowadzania audytu, główne obszary zainteresowania audytora powinny być następujące:

Zasoby własności intelektualnej

- Czy aktywa własności intelektualnej znajdują się w wykazie kompletnych zasobów?
- Czy wszystkie aktywa własności intelektualnej firmy są chronione?
- Czy właściciele aktywów własności intelektualnej są zidentyfikowani i czy są jakieś problemy dotyczące własności?
- Czy są aktywa własności intelektualnej wykorzystywane przez firmę, ale należące do osób trzecich?
- Czy uzyskano prawo do legalnego ich użytkowania (np. poprzez umowę licencyjną)?

Wykorzystywanie i zabezpieczenie praw

- Czy wszystkie zarejestrowane aktywa własności intelektualnej są wykorzystywane? Jeśli nie, czy istnieje możliwość licencjonowania lub przeniesienia własności na inne podmioty?
- Czy opłaty za kolejne okresy ochrony są systematycznie wnoszone?
- Czy firma chroni w jakiś sposób niezarejestrowane aktywa własności intelektualnej?
- Czy ochrona aktywów własności intelektualnej obejmuje wszystkie docelowe kraje?
- Czy firma posiada niewykorzystane aktywa własności intelektualnej i czy istnieje uzasadnienie ich niewykorzystania?

Prawo i umowy

- Czy wszystkie umowy dotyczące własności intelektualnej nadal obowiązują?
- Czy wszystkie kontrakty dotyczące własności intelektualnej rejestrowane są w ramach właściwych organów (urzędy patentowe, etc.)?
- Czy umowy o nieujawnianiu informacji (NDA) zostały podpisane z pracownikami/osobami trzecimi?
- Czy w umowach nie ma jakichś niedopatrzeń/luk prawnych?
- Czy istnieją zidentyfikowane przepisy prawa własności intelektualnej w umowach o pracę?
- Czy istnieją prawne kwestie dotyczące umów, czy lokalne przepisy dotyczące własności intelektualnej i prawa konkurencji?

Naruszenie i egzekwowanie

- Czy firma narusza prawa własności intelektualnej innych osób?
- Czy istnieją kwestie związane z naruszeniem przez osoby trzecie aktywów własności intelektualnej firmy?

Zarządzanie własnością intelektualną

- Czy istnieje zidentyfikowana i skuteczna strategia, zintegrowana z odpowiednimi politykami w zakresie własności intelektualnej?
- Czy w firmie jest określony poziom świadomości w zakresie własności intelektualnej?

Na podstawie zebranej dokumentacji i uzyskanych informacji powinna zostać przeprowadzona szczegółowa analiza aktywów własności intelektualnej przedsiębiorstwa. Ocena ta może być w przeprowadzona przy wykorzystaniu różnych metod. Jednakże polecana jest analiza SWOT, która wyraźnie ujawnia silne strony, słabości, możliwości i zagrożenia związane z audytowanymi aktywami własności intelektualnej przedsiębiorstwa. Wyniki z analizy SWOT prowadzą do rozwijania pełniejszej świadomości w firmie i pomagają zarówno w planowaniu strategicznym, jak i podejmowaniu decyzji.

Rekomendacje

Zlecenie przygotowania audytu własności intelektualnej zwany jako *IP due diligence* przez działu komercjalizacji oraz naukowców zajmujących się wdrożeniem lub rozwojem danej technologii wraz z analizą SWOT.

7. Wycena IP

Wycena własności intelektualnej w przypadku powołania spółki typu *spin-off* przez instytut, do której wynik pracy B+R został wniesiony aportem w celu jego komercjalizacji, wycena tego wkładu jest niezbędna dla ustalenia relacji wartości praw własności intelektualnej do wartości udziałów przyznawanych w zamian za aport i prawidłowego prowadzenia rachunkowości spółki. Wycena własności intelektualnej jest niezwykle ciężkim i trudnym zadaniem. Opiera się o takie kryteria jak:

- okres obowiązywania prawa lub praw własności intelektualnej – charakter tego prawa, zakres ochrony, potencjał ekonomiczny;
- ustalenie warunków komercjalizacji dla danego typu technologii, w tym np. zdolność aportowa własności intelektualnej;
- sposób finansowania transakcji;

- powiązanie części ceny nabycia od wyników osiąganych z aktywów w przyszłości.

Takie analizy dzielą się na klasyczną wycenę majątkową tzw. metodę księgową – czyli wycenę skorygowaną aktywów netto uwzględniającą wartość nie tylko odtworzeniową, ale również wartość w przypadku tzw. likwidacji. Istnieje również metoda dochodowa polegająca na zsumowaniu zdyskontowanych: zysków, przepływów pieniężnych oraz dywidend z uwzględnieniem takiego czynnika jak ekonomiczna wartość dodana (EVA). Występuje również metoda tzw. porównawczo-rynkowa w oparciu o a porównywalnych transakcjach historycznych w oparciu o takie mnożniki jak: kapitalizacja rynkowa/wartość księgowa, Wartość przedsiębiorstwa/EBIT (zysk operacyjny, czyli zysk przed odliczeniem podatków i odsetek), Wartość Przedsiębiorstwa/EBITDA (zysk operacyjny przedsiębiorstwa przed potrąceniem odsetek od zaciągniętych zobowiązań oprocentowanych podatków, amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych oraz amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych), Wartość Przedsiębiorstwa/Sprzedaż.

Rekomendacje

Raport z przygotowania wyceny powinien zostać opracowany przez profesjonalny zespół ekspertów zajmujących się specyficznie wyceną (wyspecjalizowane podmioty) ze względu na niezwykle złożoność zagadnienia.

8. Wniesienie IP jako aportu do spółki prawa handlowego

Eksperci ds. transferu technologii, jak i eksperci ds. komercjalizacji, preferują licencjonowanie własności intelektualnej w przypadku wniesienia aportu do nowo powstałej spółka tzw. *spin-out* zamiast przenoszenia własności poprzez cesję praw. W dużej mierze jest to podyktowane przekonaniem, że typu spółki *spin-out* np. młode startupy, są przedsięwzięciami wysokiego ryzyka. Istnieją trzy techniczne powody, dla których eksperci ds. transferu technologii wolą udzielać licencji na własność intelektualną spółkom typu *spin-out* niż dokonywać cesji:

- możliwe do wyegzekwowania zobowiązania do wykonania, w celu zapewnienia, że spółka typu *spin-out* podejmuje odpowiednie działania w celu osiągnięcia postępu w zakresie rozwoju i komercjalizacji własności intelektualnej;

- prawa zwrotne w celu zapewnienia, że własność intelektualna wytworzona przez instytutu może zostać zwrócona instytutowi, jeśli licencjodawca nie może już rozwijać swojej własności intelektualnej (czasami jest to wymóg fundatorów badań);
- Zobowiązanie do wnoszenia opłat licencyjnych nie są oddzielone od własności intelektualnej. W przypadku cesji, zobowiązanie do zapłaty opłat licencyjnych może nie być przeniesione na późniejszego cesjonariusza, ponieważ nie był on stroną pierwotnej umowy o wynagrodzenie autorskie w pierwotnej umowie o nabycie praw gdzie zostały określone warunki wnoszenia opłat licencyjnych.⁴

Rekomendacje

Obok tradycyjnej cesji na rzecz spółki typu *spin-out* Łukasiewicza warto rozważyć wypracowanie modelu umowy wniesienie aportu w oparciu o model licencji rozwiązania technicznego. Jest to równie skuteczny model tworzenia takiej spółki zabezpieczający prawa i interesy instytutu. Ponadto podstawą dokonania takiego aportu jest jego właściwa wycena, ponieważ w przeciwnym razie nie jest możliwe ani określenie udziałów w spółce ani prawidłowe prowadzenie rachunkowości spółki. Również kluczowe dla skutecznego dokonania aportu jest wniesienie zmian w rejestrach własności intelektualnej w urzędach ds. własności intelektualnej, jak Urząd Patentowy RP czy Europejski Urząd ds. Własności Intelektualnej – we wszystkich urzędach gdzie prawo jest chronione by mogło odnieść skutek na terytorium wszystkich krajów gdzie takie prawo zostało ustanowione.

9. Zbycie IP przez instytut

W przypadku przeniesienia własności intelektualnej, należy rozważyć poniżej wymienione okoliczności, tak aby przeniesienie lub cesja praw własności intelektualnej była korzystana i opłacalna z ekonomicznego punktu widzenia. Muszą być spełnione warunki, takie że:

- zapewnienie, że nabywca skomercjalizuje przeniesioną własność intelektualną z korzyścią dla instytutu i twórców technologii;
- instytut otrzyma w zamian „uczciwą wartość”;

⁴ Cambridge University: UK University Technology Transfer: behind the headlines.

- instytut jest w stanie kontynuować swoje niekomercyjne badania i nauczanie we wszystkich dziedzinach oraz wykorzystywać przeniesione IP do tych celów badawczych i dydaktycznych.

W takich warunkach instytut powinien zabiegać o komercjalizację rozwiązania w postaci cesji praw wyłącznych.

Koszty zgłoszenia patentu lub innych form ochrony własności intelektualnej będącej własnością instytutu powinny być początkowo pokrywane przez tego właściciela aż do momentu udzielenia cesji dotyczącej tej własności. Po udzieleniu cesji cesjonariusz powinien pokryć wszystkie późniejsze koszty patentu lub inne koszty ochrony IP i może zostać poproszony o uwzględnienie historycznych kosztów patentu i ochrony IP jako części opłaty za cesję z góry.

Instytut powinien uzgodnić strategię ochrony patentu i IP z każdym potencjalnym cesjonariuszem, który ma prawa lub możliwości negocjowania cesji IP. Z uwagi na to, że cesjonariusz sprawuje kontrolę nad rozwojem i ostatecznym wykorzystaniem, komercjalizacją oraz przełożeniem na produkt lub usługi jakiegokolwiek własności intelektualnej, która została mu przypisana przez instytut, cesjonariusz powinien przyjąć na siebie wszelką odpowiedzialność, która może powstać w związku z tymi działaniami oraz produktami i usługami oraz zwalnia instytut z wszelkiej takiej odpowiedzialności.⁵

Rekomendacje

Dokonując przeniesienia praw własności intelektualnej warto zawrzeć umowne należycie zabezpieczyć interesy instytutów, tak aby zbywać takie prawa bez szkody dla dalszego prowadzenia badań naukowych i rozwojowych w oparciu o zbyte rozwiązania czy współpracę z jego nabywcą.

10. Udzielanie licencji na prawa wyłączne

Należy zawrzeć taką umowę o przeniesieniu licencji, w związku z którą zobowiązania do ponoszenia opłat licencyjnych nie są oddzielone od aktualnego licencjobiorcy własności intelektualnej. W przypadku przeniesienia z pierwotnego licencjobiorcy zobowiązanie do

⁵ Government of Ireland. Irelands National IP Protocol 2019. A Framework For Successful Research Commercialisation.

uiszczania opłat licencyjnych może nie być wiążące dla kolejnego licencjobiorcy, ponieważ nie był on stroną pierwotnej umowy o uiszczanie opłat licencyjnych.

Z kolei inwestorzy sprzeciwiają się zerwaniu licencji na prawo własności intelektualnej, których domagałby się instytut, ponieważ zwrot własności intelektualnej do pierwotnego właściciela jakim jest np. instytut, w przypadku np. niewypłacalności może spowodować obniżenie wartości przedsiębiorstwa typu *spin-out* i zmniejszyć zyski inwestorów w momencie likwidacji.

Licencje IP udzielane przez instytutu powinny dotyczyć określonych celów, dziedzin, czasu trwania i terytoriów oraz być dokonywane na uczciwych warunkach handlowych. Wszystkie licencje powinny przewidywać ich rozwiązanie (na przykład w przypadku istotnego naruszenia warunków licencji przez licencjobiorcę lub niewypłacalności licencjobiorcy), tak aby umożliwić instytutowi będącym właścicielem własności intelektualnej poszukiwanie dalszych możliwości komercyjnych dla tej własności intelektualnej.

Know-how, narzędzia badawcze i inne szerokie technologie wspomagające będące własnością instytutu powinny być bardzo wyraźnie opisane w umowach licencyjnych, tak aby można je było jednoznacznie zidentyfikować i oddzielić od innych zakulisowych własności intelektualnych licencjonującego instytutu.

Prawa własności intelektualnej do takiego *know-how*, narzędzi badawczych i technologii będących własnością instytutu nie powinny być zazwyczaj przenoszone lub licencjonowane na wyłączność i powinny być licencjonowane wyłącznie na zasadzie niewyłączności, ponieważ przeniesienie lub licencja wyłączna mogą uniemożliwić instytutowi podjęcie dalszych działań dydaktycznych, badawczych lub komercjalizacyjnych w związku z własnością intelektualną w zakresie danego *know-how*, narzędzi badawczych i technologii. Powinny one być licencjonowane na zasadzie wyłączności tylko wtedy, gdy:

- Licencjobiorca może w sposób uzasadniony wykazać w sposób satysfakcjonujący instytut, że wyłączna licencja IP jest niezbędna do tego, aby licencjobiorca właściwie skomercjalizował własność intelektualną, którą chce licencjonować od instytutu.
- Instytut jest przekonany, że wyłączny charakter licencji nie ograniczy jego zdolności do kontynuowania działalności dydaktycznej, badawczej i komercjalizacyjnej w danej dziedzinie.

- *Know-how*, narzędzia badawcze i inne szerokie technologie wspomagające są bardzo jasno opisane, na tyle szczegółowo i w taki sposób, aby instytutowi mógł zapewnić zgodność z wyłączną licencją IP.⁶

Rekomendacje

Dokonując licencjonowania praw własności intelektualnej warto zawrzeć umowne należycie zabezpieczyć interesy instytutów, tak aby udzielać zgody na korzystanie z takiego prawa bez szkody dla dalszego prowadzenia badań naukowych i rozwojowych w oparciu o zbyte rozwiązania czy współpracę z jego nabywcą.

⁶ Ireland-s-National-IP-Protocol-2019

11. Polecana literatura zawierająca dobre praktyki

- Ireland's National IP Protocol 2019 A Framework For Successful (<https://www.knowledgetransferireland.com/Reports-Publications/Ireland-s-National-IP-Protocol-2019-.pdf>).
- Research Commercialisation Cambridge University: UK University Technology Transfer: behind the headlines (<https://www.enterprise.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2015/04/Behind-the-headlines.pdf>).
- IP and Business: Launching a New Product: freedom to operate (https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2005/05/article_0006.html).
- MPEG LA's MPEG-2 Patent Portfolio License (<https://www.mpegla.com/programs/mpeg-2/>).
- Bluetooth Governing Documents (<https://www.bluetooth.com/about-us/governing-documents/>).
- G. Van Overwalle, Gene Patents and Collaborative Licensing Models, Cambridge University Press 2009.
- Your Guide to IP Management in International Business European IP Helpdesk.
- Unlocking untapped value EPO SME case studies on IP strategy and IP management European Patent Office.

2. Procesy ochrony i zarządzania własnością intelektualną będące przedmiotem prac w ramach projektu

Procesy ochrony i zarządzania własnością intelektualną będące przedmiotem niniejszego projektu zostały wybrane pod względem największej istotności w procesie komercjalizacji oraz konieczności zabezpieczania praw należących do instytutów Łukasiewicza. Ponadto procesy te należą do procesów najczęściej realizowanych przez pracowników Departamentów Komercjalizacji instytutów Łukasiewicz.

2.1 Dobór formy ochrony

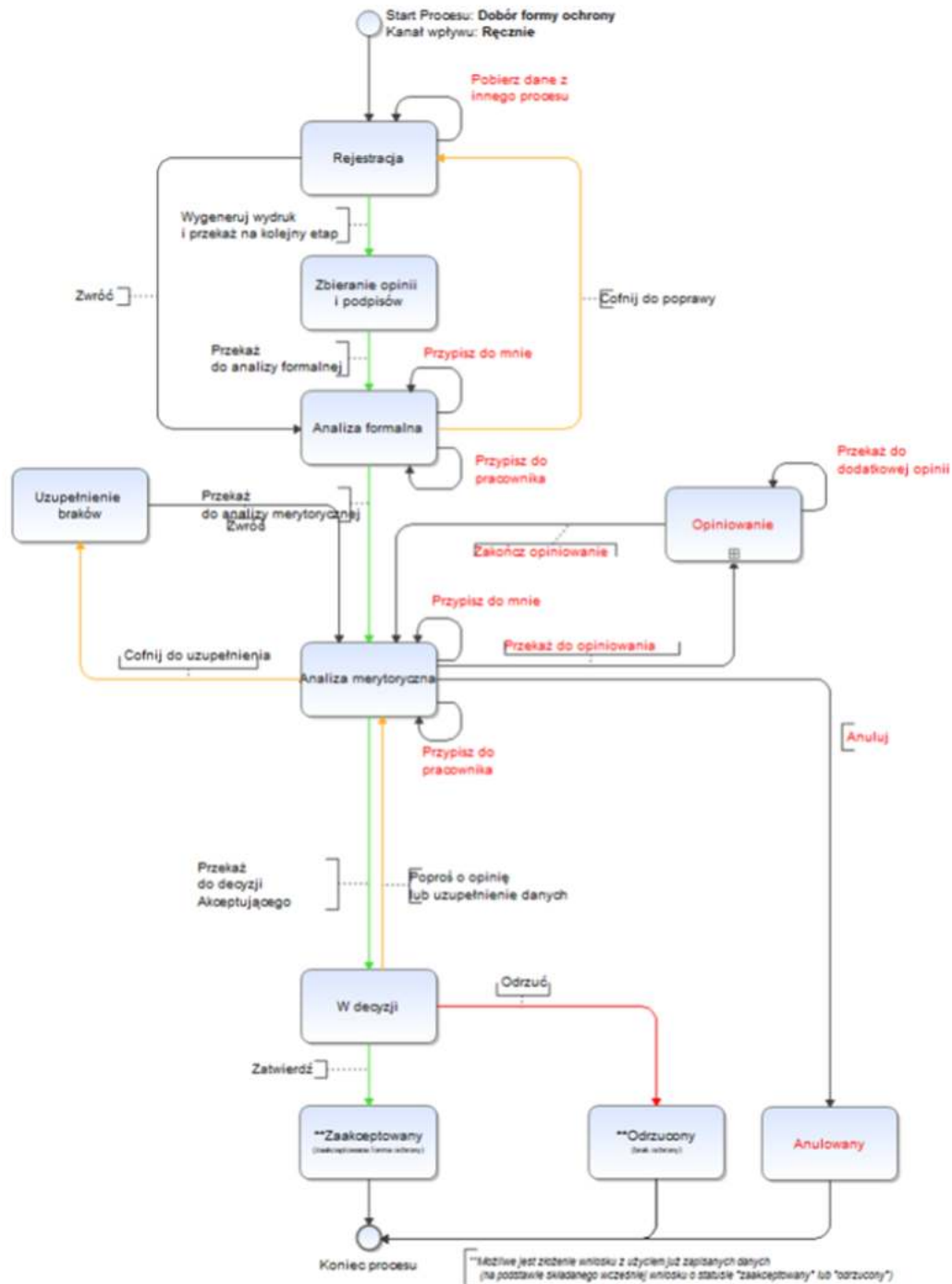
Celem procesu pn. „Dobór form ochrony” jest wskazanie możliwych ścieżek ochrony wyników prac badawczo-rozwojowych zrealizowanych w ramach działalności instytutu. Istotne przy tym jest, że wyniki te mogą być zabezpieczane w różny sposób, jak również na wiele sposobów – niektóre z rozwiązań mogą bowiem być chronione prawem własności przemysłowej, inne natomiast podlegać prawu autorskiemu. Istotne przy tym jest, że opracowane rozwiązanie, może być poddane jednoczesnej ochronie w różnych kategoriach, posiadając niekiedy cechy zarówno wynalazku, wzoru użytkowego, jak i wzoru przemysłowego. Doświadczeni twórcy na ogół potrafią zidentyfikować kategorię, w której można uzyskać ochronę na opracowane rozwiązanie, niemniej jednak zdarza się, iż twórcy nie uwzględniają pewnych czynników, które pozwalałyby na objęcie danego rozwiązania ochroną w możliwie najszerszym zakresie. W przypadku mniej doświadczonych naukowców, częściej zdarza się, iż mają problemy w prawidłowym określeniu kategorii ochrony, której może podlegać dane rozwiązanie. Prawidłowy dobór formy ochrony ma duże znaczenie dla prawidłowego zabezpieczenia interesu twórców, jak również instytutu, który w dalszej kolejności będzie podejmował działania zmierzające do komercjalizacji opracowanych rozwiązań, dlatego też proces pn. „Dobór form ochrony” stanowi istotny krok w procesie komercjalizacji rozwiązań opracowywanych w instytutach.

Proces pn. „Dobór formy ochrony” rozpoczyna się od zarejestrowania w systemie wyników badań opracowanych przez twórcę lub zespół twórców. Osoba zgłaszająca (na ogół przedstawiciel twórców, ew. inna upoważniona osoba) uzupełnia formularz stanowiący załącznik do Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej wraz z zasadami komercjalizacji dla Sieci Badawczej Łukasiewicz. Istotnym przy tym jest, że osoba zgłaszająca wyniki prac B+R musi być pracownikiem instytutu, natomiast współtwórcy mogą być zarówno osoby zatrudnione w instytucie, jak i osoby spoza instytutu (np. zatrudnione w firmie będącej konsorcjantem we wspólnie realizowanym projekcie).

W formularzu zgłoszenia wyników B+R upoważniona osoba zawiera ściśle określone informacje na temat zrealizowanych badań i uzyskanych wyników prac badawczo-rozwojowych, jak również nt. zespołu twórców, przy czym dane formalne zamieszczane są bezpośrednio w formularzu zgłoszenia, natomiast opis zrealizowanych prac i opracowanego rozwiązania stanowią na ogół załączniki do rejestrowanego formularza. Ponadto wśród załączników do formularza powinny znaleźć się stosowne oświadczenia twórców, ew. inne dokumenty potwierdzające zrealizowanie prac, czy też podpisane klauzule RODO – a w przypadku zgłaszania rozwiązań opracowanych wspólnie z innymi podmiotami (np. innym instytutem, uczelnią, firmą) – obligatoryjnym załącznikiem powinna być umowa o wspólności prawa. Dlatego jednym z pierwszych kroków procesu jest analiza formalna.

Diagram procesu przedstawiono na poniższym rysunku (Rysunek 1).

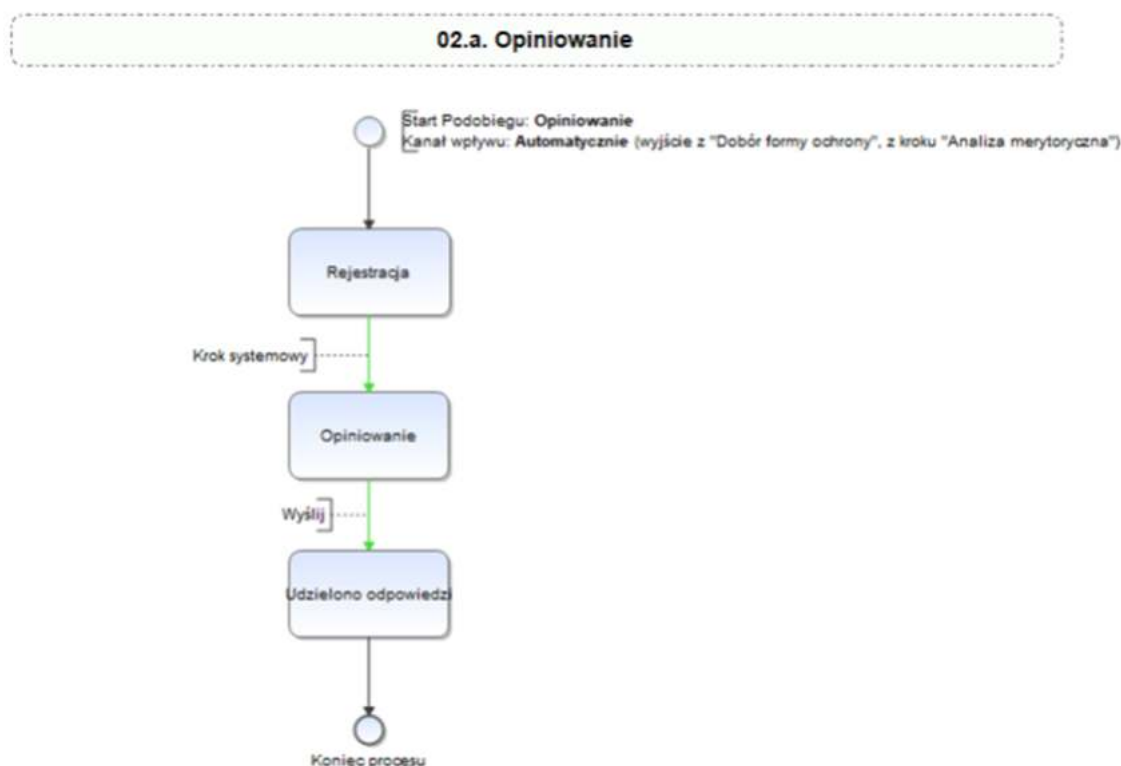
01. DOBÓR FORMY OCHRONY

Rysunek 1. Diagram procesu *Dobór formy ochrony*

Analiza formalna informacji przedstawionych w formularzu zgłoszenia i załączonych dokumentach, zgodnie z przedstawionym schematem, jest pierwszym obligatoryjnym krokiem po zarejestrowaniu zgłoszenia. W celu przeprowadzenia analizy wyznacza się osobę

odpowiedzialną za jej przeprowadzenie. Fakultatywnie, w zależności od procedur obowiązujących w danym instytucie Łukasiewicza, przed wyborem osoby dokonującej analizę formalną zgłoszenia, może być wymagana uzyskanie wstępnych opinii dot. zgłoszonych wyników B+R, np. opinii przełożonego twórców, wobec czego, zgłoszenie może być w pierwszej kolejności przekazane do wskazanej osoby opiniującej. Dlatego, proces opiniowania stanowi dodatkowy obieg, którego schemat przedstawiono na Rysunek 2.

Rysunek 2. Diagram podprocesu *Opiniowanie*

Po ew. uzyskaniu wymaganych opinii i wpłynięciu formularza zgłoszenia do właściwej komórki ds. własności intelektualnej, wskazana osoba rejestruje zgłoszenie i następnie przeprowadza analizę formalną informacji zawartych w zgłoszeniu bądź przekazuje sprawę innej osobie. W efekcie przeprowadzonej analizy, w przypadku zidentyfikowania niewystarczających informacji lub braku wymaganych załączników, informacja o potrzebie złożenia wyjaśnień lub uzupełnień przekazywana jest z powrotem do osoby dokonującej zgłoszenia. W takim przypadku osoba zgłaszająca przekazuje poprawiony formularz (ew. wyjaśnienia lub brakujące załączniki) bezpośrednio do osoby dokonującej analizy formalnej.

Kolejnym krokiem jest przeprowadzenie analizy merytorycznej, w efekcie której może nastąpić prośba o dodatkowe wyjaśnienia lub uzupełnienie brakujących informacji (jeśli są wymagane). Na etapie oceny merytorycznej założono również fakultatywną możliwość przekazania

dokumentacji do opinii, w tym zarówno opinii wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Dla procesu opiniowania przewidziano działanie również wg schematu przedstawionego na Rys. 2, analogicznie do zbierania opinii w pierwszym kroku procesu, na etapie rejestracji zgłoszenia.

Proces opiniowania dotyczy w szczególności sytuacji, w której na etapie oceny merytorycznej pojawiłyby się wątpliwości, na przykład dotyczące zakresu wyników badań ujawnionych w zgłoszeniu, czy dostatecznego ujawnienia rozwiązania. W konsekwencji przeprowadzonej analizy merytorycznej, po ewentualnym uzupełnieniu braków i zebraniu opinii (wewnętrznych/zewnętrznych), wyznaczona osoba dokonująca analizy merytorycznej, wskazuje możliwe formy ochrony dla zgłoszonych wyników prac badawczo-rozwojowych (albo wskazuje na brak możliwości/konieczności ochrony) i dalej przekazuje sprawę osobie uprawnionej w instytucie Łukasiewicza do podejmowania decyzji o dokonaniu zgłoszenia bądź konieczności podjęcia dodatkowych (innych) działań.

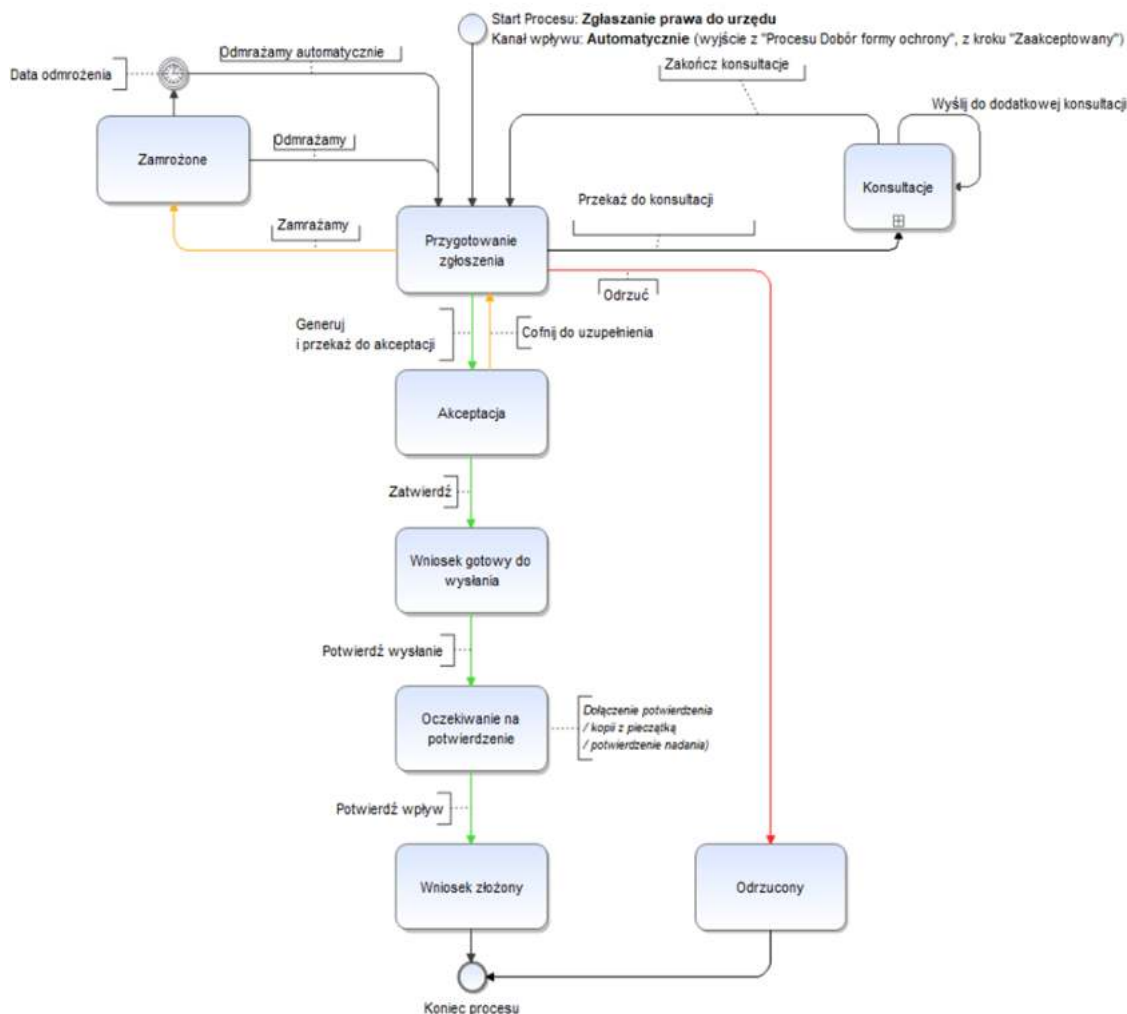
Osobą uprawnioną do podejmowania decyzji na ogół jest Dyrektor Instytutu, niekiedy osoba przez niego upoważniona, która w oparciu o założenia procesowe, może wyrazić zgodę na dalsze procedowanie, ew. poprosić o uzupełnienie danych, dodatkowe wyjaśnienia albo odrzucić zgłoszenie. Brak zgody na dokonanie zgłoszenia może oznaczać koniec procesu, niemniej jednak w zależności od wskazanych uwag, twórcy – po ich uwzględnieniu – mogą ponownie dokonać zgłoszenia (system umożliwia bowiem ponowne złożenie wniosku z użyciem już zapisanych danych).

2.2 Zgłaszanie prawa do urzędu

Celem procesu pn. „Zgłaszanie prawa do urzędu” jest dokonanie zgłoszenia do stosowanego urzędu, celem uzyskania praw wyłącznych do stosowania uzyskanych wyników B+R czy też opracowanego rozwiązania. Zgodnie z ustawą Prawo własności przemysłowej, w przypadku wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, topografii układów scalonych i oznaczeń geograficznych, zgłoszenia należy dokonać w Urzędzie Patentowym RP. W przypadku nowych odmian roślin zgłoszenia należy dokonać w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Diagram procesu pn. „Zgłaszanie prawa do urzędu” został zobrazowany na Rysunek 3.

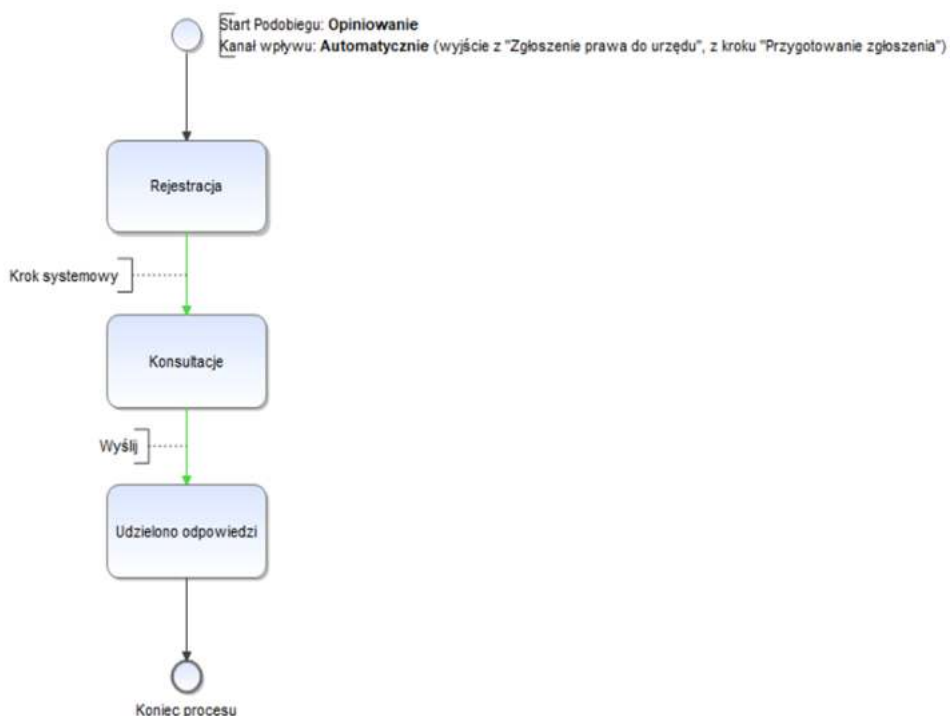
02. ZGŁASZANIE PRAWA DO URZĘDU

Rysunek 3. Diagram procesu *Zgłaszanie prawa do urzędu*

Start procesu rozpoczyna się po automatycznie po podjęciu decyzji przez upoważnioną osobę, która po przeprowadzonym procesie doboru formy ochrony, wyraziła zgodę na dokonanie zgłoszenia opracowanego rozwiązania celem uzyskania praw wyłącznych. Na etapie przygotowania dokumentacji niezbędnej do dokonania zgłoszenia, może wystąpić potrzeba dodatkowych konsultacji, np. z twórcami. Proces konsultacji przebiega według schematu zobrazonego na Rysunek 4.

02.a. Konsultacje

Rysunek 4. Diagram podprocesu Konsultacje

Na etapie przygotowania zgłoszenia może zostać podjęta decyzja o odsunięciu zgłoszenia w czasie, w efekcie czego temat może zostać „zamrożony”. W przypadku braku konieczności dodatkowych konsultacji, jak również wobec braku przesłanek do zamrażania tematu, ew. po zakończonym procesie konsultacji, względnie po odmrożeniu tematu, opracowana dokumentacja zgłoszeniowa przekazywana jest do akceptacji upoważnionej osoby.

W zależności od zasad przyjętych w instytucie Łukasiewicza i zasobów ludzkich instytutu, za opracowanie dokumentacji zgłoszeniowej może być odpowiedzialny rzecznik patentowy zatrudniony w instytucie lub zewnętrzna kancelaria. W zależności od tego za akceptację mogą też być odpowiedzialne inne osoby – w przypadku, gdy za opracowanie dokumentacji zgłoszeniowej odpowiedzialna jest zewnętrzna kancelaria patentowa, może być wymagana akceptacja Dyrektora Instytutu lub wyznaczonej osoby z komórki ds. własności intelektualnej, która zostanie upoważniona do prowadzenia sprawy. W przypadku, gdy za opracowanie dokumentacji odpowiedzialny jest rzecznik patentowy zatrudniony w instytucie, który jest w

ciągłym kontakcie z twórcami, może wystarczyć akceptacja przygotowanej treści zgłoszenia przez twórców. Wszystko zależy od procedur przyjętych w instytucie i dobrych praktyk.

Po uzyskaniu akceptacji, wniosek jest gotowy do zgłoszenia. Dokonanie zgłoszenia może nastąpić na wiele sposobów, np. osobiście (bezpośrednio w urzędzie), listownie, za pomocą telefaksu lub elektronicznie, z wykorzystaniem systemu opracowanego w tym celu przez dany urząd, w którym dokonujemy zgłoszenia.

W zależności od sposobu zgłoszenia, kolejny krok tego etapu może mieć różny przebieg. W przypadku zgłoszenia dokonywanego poprzez dedykowany system urzędu, elektroniczne potwierdzenie dokonania zgłoszenia jest niemal natychmiastowe – generowane jest bowiem automatycznie i przesyłane na skrzynkę odbiorczą użytkownika dokonującego zgłoszeń.

Podobnie jest w przypadku wysłania zgłoszenia faksem, aczkolwiek po wysłaniu faksu osoba zgłaszająca otrzyma potwierdzenie prawidłowego przesłania dokumentu i odbioru dokumentu w urzędzie, ale nie otrzyma potwierdzenia skutecznego dokonania zgłoszenia. W przypadku zgłoszenia listownego, potwierdzeniem wysłania będzie potwierdzenie nadania, co również nie stanowi jeszcze potwierdzenia dokonania zgłoszenia w urzędzie. W przypadku złożenia dokumentacji bezpośrednio w urzędzie, potwierdzeniem będzie pieczętka z datą wpływu, którą to pieczętkę przystawi pracownik urzędu na kopii dokumentów.

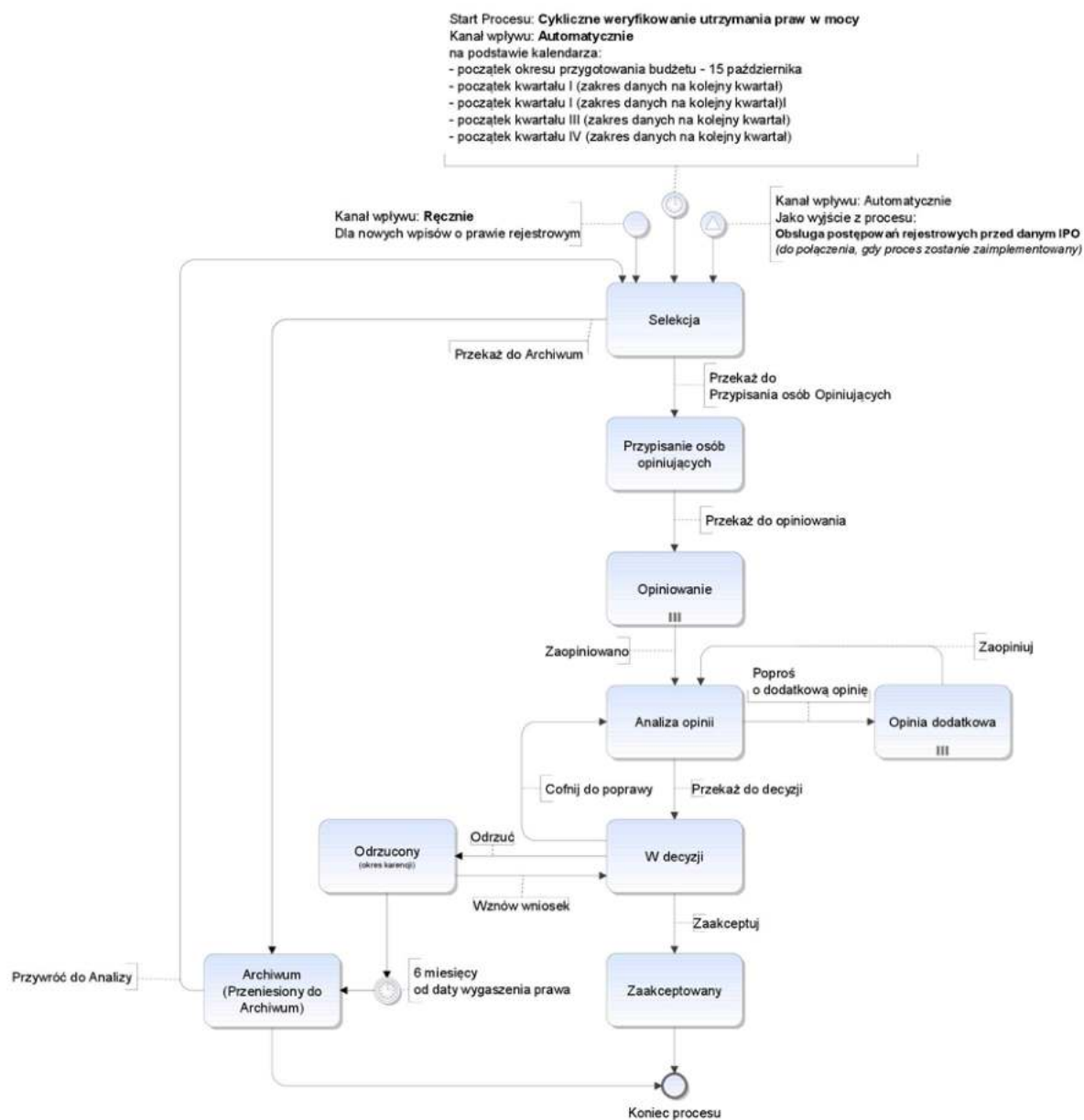
Ostatnim krokiem procesu będzie oczekiwanie na potwierdzenie z urzędu, z którego będzie wynikać potwierdzenie dokonania zgłoszenia, z nadanym numerem zgłoszenia i datą zgłoszenia, co umożliwi nadanie statusu „wniosek złożony”, stanowiąc jednocześnie zakończenie tego etapu.

2.3 Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw

Celem procesu jest wytypowanie praw wyłącznych, dla których zasadne i możliwe jest utrzymywanie dalszej ochrony. Proces może być uruchomiony na trzy sposoby. W pierwszym sposobie następuje wygenerowanie listy praw na podstawie daty wygaśnięcia dotychczasowej ochrony. Na początku każdego kwartału automatycznie generowana jest lista praw, których okres ochrony kończy się w następnym kwartale. Ponadto, na potrzeby przygotowywania budżetu na kolejny rok, automatycznie w dniu 15 października przygotowany jest raport z wykazem praw, których ochrona wygasa w roku następującym po roku bieżącym. W drugim sposobie proces uruchamiany jest ręcznie dla nowo udzielonych praw. Uruchamianie procesu następuje po uzupełnieniu informacji o wpłynięciu decyzji dotyczącej udzielenia prawa. W sposobie trzecim następuje automatyczne uruchomienie procesu jako wyjście z procesu „Obsługa postępowań rejestrowych przed danym IPO”. Z uwagi, że proces ten nie został jeszcze zaimplementowany, sposób trzeci jest obecnie nieaktywny, a docelowo zastąpi on ręczne

uruchamianie procesu opisane w drugim sposobie. Przy generowaniu listy praw, pomijane są te, oznaczone atrybutem zgodnie z którym instytut nie jest odpowiedzialny za nadzorowanie i utrzymywanie prawa. W przypadku równoległej ochrony w kilku krajach uruchamiane są osobne obiegi dla każdego ze wskazanych krajów. Każde z praw, dla którego uruchomiony został proces przechodzi do kroku selekcja. W tym kroku należy wskazać, czy prawo spełnia warunki formalne do przedłużenia ochrony, np. czy nie minął już maksymalny okres ochrony dla danego rodzaju prawa. Prawa, które nie spełniają wymagań formalnych przekazywane są do archiwum. Pozostałe prawa należy przekazać do opiniowania, w zakresie zasadności utrzymywania dalszej ochrony. Selekcje można prowadzić dla każdego prawa z osobna lub zbiorczo poprzez wybranie z wygenerowanej listy praw, które spełniają lub nie spełniają wymagań formalnych. Osobami opiniującymi są Kierownik Zakładu Badawczego, przedstawiciele komórki ds. wsparcia projektów, komórki ds. sprzedaży i komercjalizacji oraz innych komórek organizacyjnych w zależności od struktury organizacyjnej instytutu. Ponadto, jeśli przedmiot praw własności intelektualnej stanowi współwłasność należy uzyskać również opinie współuprawnionego. Osoba opiniująca wybiera z listy wybieranej czy rekomenduje utrzymanie ochrony, czy nie. W przypadku negatywnej rekomendacji wymagane jest dołączenie pisemnego uzasadnienia. Zebrane opinie są analizowane, w przypadku wystąpienia wątpliwości, możliwe jest wystąpienie o dodatkową opinię. Na podstawie uzyskanych opinii przekazywana jest rekomendacja do osoby decyzyjnej (Dyrektora Instytutu lub osoby przez niego upoważnionej) w zakresie zasadności utrzymywania dalszej ochrony. Osoba decyzyjna może podjąć decyzję o utrzymywaniu ochrony lub o jej zaniechaniu, może także cofnąć sprawę do poprawy np. w celu uzupełnienia zebranych opinii. W przypadku akceptacji utrzymania prawa w mocy proces się kończy i uruchamiany jest kolejny proces „Utrzymanie praw w mocy przed właściwym urzędem. W przypadku rezygnacji z dalszej ochrony dane prawo podlega karencji wynoszącej 6 miesięcy liczonych od przewidywanej daty wygaśnięcia. W tym czasie możliwe jest wznowienie procesu i zaakceptowanie utrzymania ochrony. Prawa, które podlegały karencji i nie wznowiono dla nich procesu, są przenoszone do archiwum. Przebieg procesu przedstawiono poniżej (Rysunek 5).

07. CYKLICZNE WERYFIKOWANIE UTRZYMANIA PRAW W MOCY

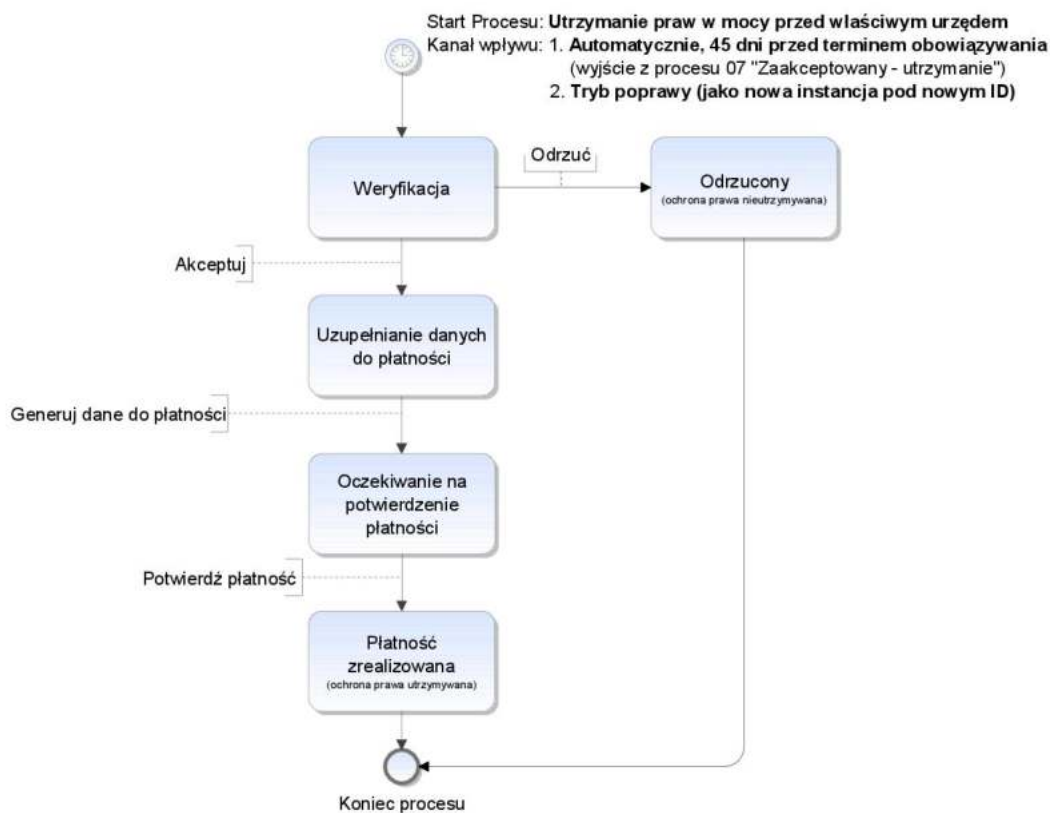

Rysunek 5. Diagram procesu *Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw*

2.4 Utrzymanie praw w mocy

Celem procesu jest utrzymanie wybranych praw w mocy na danym terytorium i w danym czasie, poprzez wniesienie niezbędnych opłat okresowych do odpowiednich urzędów ds. własności intelektualnej. Proces uruchamiany jest automatycznie, 45 dni przed wymaganym terminem wniesienia opłaty, przy czym uwzględniane są tylko te prawa, które zostały zaakceptowane do utrzymania ochrony w procesie *Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw w mocy*. Dla każdego prawa generowany jest osobny obieg. W pierwszy kroku (Weryfikacja) użytkownik sprawdza poprawność i aktualność danych wybranego prawa. Następnie może odrzucić realizację płatności lub przejść do kolejnego kroku (Uzupełnienie danych do płatności). Na tym kroku wymagane jest wskazanie okresu ochrony, kosztu utrzymania prawa oraz waluty w jakiej ma być wniesiona płatność, a także danych odbiorcy przelewu obejmujących nazwę, adres i numer rachunku bankowego. Odbiorcę przelewu można wybrać z dostępnej listy, wówczas pozostałe dane zostaną zaczytane automatycznie lub wprowadzić wszystkie informacje ręcznie. Data dokonania płatności jest generowana automatycznie, na podstawie informacji o dacie zakończenia dotychczasowej ochrony, przy czym użytkownik może ją edytować. Ponadto użytkownik wybiera sposób uiszczenia płatności. Tytuł przelewu generowany jest automatycznie i zawiera numer prawa oraz informacje o okresach ochrony, które mają być opłacone. Użytkownik może zapisać wprowadzone dane lub przejść do kolejnego kroku w celu wygenerowania danych do płatności. W przypadku zauważenia błędów w wygenerowanym dokumencie użytkownik może cofnąć do poprzedniego kroku, poprawić dane i wygenerować nowy dokument, przy czym jego poprzednia wersja jest wówczas usuwana. Po wniesieniu opłaty należy załączyć potwierdzenie płatności i wskazać datę realizacji. Dopiero wówczas możliwe jest zakończenie procesu. Przebieg procesu zobrazowano poniżej (Rysunek 6).

05. UTRZYMANIE PRAW W MOCY PRZED WŁAŚCIWYM URZĘDEM

Rysunek 6. Diagram procesu *Utrzymanie praw w mocy przed właściwym urzędem*

2.5 Wycena IP

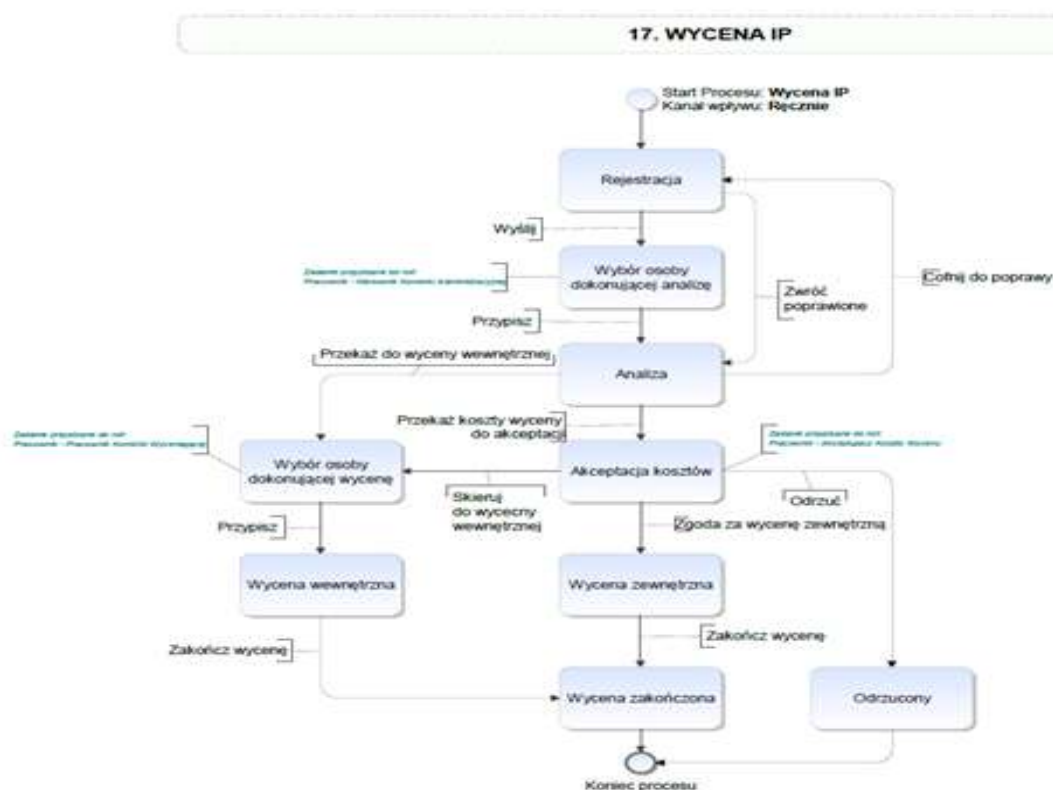
Celem procesu jest dokonanie wyceny własności intelektualnej – rozumianej jako określenie wartości IP, w szczególności na potrzeby komercjalizacji bezpośredniej lub pośredniej. Własność intelektualna jest składnikiem aktywów trwałych, które podlegają wycenie w przypadku oddania ich do korzystania innym podmiotom na podstawie umów. Istotne postanowienia, które należy uwzględnić zostały zawarte w ustawie o zarządzaniu mieniem państwowym – art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1933).

W procesie dane wprowadzane są ręcznie, każdorazowo dla wpływającej sprawy. Proces rozpoczyna się rejestracją zgłoszenia prawa do wyceny, które wpływa do komórki właściwej do spraw komercjalizacji. Wymagane jest ręczne uruchomienie sprawy i przekazanie sprawy osobie wskazanej do wykonania analizy niezbędnej do przygotowania wyceny. Na etapie analizy można

skierować zgłoszenie do uzupełnienia – cofnięcie do etapu rejestracji. Po przesłaniu niezbędnych uzupełnień sprawa wpływa ponownie do osoby odpowiedzialnej za wykonanie analizy. Po wykonaniu i przyjęciu analizy/analiz proces jest kontynuowany – poprzez przekazanie prawa do wyceny. W procesie uwzględniono dwie ścieżki to jest wykonanie wyceny wewnętrznej albo zlecenie wyceny zewnętrznej. W przypadku zlecenia wykonania wyceny wewnętrznej wskazywany jest pracownik, który będzie wykonywał wycenę. Po przypisaniu sprawy w systemie pracownik wykonuje wycenę. W systemie wskazuje się termin wykonania wyceny.

W przypadku analizy zewnętrznej niezbędnym etapem jest oszacowanie kosztów oraz wskazanie sposobu wyłonienia wykonawcy (np. zgodnie z przepisami prawo zamówień publicznych). Akceptacja kosztów wyceny zewnętrznej przez osobę uprawnioną (w zależności od struktury organizacyjnej np. Dyrektor Instytutu, Dyrektor działu Komerccjalizacji) umożliwia kolejny etap – zlecenia wykonania wyceny przez podmiot zewnętrzny. W przypadku odrzucenia kosztów wyceny przez osobę uprawnioną kończy proces bez wykonania wyceny zewnętrznej. Możliwe jest w tym przypadku wskazanie/skierowanie prawa do wyceny wewnętrznej. Zakończeniem procesu jest wykonanie (wewnętrznej lub zewnętrznej) wyceny prawa (IP).

Diagram procesu wyceny IP przedstawiono poniżej (rys. 7).

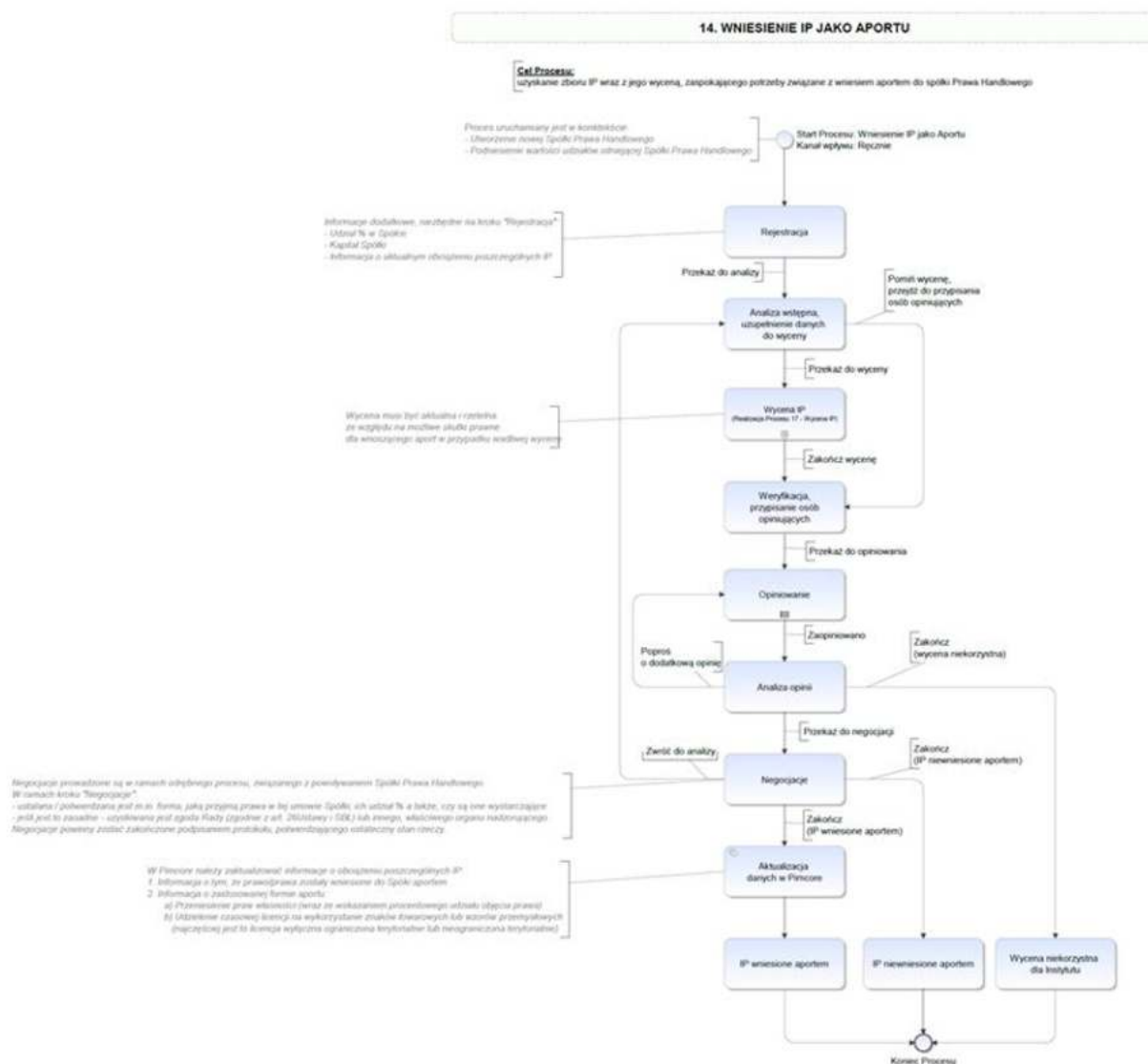
Rysunek 7. Diagram procesu *Wycena IP*

2.6 Wniesienie IP jako aportu do spółki

Celem procesu jest stworzenie zbioru praw własności intelektualnej wraz z aktualną wyceną opartą o zasady rynkowe w celu zaspokojenia potrzeby wniesienia własności intelektualnej aportem do spółki. Proces powinien być przeprowadzany w przypadku zaistnienia potrzeby/pomysłu utworzenia spółki prawa handlowego, której udziałowcem będzie instytut a własność intelektualna utworu będzie stanowiła aport jako wkład.

Proces uruchamiany jest ręcznie w przypadku utworzenia nowej spółki prawa handlowego lub pokrycia udziałów w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego w istniejącej spółce poprzez wybranie do wniesienia aportem do spółki IP odpowiedniego prawa przedstawiającego ekonomiczną wartość. Na etapie rejestracji procesu należy pozyskać informacje dotyczące kapitału spółki, podziału udziałów oraz informacje o aktualnym obciążeniu poszczególnych praw własności intelektualnej mających potencjał do wniesienia aportem do spółki. Analiza wstępna dokonywana jest przez komórkę odpowiedzialną za komercjalizację w oparciu o pozyskane informacje podczas rejestracji danego procesu, a zebrane dane stanowią informacje uzupełniające potrzebne do wyceny IP.

Poniższy diagram (rys. 8) obrazuje niezbędne kroki umożliwiające poprawne przeprowadzenie procesu. Kluczowa w schemacie postępowania jest wycena własności IP, etap negocjacji jak również określenie zbiorów praw, którymi instytut dysponuje w celu zakwalifikowania ich jako aportu.

Rysunek 8. Diagram procesu Wniesienie IP jako aportu

2.7 Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

Zgodnie z Regulaminem zarządzania prawami § 6.4 W celu poszanowania praw innych podmiotów, Komórka ds. komercjalizacji, przeprowadza analizę czystości stosowanych rozwiązań zawartych, w szczególności, w produktach, towarach, usługach i technologiach, przed wprowadzeniem ich do obrotu, przed Komercjalizacją praw oraz w przypadku przeniesienia praw

odpowiednio na rzecz Centrum Łukasiewicz albo instytutu. W uzasadnionych przypadkach weryfikację czystości powtarza się po wprowadzeniu produktu, towaru, usług i technologii na rynek oraz w trakcie Komercjalizacji.

Celem procesu jest wyłonienie prawa lub zbioru praw poprzez cykliczne ich weryfikowanie. Prawa, które zostaną wskazane jako posiadające potencjał komercjalizacyjny powinny podlegać badaniu czystości tak by uniknąć potencjalnego naruszenia praw osób trzecich.

W procesie tym dokonujemy analizy pod kątem określenia czy przedmiot prawa nadaje się do handlowego lub przemysłowego wykorzystania bez naruszenia cudzych praw wyłącznych. Proces badania czystości (*freedom to operate*) powinien być przeprowadzony w przypadku planowania wprowadzenia produktu, towaru, usługi czy technologii na rynek jak również możliwość wykorzystania praw w projekcie B+R. Proces ten powinien zostać przeprowadzony przed wprowadzeniem do obrotu uwzględniając uwarunkowania terytorialne. Badanie czystości praw może stanowić wymagany element wniosku o dofinansowanie projektu B+R. Badanie to może być istotne również w przypadku wdrożenia własnego (rozumianego jako sprzedaż produktów lub usług wytworzonych lub świadczonych w oparciu o własność intelektualną wytworzoną w instytucie).

Proces ten zgodnie z definicją polega na sprawdzeniu czy dane rozwiązanie narusza praw wyłącznych osób trzecich. Badanie swobody działania (FTO) przeprowadza się w celu określenia potencjalnych barier lub ograniczeń w komercjalizacji technologii, poprzez określenie odpowiednich praw własności intelektualnej stron trzecich oraz ocenę możliwości naruszenia tych praw własności intelektualnej. Proces ten powinien obejmować wskazanie produktu, towaru, usługi, technologii, która ma zostać wdrożona na rynek. Potrzeba dokonania badania czystości po zarejestrowaniu w systemie/rejestrze komórki odpowiedzialnej za komercjalizację. Następnie w procesie analizy potrzeby przeprowadzenia analizy czystości możliwe jest pozyskanie danych uzupełniających, które umożliwią przeprowadzenie analizy. Możliwe jest również przeprowadzenie wewnętrznego procesu opiniowania (wstępna analiza). Następnie przekazuje się zlecenie wykonania analizy czystości przez rzeczownika patentowego.

Proces rozpoczyna się od ręcznego wprowadzenia danych – dokonania rejestracji zgłoszenia potrzeby dokonania badania przez pracownika instytutu (rys. 9). Zgłaszający uzupełnia podstawowe dane niezbędne do wykonania badania czystości patentowej. Zgłoszenie rejestrowane jest przez Komórkę właściwą do spraw komercjalizacji. Na tym etapie Analizujący jest odpowiedzialny za analizę formalną zgłoszenia oraz Zgłaszający może anulować wniosek.

Pracownik komórki, odpowiedzialnej za rejestrację zgłoszenia przeprowadza analizę potrzeby wykonania Badania czystości. Zgłoszenie może zawierać załączniki takie jak opis Technologii, produktu, usługi, rysunki, wykaz konkurencji, inne. W przypadku gdy Analizujący zidentyfikuje braki w dokumentacji, cofa zgłoszenie do uzupełniania do osoby zgłaszającej potrzebę wykonania badania. W tym przypadku gdy Analizujący wskaże braki przesyła prośbę o ich uzupełnienie do Zgłaszającego.

Analizujący może odrzucić wniosek lub przyjąć go do realizacji – wówczas w procesie pojawia się opiniowanie. W przypadku gdy Analizujący potrzebuje dodatkowej opinii wskazuje, czy chce pozyskać opinię zewnętrzną (od osoby spoza instytutu lub od osoby która nie ma dostępu do systemu) czy wewnętrzną od osoby która ma dostęp do systemu. Etap dodatkowej opinii jest fakultatywny.

W przypadku opinii zewnętrznej – ten etap jest fakultatywny. W przypadku zlecenia opinii na zewnątrz zadanie opiniowania przypisane jest do osoby dokonującej analizę merytoryczną, która kontaktuje się z opiniującym poza systemem. Po uzyskaniu opinii dodaje załącznik do systemu (np. e-mail). Dodatkowo na liście pozycji wpisuje imię i nazwisko opiniującego zewnętrznego.

W przypadku opinii wewnętrznej wybiera z listy osobę która ma dostęp do systemu i przekazuje zadanie do realizacji. Dodatkową ocenę merytoryczną może wykonać również ekspert wewnętrzny. Analizujący, w sytuacji gdy jakaś opinia wymaga uszczegółowienia ma możliwość na tym etapie (krok opiniowanie) wysłać dodatkową prośbę o opinię do jednej lub kilku osób.

Badanie czystości rozwiązań odbywa się poza systemowo z wykorzystaniem baz patentowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych oraz rejestrów krajowych i regionalnych urzędów patentowych.

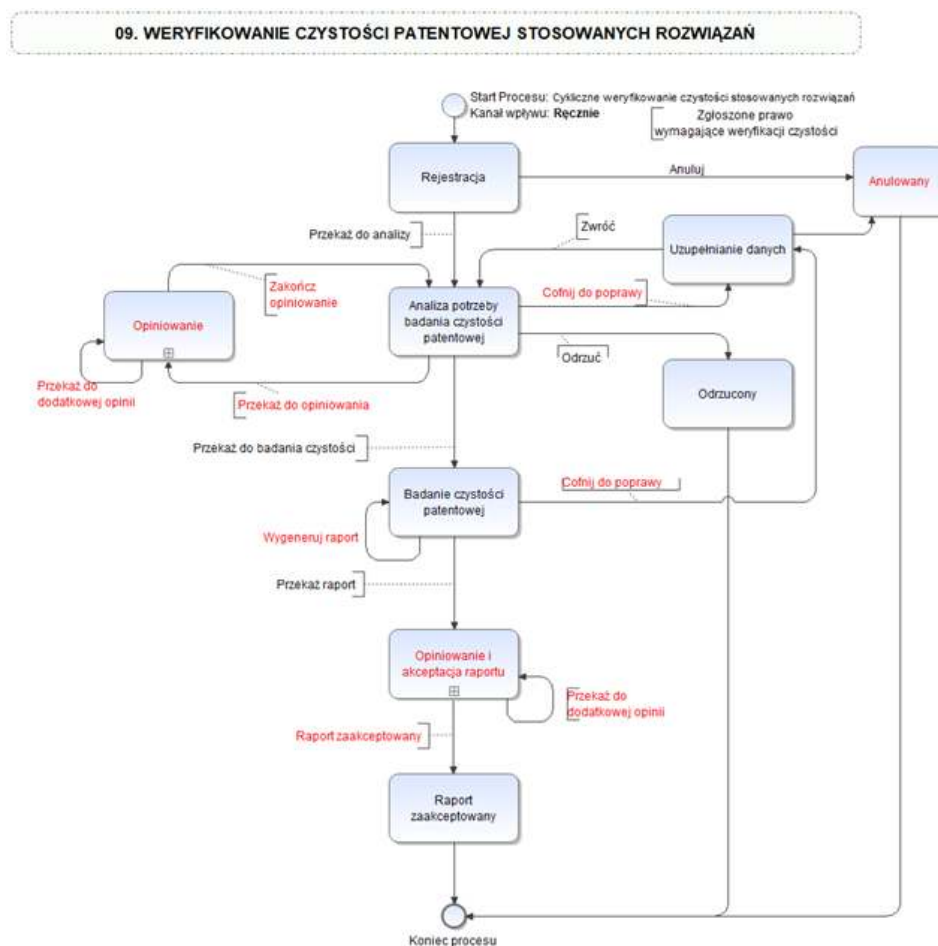
W wyniku badania sporządzany jest dokument opinii (raportu z badania) który można wygenerować z system. Szablon raportu jest dostępny w systemie. Analizujący dodaje do systemu niezbędne załączniki.

Przygotowany dokument – opinia/raport z Badania czystości z załącznikami jest przekazany do wyznaczonych osób m.in: do twórcy, który powinien zapoznać się z raportem. Twórca ma możliwość zgłoszenia uwag do dokumentu; do osoby upoważnionej do akceptacji – wskazanej w systemie.

Analizujący po otrzymaniu uwag od Twórcy i Akceptującego, może zmodyfikować raport a następnie przekazać do ponownej Akcentacji/opinii. W przypadku otrzymania akceptacji od

Akceptującego i (opcjonalnie) pozytywnej opinii od Twórcy, Analizujący klika w ścieżkę przejścia Raport zaakceptowany.

Zgłaszający decyduje czy raport jest zaakceptowany (po akceptacji akceptującego) czy odrzucony.

Rysunek 9. Diagram procesu *Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań*

2.8 Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

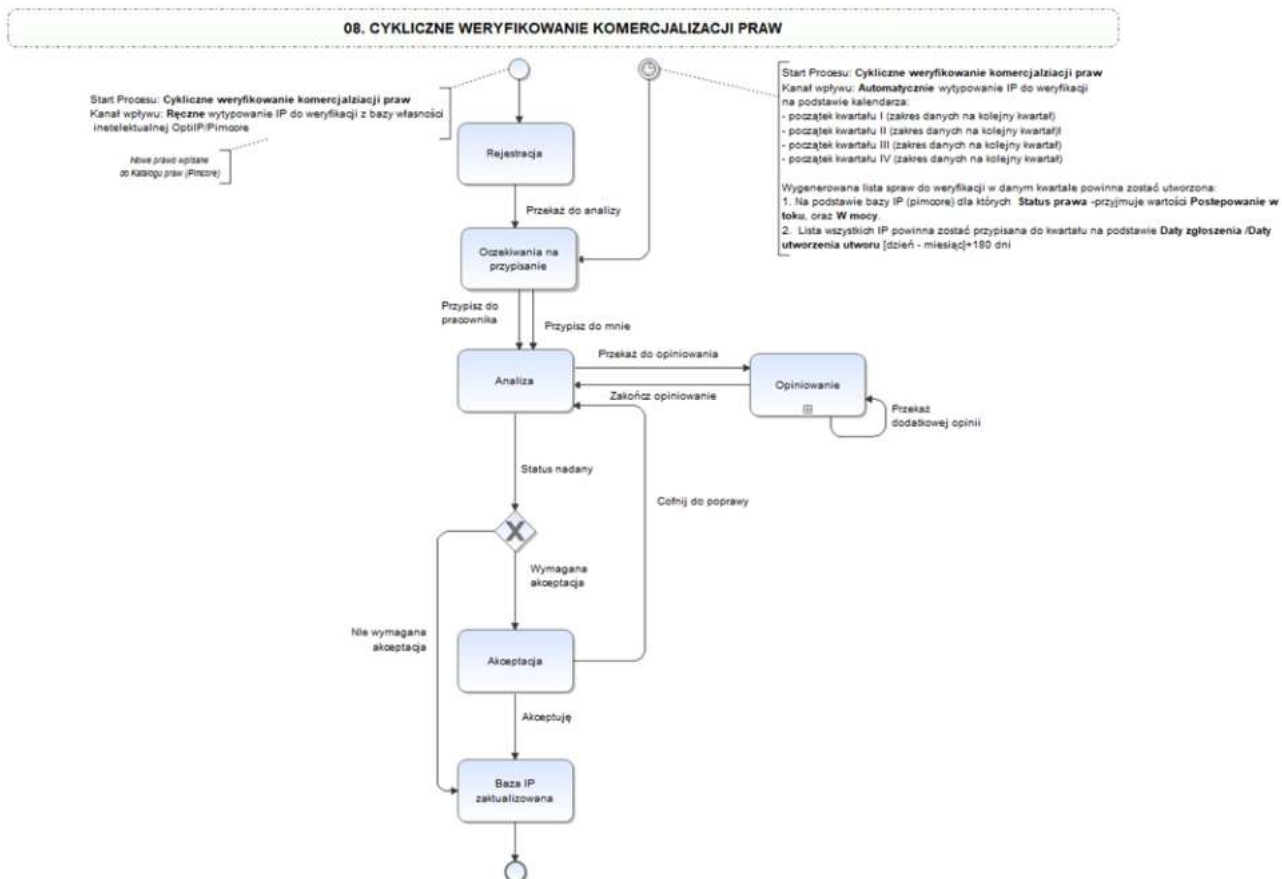
Weryfikacja własności intelektualnej podczas komercjalizacji ma kluczowe znaczenie dla prowadzenia procesu komercjalizacji dla wszystkich interesariuszy tego procesu (np. twórców, przedsiębiorców, ośrodki naukowe). Opracowania literaturowe podkreślają kluczowość

prawidłowej ochrony i zarządzania własnością intelektualną podczas transferu technologii, co stanowi jedną z zidentyfikowanych barier w tym procesie⁷

Realizacja niniejszego celu procesu przyczyni się do obniżenia barier w procesie komercjalizacji i pomoże upowszechnić świadomość o konieczności prawidłowego zabezpieczenia praw i interesów interesariuszy tego procesu. Należy mieć na uwadze, że kwestie dotyczące własności intelektualnej mogą utrudnić lub uniemożliwić prowadzenie procesu komercjalizacji, dlatego tak ważne jest ustalenie statusu praw zawartych w komercjalizowanym rozwiązaniu oraz mapowanie ryzyk związanych z obrotem własnością intelektualną.

Celem procesu jest przegląd i wytypowanie praw, które powinny podlegać komercjalizacji. Proces rozpoczyna się automatycznie, zgodnie z wcześniej zdefiniowanym cyklem lub ręcznie w przypadku wpisania do bazy nowego prawa (Rys. 10). Ręczne uruchomienie procesu wymaga zarejestrowania zgłoszenia w systemie oraz uruchomienia sprawy. W przypadku automatycznego rozpoczęcia procesu generowana jest lista praw wymagających weryfikacji. Dla każdego z praw należy ręcznie uruchomić odrębną sprawę poprzez przekazanie do analizy z udziałem wewnętrznych bądź zewnętrznych opiniujących. Po dokonaniu analizy przez gospodarza inicjującego proces możliwe jest przekazanie sprawy do opiniowania przez: Dział Wsparcia Projektów, Kierownika Zakładu Badawczego, Dział Sprzedaży/Komercjalizacji oraz Współuprawnionego itp. Następuje etap oczekiwania na przypisanie sprawy do właściwego pracownika lub przypisanie do inicjatora, który staje się koordynatorem procesu (najczęściej będzie nim kierownika działu komercjalizacji instytutu) (Rys. 10). Dokonywana jest wstępna analiza praw, a w przypadku, gdy uzyskane opinie lub poczyniona analiza są niewystarczające, możliwe jest uzyskanie opinii dodatkowej od innych osób lub działów lub opinii zewnętrznych. Na podstawie wyników analizy i zebranych opinii określany jest status potencjału komercjalizacyjnego obejmujący: poziom gotowości technologicznej, potencjał komercjalizacyjny [wartość], potencjał komercjalizacyjny – opis, potencjalne formy komercjalizacji. Status jest eksportowany do wygenerowanej wcześniej listy praw. Po przeprowadzeniu weryfikacji dla wszystkich praw, lista przekazywana jest do akceptacji Dyrektora Instytutu. Dyrektor może pozyskać opinię Zastępcy Dyrektora, zwrócić sprawę do ponownej analizy lub zaakceptować listę praw z określonymi statusami potencjału komercjalizacyjnego, co jednocześnie będzie końcem procesu.

⁷ Kilian-Kowerko 2013; Bartosik i in. 2013; Bartnicki i in. 2018.

Rysunek 10. Diagram procesu *Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw*

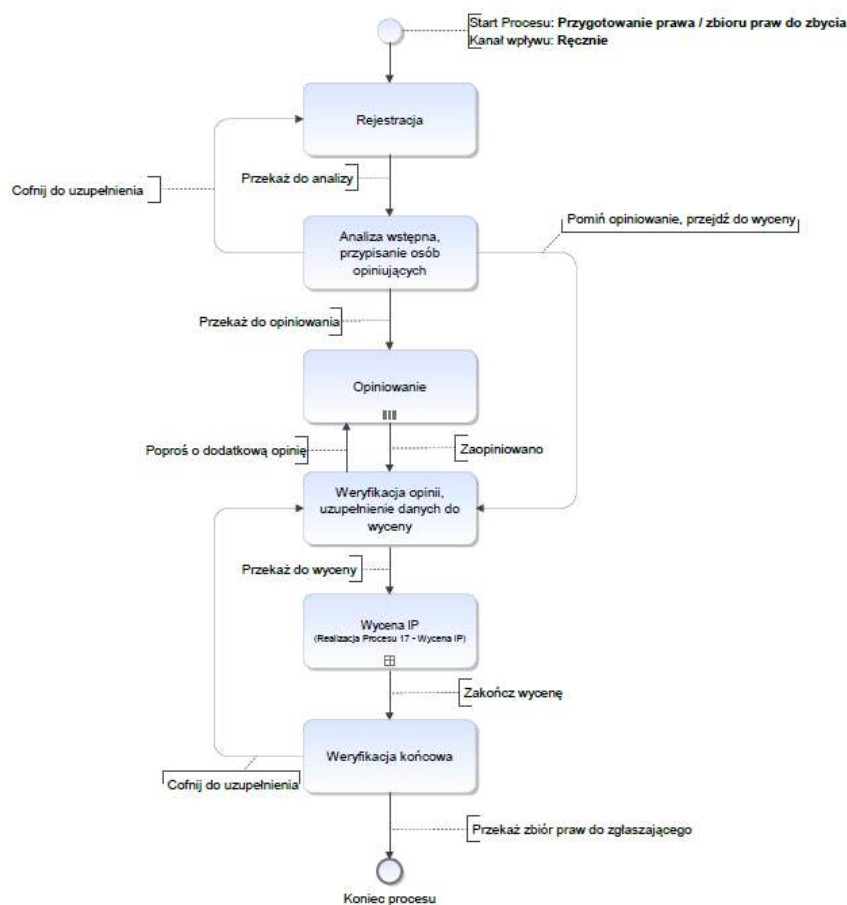
2.9 Przygotowanie do zbycia IP przez instytut

Celem procesu jest przygotowanie prawa lub zbioru praw własności intelektualnej do zbycia. Proces (Rysunek 11) uruchamiany jest ręcznie, w oparciu o jedną z trzech zidentyfikowanych przyczyn zaistnienia potrzeby zbycia IP: 1) zapytania ofertowego przesłanego przez potencjalnego klienta (różnymi kanałami komunikacyjnymi); 2) zapytanie poprzez Wyzwanie Łukasiewicza; 3) wewnętrznych działań marketingowych lub strategicznych bazując na cyklicznym weryfikowaniu komercjalizacji praw. Na etapie pierwszego kroku (Rejestracja), system rozpoznaje osobę inicjującą proces i automatycznie (w oparciu o dane pochodzące z Active Directory) uzupełnia dane Osoby Zgłaszającej. Przyjęto, iż osobą Zgłaszającą będzie pracownik działu komercjalizacji. Użytkownik samodzielnie uzupełnia niezbędne informacje dotyczące przedmiotu komercjalizacji, źródła, czyli przyczyny rozpoczęcia procesu (wspomniane wyżej) oraz wybranej formy komercjalizacji. Następnie, w Tabeli IP wskazane zostaje prawo lub prawa, które będą wzięte pod uwagę w procesie przygotowania do zbycia. Osoba Zgłaszająca przekazuje tak przygotowany formularz do etapu Analizy wstępnej. Krok Analizy wstępnej

uruchamiany jest przez pracownika odpowiedzialnego za zarządzanie własnością intelektualną w jednostce np. rzecznika patentowego. Osoba analizująca dokonuje wstępnej analizy prawa lub zbioru praw pod kątem formalno-proceduralnym oraz ich komplementarności wobec przedmiotu komercjalizacji. W przypadku stwierdzenia braków w danych uzupełnionych w kroku poprzednim osoba analizująca może cofnąć proces do kroku Rejestracja, aby osoba Zgłaszająca mogła uzupełnić brakujące informacje. W przypadku scenariusza, w którym zostanie stwierdzony brak jakichkolwiek uchybień proces może zostać skierowany bezpośrednio do etapu Wyceny IP z pominięciem opcjonalnych etapów Opiniowania oraz Weryfikacji opinii. Natomiast w przypadku konieczności uzyskania dodatkowej opinii dot. danego prawa lub zbioru praw, osoba analizująca uruchamia fakultatywny etap Opiniowania. W tym celu, we właściwej tabeli wskazuje osobę lub osoby z organizacji, które taką opinię powinny sporządzić i dostarczyć. Mogą to być osoby z działu prawnego, komórki ds. projektów, badań, finansów lub naukowcy będący twórcami analizowanej własności intelektualnej. Jeżeli okaże się, iż koniecznym jest uzyskanie opinii zewnętrznego eksperta, za dostarczenie takiej opinii odpowiedzialna jest osoba, która taką potrzebę zidentyfikowała. Po wysłaniu prośby o zaopiniowanie, system automatycznie uruchomi stosowne podobiegi uwzględniając wskazane osoby. Po uzyskaniu stosownych opinii, osoba analizująca dokonuje weryfikacji opinii. Jeżeli zidentyfikowała braki może wrócić do kroku Opiniowanie i wysłać prośbę o uzupełnienie. W przypadku pomyślnej weryfikacji, osoba odpowiedzialna za analizę kieruje zbiór praw do kolejnego etapu, czyli Wyceny IP. W tym celu zaznacza opcję konieczności dokonania wyceny dla stosownych praw z tabeli IP. System uruchomi niezależny proces Wyceny IP, którego wyniki wraz z raportem z wyceny będą następnie zaciągnięte do właściwej tabeli omawianego procesu. Podkreślić przy tym należy, że w zależności od liczby i kompetencji zasobów ludzkich instytutu, wycena może być przeprowadzona przez osobę zatrudnioną w instytucie albo przez wyspecjalizowaną jednostkę zewnętrzną. Po weryfikacji danych dotyczących wykonanej wyceny osoba analizująca kończy etap Wyceny IP i przechodzi do etapu Weryfikacji końcowej. Na tym etapie również istnieje szansa zidentyfikowania uchybień w zaopiniowanych danych, dlatego też osoba analizująca może powrócić do kroku Weryfikacja opinii i dokonać stosownych uzupełnień. Jeżeli jednak żadne braki nie zostały stwierdzone tak przygotowane prawo lub zbiór praw jest przekazywane do Osoby Zgłaszającej. Na tym kroku proces się kończy.

Z uwagi na fakt, iż wcześniej zmapowane kolejne etapy procesu dotyczące przygotowania oferty dla klienta, negocjacji oraz podpisania umowy (finalizacji transakcji) lub odrzucenia oferty/umowy przez klienta, będą realizowane w dedykowanym do procesów negocjacyjno-sprzedażowych systemie CRM, zdecydowano, by omawiany proces był procesem przygotowania prawa/zbioru praw do zbycia.

PRZYGOTOWANIE PRAWA / ZBIORU PRAW DO ZBYCIA

Rysunek 11. Diagram procesu *Przygotowanie do zbycia IP przez instytut*

2.10 Przygotowanie do udzielenia licencji

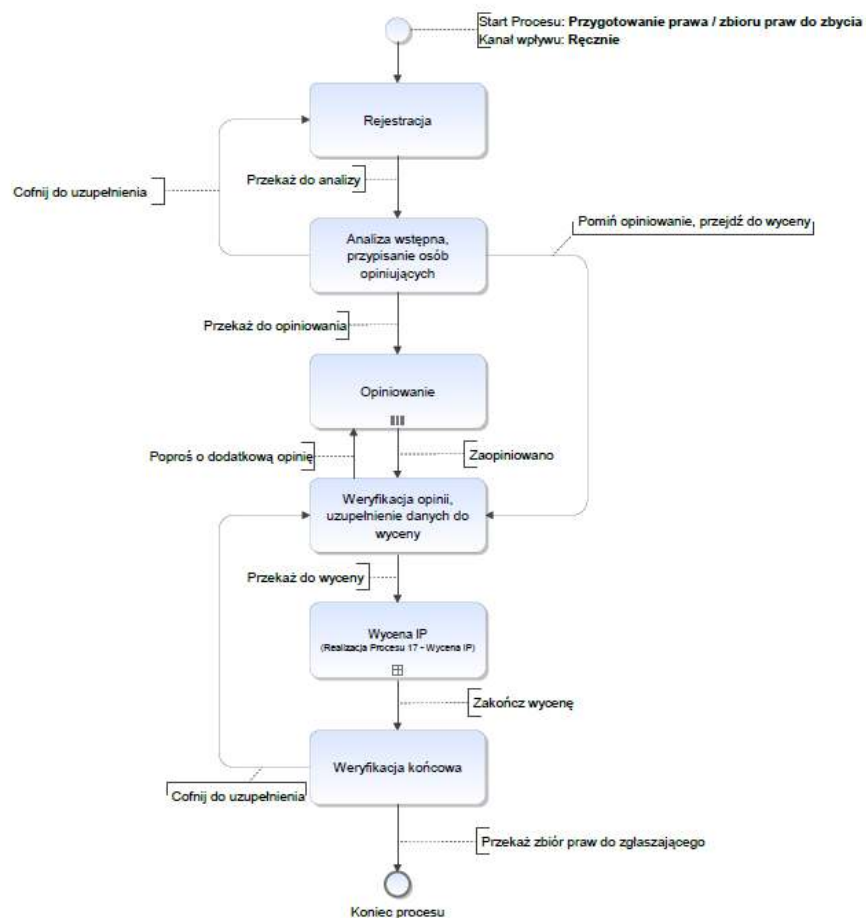
Celem procesu jest przygotowanie prawa lub zbioru praw własności intelektualnej do udzielenia licencji. Opisany proces (Rysunek 12), w rozumieniu etapów postępowania okazał się tożsamy z procesem Przygotowanie do zbycia IP przez instytut, dlatego też hierarchia kroków oraz ich charakterystyka jest również tożsama z krokami procesu Przygotowanie do zbycia IP przez instytut.

Proces uruchamiany jest ręcznie, w oparciu o jedną z trzech zidentyfikowanych przyczyn zaistnienia potrzeby udzielenia licencji na prawa wyłączne: 1) zapytania ofertowego przesłanego przez potencjalnego klienta (różnymi kanałami komunikacyjnymi); 2) zapytanie poprzez Wyzwanie Łukasiewicza; 3) wewnętrznych działań marketingowych lub strategicznych bazując na cyklicznym weryfikowaniu komercjalizacji praw. Na etapie pierwszego kroku (Rejestracja), system rozpoznaje osobę inicjującą proces i automatycznie (w oparciu o dane pochodzące z

Active Directory) uzupełnia dane Osoby Zgłaszającej. Przyjęto, iż osobą Zgłaszającą będzie pracownik działu komercjalizacji. Użytkownik samodzielnie uzupełnia niezbędne informacje dotyczące przedmiotu komercjalizacji, źródła, czyli przyczyny rozpoczęcia procesu (wspomniane wyżej) oraz wybranej formy komercjalizacji. Następnie, w Tabeli IP wskazane zostaje prawo lub prawa, które będą wzięte pod uwagę w procesie przygotowania do zbycia. Osoba Zgłaszająca przekazuje tak przygotowany formularz do etapu Analizy wstępnej. Krok Analizy wstępnej uruchamiany jest przez pracownika odpowiedzialnego za zarządzanie własnością intelektualną w jednostce np. rzecznika patentowego. Osoba analizująca dokonuje wstępnej analizy prawa lub zbioru praw pod kątem formalno-proceduralnym oraz ich komplementarności wobec przedmiotu komercjalizacji. W przypadku stwierdzenia braków w danych uzupełnionych w kroku poprzednim osoba analizująca może cofnąć proces do kroku Rejestracja, aby osoba Zgłaszająca mogła uzupełnić brakujące informacje. W przypadku scenariusza, w którym zostanie stwierdzony brak jakichkolwiek uchybień proces może zostać skierowany bezpośrednio do etapu Wyceny IP z pominięciem opcjonalnych etapów Opiniowania oraz Weryfikacji opinii. Natomiast w przypadku konieczności uzyskania dodatkowej opinii dot. danego prawa lub zbioru praw, osoba analizująca uruchamia fakultatywny etap Opiniowania. W tym celu, we właściwej tabeli wskazuje osobę lub osoby z organizacji, które taką opinię powinny sporządzić i dostarczyć. Mogą to być osoby z działu prawnego, komórki ds. projektów, badań, finansów lub naukowcy będący twórcami analizowanej własności intelektualnej. Jeżeli okaże się, iż koniecznym jest uzyskanie opinii zewnętrznego eksperta, za dostarczenie takiej opinii odpowiedzialna jest osoba, która taką potrzebę zidentyfikowała. Po wysłaniu prośby o zaopiniowanie, system automatycznie uruchomi stosowne podobiegi uwzględniając wskazane osoby. Po uzyskaniu stosownych opinii, osoba analizująca dokonuje weryfikacji opinii. Jeżeli zidentyfikowała braki może wrócić do kroku Opiniowanie i wysłać prośbę o uzupełnienie. W przypadku pomyślnej weryfikacji, osoba odpowiedzialna za analizę kieruje zbiór praw do kolejnego etapu, czyli Wyceny IP. W tym celu zaznacza opcję konieczności dokonania wyceny dla stosownych praw z tabeli IP. System uruchomi niezależny proces Wyceny IP, którego wyniki wraz z raportem z wyceny będą następnie zaciągnięte do właściwej tabeli omawianego procesu. Podkreślić przy tym należy, że w zależności od liczby i kompetencji zasobów ludzkich instytutu, wycena może być przeprowadzona przez osobę zatrudnioną w instytucie albo przez wyspecjalizowaną jednostkę zewnętrzną. Po weryfikacji danych dotyczących wykonanej wyceny osoba analizująca kończy etap Wyceny IP i przechodzi do etapu Weryfikacji końcowej. Na tym etapie również istnieje szansa zidentyfikowania uchybień w zaopiniowanych danych, dlatego też osoba analizująca może powrócić do kroku Weryfikacja opinii i dokonać stosownych uzupełnień. Jeżeli jednak żadne braki nie zostały stwierdzone tak przygotowane prawo lub zbiór praw jest przekazywane do Osoby Zgłaszającej. Na tym kroku proces się kończy.

Z uwagi na fakt, iż wcześniej zmapowane kolejne etapy procesu dotyczące przygotowania oferty dla klienta, negocjacji oraz podpisania umowy (finalizacji transakcji) lub odrzucenia oferty/umowy przez klienta, będą realizowane w dedykowanym do procesów negocjacyjno-sprzedażowych systemie CRM, zdecydowano, by omawiany proces był procesem przygotowania prawa/zbioru praw do udzielenia licencji na prawa wyłączne.

PRZYGOTOWANIE PRAWA / ZBIORU PRAW DO UDZIELENIA LICENCJI

Rysunek 12. Diagram procesu *Przygotowanie do udzielenia licencji*

3. Model dziedzinowy

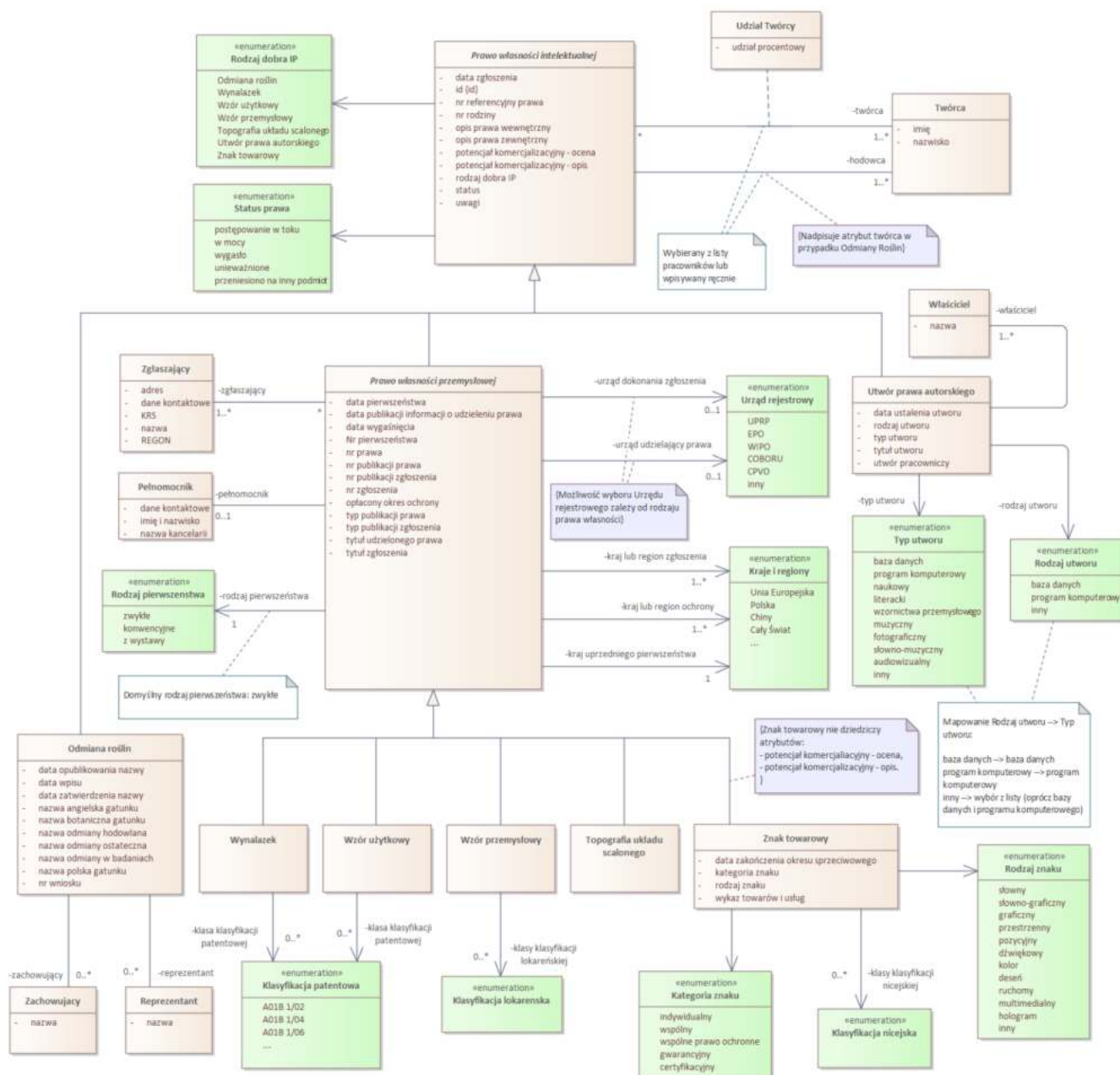
Każda dziedzina posiada charakterystyczną dla siebie terminologię. W skład tej terminologii wchodzi między innymi pojęcia istotne z punktu widzenia funkcjonowania organizacji – obiekty biznesowe (ang. *business objects*). Obiekty biznesowe są najczęściej powiązane ze sobą, a także mogą tworzyć struktury hierarchiczne.

Rozdział ten przedstawia konceptualny model danych dla dziedziny zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu. Elementy tego modelu reprezentują kluczowe dla tej dziedziny pojęcia, dane, dokumenty, zdarzenia oraz inne obiekty biznesowe wraz z ich atrybutami oraz zależnościami. Zadaniem modelu konceptualnego jest ułatwienie zrozumienia struktury pojęć biznesowych i ich zależności oraz niektórych reguł biznesowych. Model ten jest niezależny od konkretnych technologii, które mogą zostać użyte podczas digitalizacji danego obszaru dziedzinowego. Konceptualny model danych został przedstawiony w postaci diagramów klas w notacji UML⁸.

Dla zwiększenia czytelności, model został podzielony na dziewięć obszarów zaprezentowanych w podrozdziałach od 3.1 do 9. Każdy z podrozdziałów prezentuje diagram stanowiący wybrany fragment modelu oraz opis wybranych klas modelu, reprezentujących najważniejsze pojęcia w danym obszarze.

⁸ Unified Modeling Language (UML, zunifikowany język modelowania) – język półformalny wykorzystywany m.in. do modelowania dziedziny problemu oraz różnego rodzaju systemów. Standard języka jest obecnie rozwijany przez Object Management Group (www.omg.org).

3.1 Rodzaje praw własności intelektualnej

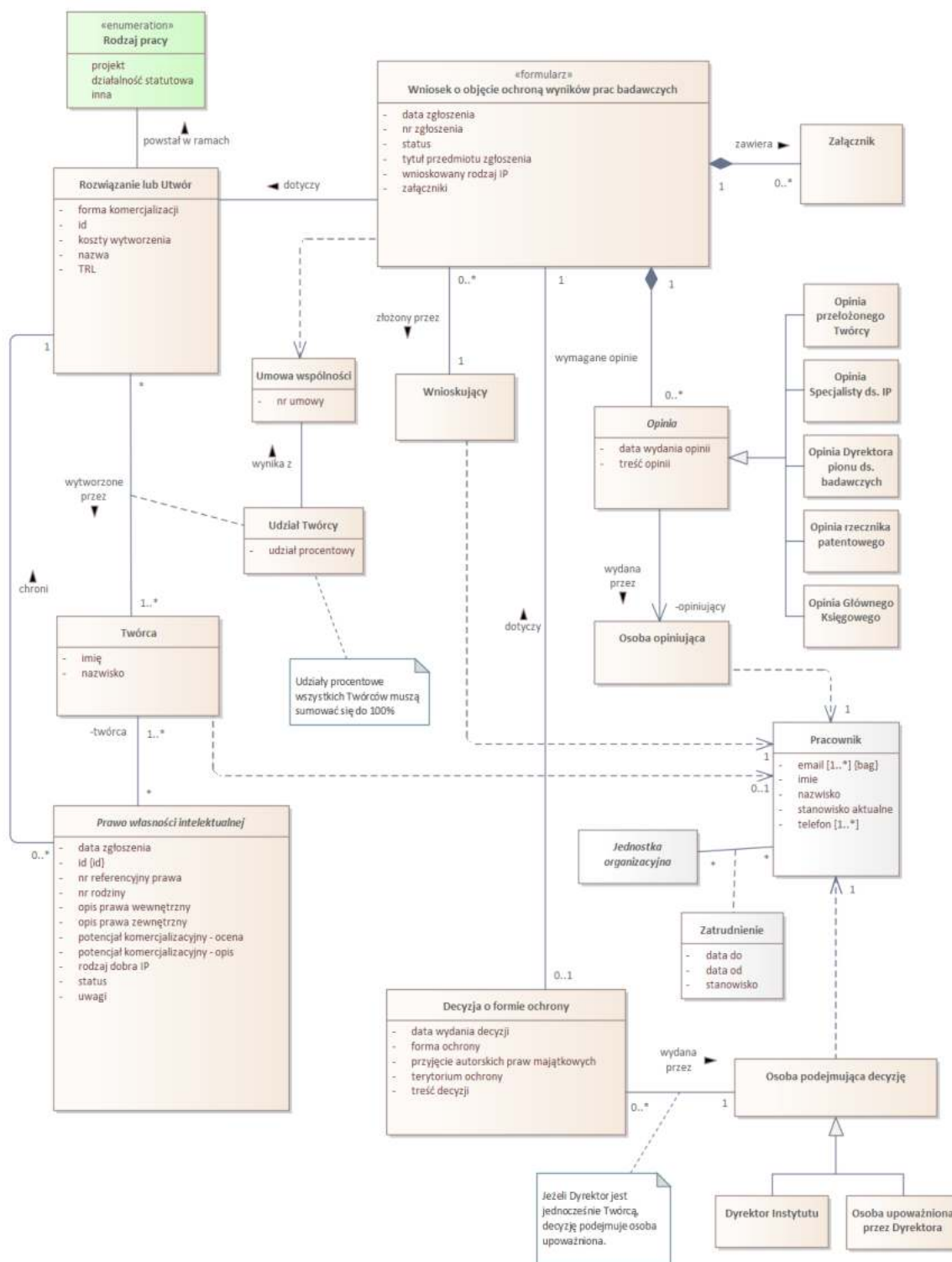
Rysunek 13. Diagram klas Rodzaje praw własności intelektualnej

Pojęcie	Opis
Prawo własności intelektualnej	Klasa abstrakcyjna stanowiąca najbardziej ogólną reprezentację praw własności intelektualnej. Definiuje zbiór atrybutów wspólny dla wszystkich konkretnych typów praw własności intelektualnej. Są to atrybuty odzwierciedlające właściwości praw własności intelektualnej powszechnie używane w praktyce urzędów patentowych i wynikające z prawodawstwa, jak też atrybuty specyficzne dla obszaru zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu (np. wewnętrzny identyfikator prawa, opis wewnętrzny, potencjał komercjalizacyjny czy status prawa). Każde prawo własności intelektualnej jest powiązane z co najmniej jednym Twórcą lub Hodowcą. Każde prawo własności intelektualnej może posiadać w danym czasie jeden ze statusów: • postępowanie w toku, • w mocy, • wygasło, • unieważnione, • przeniesione na inny podmiot.

Pojęcie	Opis
Prawo własności przemysłowej	Klasa abstrakcyjna będąca podtypem klasy „Prawo własności intelektualnej”. Definiuje ona zbiór atrybutów charakterystyczny dla wszystkich konkretnych rodzajów praw własności przemysłowej, takich jak: • Wynalazek, • Wzór użytkowy, • Wzór przemysłowy, • Topografia układu scalonego, • Znak towarowy. Klasa ta, oprócz zestawu atrybutów mogących przyjmować wartości tekstowe oraz numeryczne, definiuje również atrybuty mogące przyjmować wartości o charakterze enumeratywnym: • urząd dokonania zgłoszenia, • urząd udzielający prawa, • kraj lub region zgłoszenia, • kraj uprzedniego pierwszeństwa, • rodzaj pierwszeństwa. W postępowaniu zgłoszeniowym Prawa własności przemysłowej może uczestniczyć Zgłaszający lub, opcjonalnie, Pełnomocnik.
Utwór prawa autorskiego	Klasa reprezentująca utwór w rozumieniu prawa autorskiego. Jest ona podtypem Prawa własności intelektualnej. Oprócz zestawu atrybutów dziedziczonego z klasy nadrzędnej, definiuje zestaw atrybutów charakterystyczny dla utworów, m.in. tytuł utworu, data ustalenia utworu, rodzaj i typ utworu oraz właściciel utworu (reprezentowany przez klasę Właściciel). Właścicielem utworu może być pracownik Łukasiewicza lub osoba spoza organizacji.

Pojęcie	Opis
Odmiana roślin	Klasa reprezentująca prawo hodowcy zgodnie z Ustawą o ochronie prawnej roślin. Jest to prawo przyznawane przez Centralny Ośrodek Badania Roślin Uprawnych albo Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin. Klasa ta jest podtypem Prawa własności intelektualnej. Oprócz zestawu atrybutów dziedziczonego z klasy nadrzędnej, definiuje zestaw atrybutów charakterystyczny dla Odmiany roślin, w tym Zachowujący i Reprezentant.
Twórca	Klasa reprezentująca twórcę prawa własności intelektualnej lub hodowcę w przypadku Odmiany roślin. Twórca może być pracownikiem Sieci Badawczej Łukasiewicz bądź osobą spoza organizacji. Minimalny zestaw atrybutów dla Twórcy, to imię, nazwisko oraz dane kontaktowe. Udział twórcy w danym prawie własności intelektualnej może być określony procentowo. Udział ten definiuje klasa asocjacyjna Udział Twórcy.
Pełnomocnik	Pełnomocnik reprezentujący Zgłaszającego w postępowaniu przed Urzędem Patentowym w sprawie uzyskania prawa własności przemysłowej.
Zgłaszający	Osoba lub podmiot uprawniony do zgłoszenia Prawa własności przemysłowej do Urzędu Patentowego.

3.2 Dobór formy ochrony

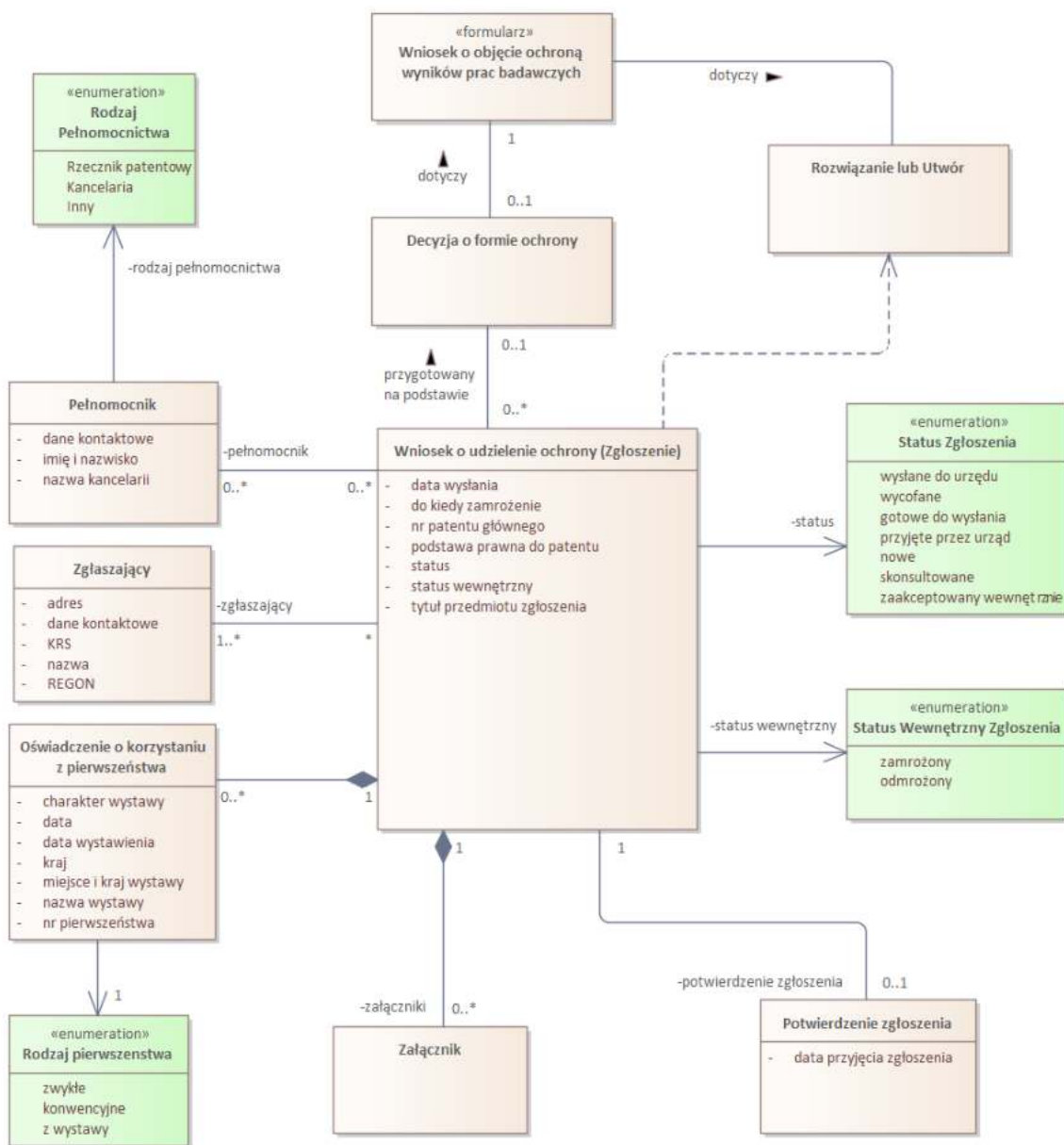

Rysunek 14. Diagram klas Dobór formy ochrony

Pojęcie	Opis
Wniosek o objęcie ochroną wyników prac badawczych	Klasa reprezentująca wniosek o wskazanie optymalnej formy i objęcie ochroną Rozwiązania lub utworu będącego wynikiem prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w Łukasiewiczu bądź przy współudziale pracowników Łukasiewicza. Klasa ta posiada zestaw atrybutów definiujących zawartość wniosku. W szczególności wniosek wskazuje Rozwiązanie lub utwór, którego dotyczy a także Wnioskującego. Wniosek może zawierać szereg różnego rodzaju załączników składanych razem z wnioskiem lub dołączanych w procesie rozpatrywania wniosku, podczas którego do wniosku dołączane są również niezbędne Opinie przez Osoby opiniujące.
Rozwiązanie lub utwór	Klasa reprezentująca rozwiązanie lub utwór (w tym również odmianę roślin) będący wynikiem prac badawczo-rozwojowych określonego rodzaju: projektu, działalności statutowej lub innej. Rozwiązanie lub utwór jest rezultatem pracy jednego lub wielu Twórców będących pracownikami Łukasiewicza ale także osób spoza Łukasiewicza. W przypadku wielu Twórców, udział każdego z nich w danym rozwiązaniu lub utworze jest określony procentowo (klasa Udział Twórcy), na podstawie Umowy o wspólności. W zależności od charakteru, każde rozwiązanie lub utwór może być chronione odpowiedniego rodzaju prawem własności intelektualnej.
Wnioskujący	Osoba składająca Wniosek o objęcie ochroną wyników prac badawczych. Najczęściej jest to Twórca rozwiązania lub jeden z Twórców wnioskujący w imieniu pozostałych Twórców. Wnioskujący jest pracownikiem Łukasiewicza.
Umowa wspólności	Umowa regulująca wspólność Rozwiązania lub utworu, zawierana pomiędzy właścicielami Prawa własności intelektualnej.

Pojęcie	Opis
Opinia	Klasa reprezentująca Opinie wydawane w toku procesu obejmowania ochroną Rozwiązania lub utworu. W zależności od etapu procesu oraz Osoby opiniującej wydawane są różnego rodzaju opinie, m.in.: Opinia przełożonego Twórcy, Opinia Rzecznika Patentowego czy Opinia Głównego Księgowego. Na podstawie zebranych opinii wydawana jest decyzja o formie ochrony danego Rozwiązania lub utworu.
Decyzja o formie ochrony	Decyzja o formie ochrony danego Rozwiązania lub utworu, wydawana przez Osobę podejmującą decyzję na podstawie złożonego Wniosku o objęcie wyników prac badawczych oraz Opinii wydanych w danej sprawie.
Osoba podejmująca decyzję	Klasa reprezentująca osobę podejmującą Decyzję o formie ochrony wnioskowanego Rozwiązania lub utworu. Osobą podejmującą decyzję jest zazwyczaj Dyrektor instytutu lub Osoba upoważniona przez Dyrektora (w szczególności wtedy, gdy Twórcą rozwiązania jest Dyrektor Instytutu).

3.3 Zgłaszanie prawa do urzędu

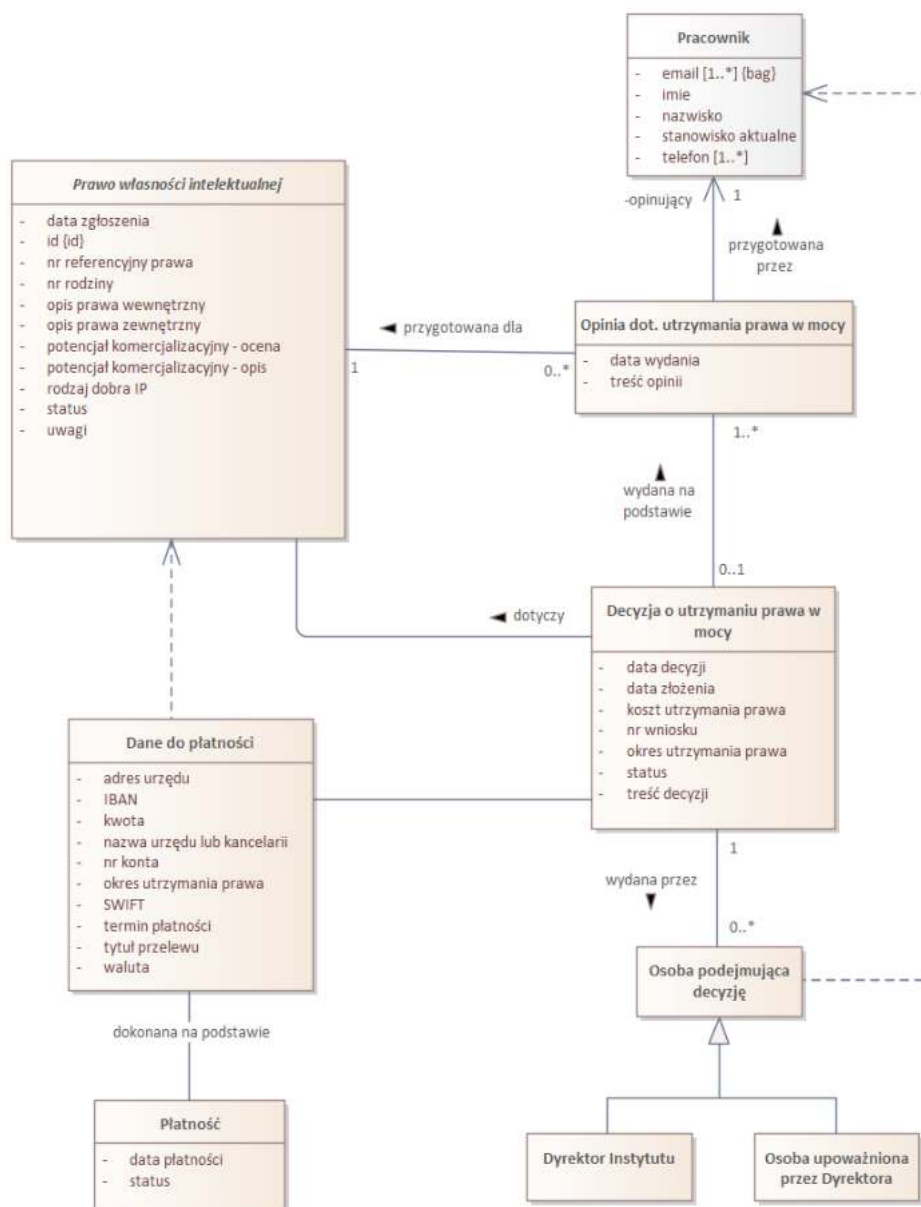

Rysunek 15. Diagram klas Zgłaszanie prawa do urzędu

Pojęcie	Opis
Wniosek o udzielenie ochrony	Klasa ta reprezentuje oficjalny wniosek o udzielenie ochrony na Rozwiązanie lub utwór zgłaszany do odpowiedniego urzędu (np. UPRP, EPO, EUIPO, WIPO, COBORU, etc.). Klasa posiada zbiór atrybutów definiujących zawartość wniosku, m.in. Oświadczenie o korzystaniu z pierwszeństwa czy niezbędne załączniki. Część atrybutów stanowi metadane wykorzystywane w procesie zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu, m.in.: • status – określający na jakim etapie znajduje się wniosek w urzędzie, do którego był złożony, • status wewnętrzny – określający status wewnętrzny na potrzeby Łukasiewicza. Wniosek o udzielenie ochrony jest przygotowywany na podstawie decyzji o formie ochrony podejmowanej wewnętrznie na podstawie wniosku Twórcy.
Pełnomocnik	Pełnomocnik reprezentujący Zgłaszającego w postępowaniu przed urzędem udzielającym ochrony, w związku ze złożonym Wnioskiem o udzielenie ochrony.
Zgłaszający	Osoba lub podmiot uprawniony do zgłoszenia rozwiązania lub utworu do odpowiedniego urzędu w celu jego ochrony prawnej.
Oświadczenie o korzystaniu z pierwszeństwa	Oświadczenie o korzystaniu z pierwszeństwa może być opcjonalnym załącznikiem do Wniosku o udzielenie ochrony.

Pojęcie	Opis
Potwierdzenie zgłoszenia	Potwierdzenie dokonania zgłoszenia do urzędu.

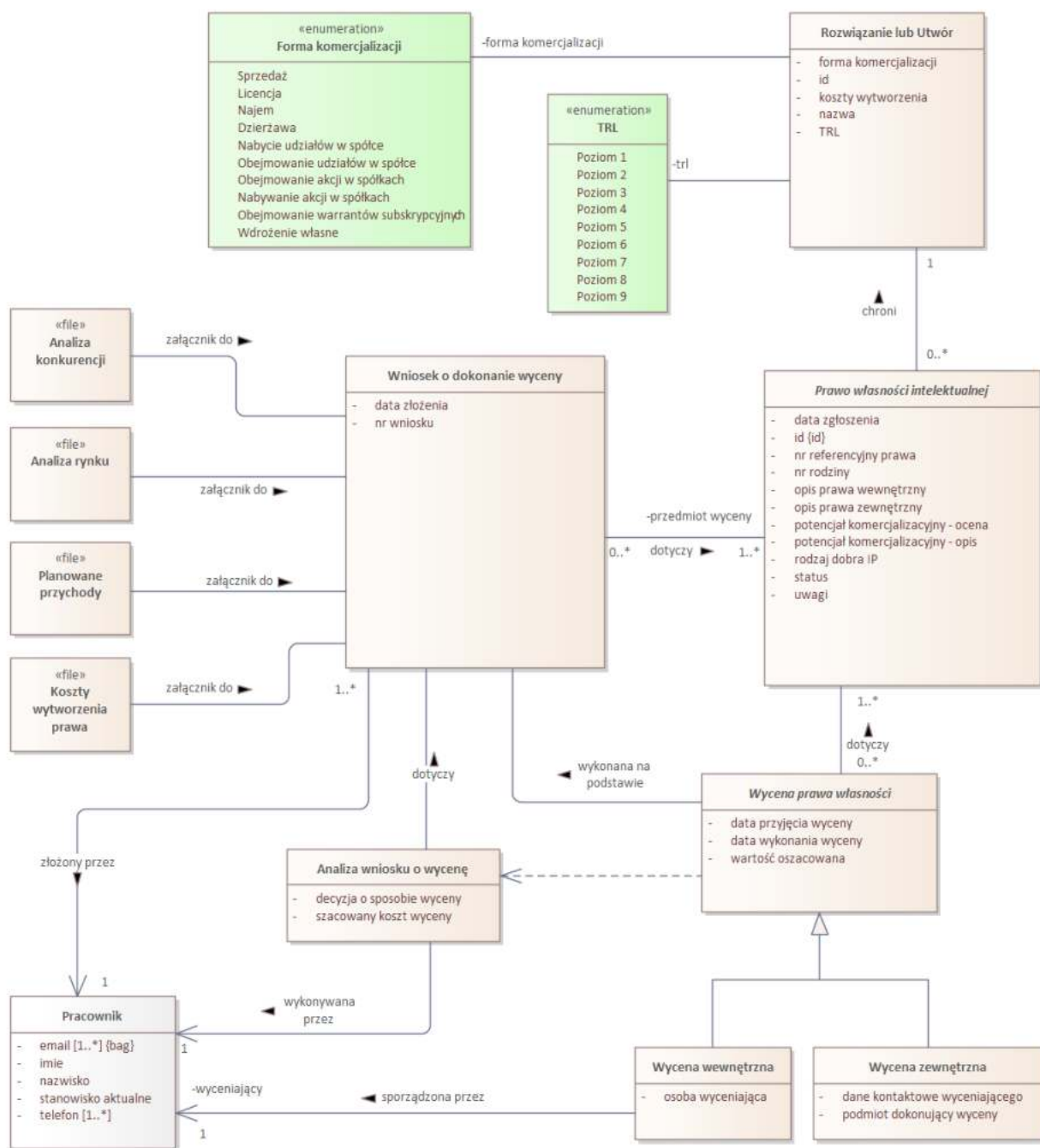
3.4 Weryfikacja praw i ich utrzymanie w mocy

Rysunek 16. Diagram klas *Weryfikacja praw i ich utrzymanie w mocy*

Pojęcie	Opis
Opinia dot. utrzymania prawa w mocy	Opinia dotycząca utrzymania danego prawa w mocy, tj. sensowności ekonomicznej lub strategicznej przedłużenia ochrony prawa poprzez wniesienie opłaty do odpowiedniego urzędu. Dla danego Prawa własności intelektualnej może być przygotowany szereg opinii przez pracowników odpowiednich jednostek organizacyjnych instytutu, m.in. Działu Wsparcia Projektów, Działu Komercjalizacji, Kierownika Zakładu Badawczego oraz Komórki ds. Własności Intelektualnej.
Decyzja o utrzymaniu prawa w mocy	Decyzja o przedłużeniu lub zaprzestaniu ochrony dla danego Prawa własności intelektualnej, wydawana przez Osobę podejmującą decyzję (Dyrektora Instytutu bądź Osobę upoważnioną przez Dyrektora) na podstawie opracowanych Opinii.
Dane do płatności	Dane do płatności, którą należy wnieść do odpowiedniego urzędu w celu przedłużenia ochrony danego Prawa własności intelektualnej. Dane do płatności generowane są w przypadku pozytywnej decyzji o utrzymaniu prawa w mocy.
Płatność	Klasa reprezentująca płatność dokonywaną w celu utrzymania prawa w mocy, zgodnie z Danymi do płatności.

3.5 Wycena praw własności intelektualnej

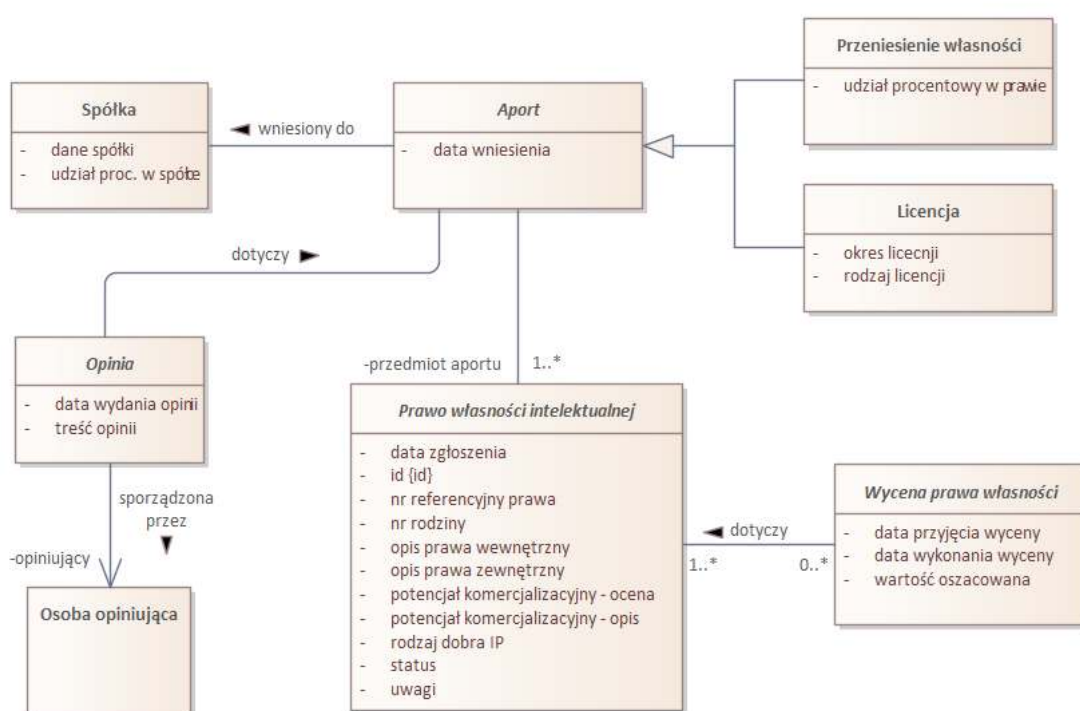

Rysunek 17. Diagram klas *Wycena praw własności intelektualnej*

Pojęcie	Opis
Wniosek o dokonanie wyceny	Klasa reprezentująca wniosek składany w sytuacji, gdy konieczne jest dokonanie wyceny Prawa własności intelektualnej, np. w celu komercjalizacji Rozwiązania lub utworu chronionego Prawem własności intelektualnej. Wniosek może posiadać szereg załączników, zawierających informacje niezbędne dla poprawnej wyceny, m.in.: • Analiza konkurencji, • Analiza rynku, • Planowane przychody, • Koszty wytworzenia prawa.
Analiza wniosku o wycenę	Analiza złożonego wniosku o dokonanie wyceny. Analiza wykonywana jest przez Pracownika danej jednostki, wyznaczonego do przeprowadzenia analizy, której efektem jest oszacowanie kosztów dokonania wyceny oraz decyzja o sposobie wyceny prawa własności intelektualnej – wewnętrznie lub przez podmiot zewnętrzny.
Wycena prawa własności	Klasa abstrakcyjna reprezentująca wycenę prawa własności intelektualnej. Definiuje ona zbiór atrybutów charakterystycznych dla każdej wyceny (m.in. wartość oszacowana, data sporządzenia oraz przyjęcia wyceny), niezależnie czy jest to Wycena wewnętrzna czy Wycena Zewnętrzna.
Wycena wewnętrzna	Wycena wewnętrzna jest wyceną sporządzaną przez Pracownika Łukasiewicza posiadającą odpowiednie kompetencje w zakresie wycen praw własności intelektualnej.

Pojęcie	Opis
Wycena zewnętrzna	Wycena zewnętrzna jest wyceną sporządzaną przez profesjonalny podmiot zewnętrzny specjalizujący się w wycenach praw własności intelektualnej. Wycena zewnętrzna zlecana jest tylko w przypadku akceptacji kosztów, jakie Łukasiewicz musiałby ponieść w związku ze zleceniem wyceny danego prawa podmiotowi zewnętrznemu.

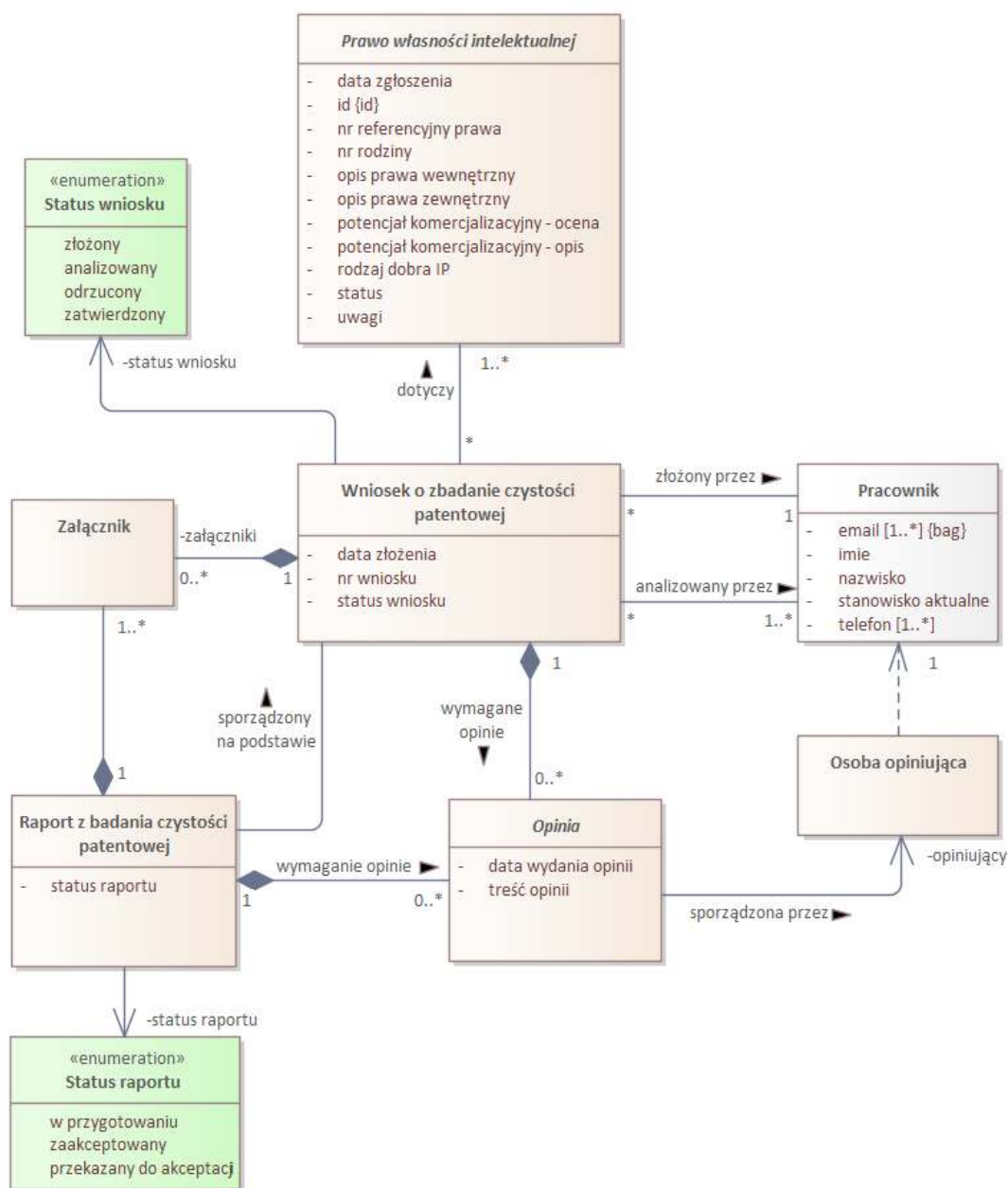
3.6 Wniesienie IP jako aportu do spółki

Rysunek 18. Diagram klas *Wniesienie IP jako aportu do spółki*

Pojęcie	Opis
Aport	Klasa reprezentująca aport, czyli wkład niepieniężny wniesiony do spółki (klasa Spółka) w postaci prawa lub praw własności intelektualnej. Obecny model definiuje konkretne dwa rodzaje aportu: • Przeniesienie własności, • Licencja. W przypadku przeniesienia własności, istotne jest określenie udziału procentowego jaki Spółka obejmuje w prawie (atrybut „udział procentowy w prawie”), a w przypadku licencji – okres na jaki udzielana jest licencja (atrybut „okres licencji”) oraz rodzaj licencji (atrybut „rodzaj licencji”).
Spółka	Klasa reprezentująca spółkę, do której wnoszony jest Aport w postaci Prawa własności intelektualnej. Oprócz danych spółki, klasa definiuje atrybut „udział proc. w spółce” określający jaki udział w spółce zostanie objęty przez instytut Łukasiewicza w związku z wniesieniem aportu. Określając udział procentowy, należy wziąć pod uwagę wycenę prawa IP (klasa Wycena prawa własności opisana w podrozdziale 3.5).
Opinia	Klasa reprezentująca opinie dotyczące rozpatrywanego aportu. Opinie oraz wycena są niezbędne do rozpoczęcia negocjacji handlowych związanych z wniesieniem aportu i objęcia udziałów w spółce.

3.7 Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

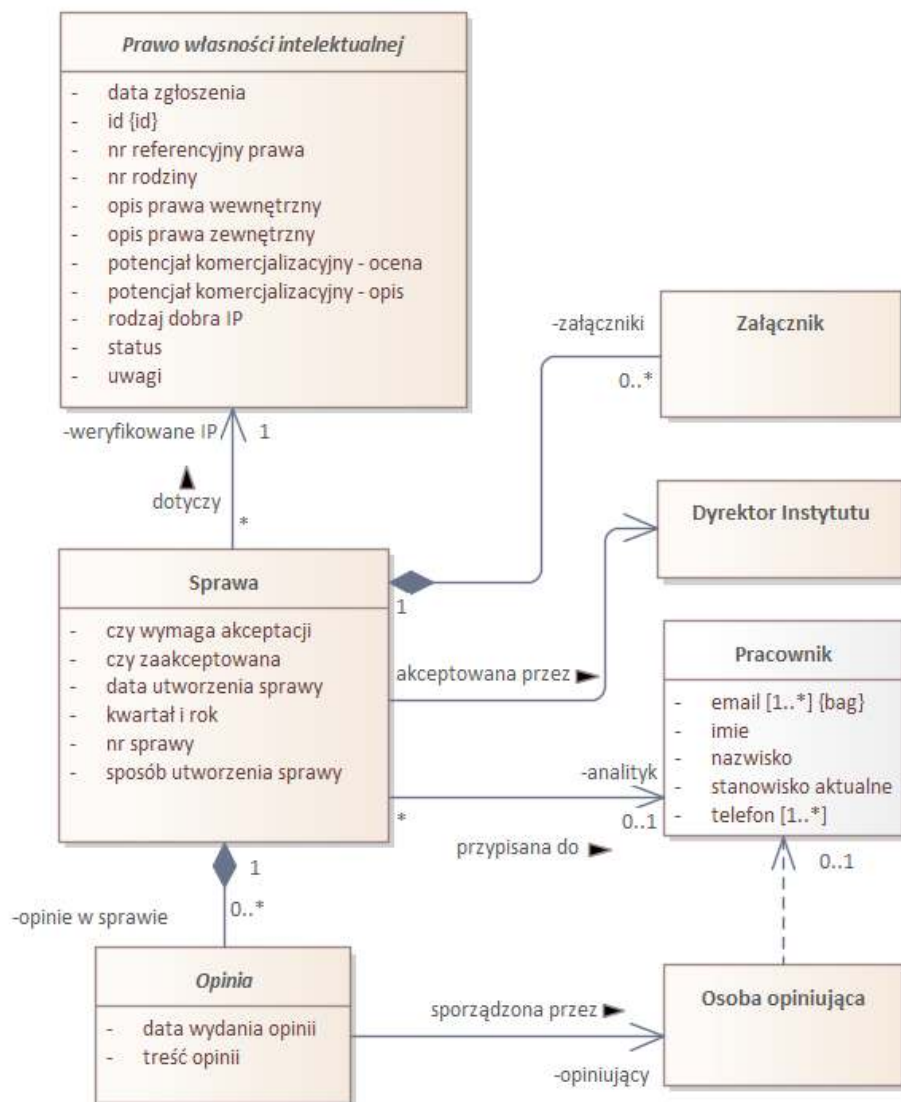

Rysunek 19. Diagram klas *Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań*

Pojęcie	Opis
---------	------

Wniosek o zbadanie czystości patentowej	Klasa reprezentująca wniosek składany w sytuacji, gdy konieczne jest dokonanie badania czystości praw (powiązana klasa Prawo własności intelektualnej) przed wprowadzeniem technologii, produktu, usługi na rynek. Wniosek może posiadać szereg załączników, zawierających informacje niezbędne do przygotowania opinii/raportu, m.in.: • opis technologii, produktu, usługi, • rysunek, • dokumentacja techniczna, • analiza konkurencji, • określenie dla jakiego rynku/terytorium będzie wykonywana analiza, • wskazanie zakresu czasowego, • wykaz słów kluczowych, • klasyfikacji IPC/CPC. Wniosek składany jest przez Pracownika, który rozpoczyna proces weryfikacji czystości prawa. Do wniosku mogą być przypisane osoby (klasa Pracownik) dokonujące analizy czystości prawa.
Opinia	Klasa reprezentująca opinię dotyczącą czystości prawa własności intelektualnej, sporządzaną w toku analizy czystości prawa. Opinia może być sporządzona przez pracownika instytutu wskazanego do przygotowania opinii lub eksperta zewnętrznego.
Raport z badania czystości patentowej	Klasa reprezentująca raport będący wynikiem analizy czystości prawa, wykonanej na podstawie wniosku o zbadanie czystości patentowej. Raport z badania czystości praw przygotowywany jest przez rzecznika patentowego lub pracownika podmiotu odpowiedzialnego za badania czystości praw.

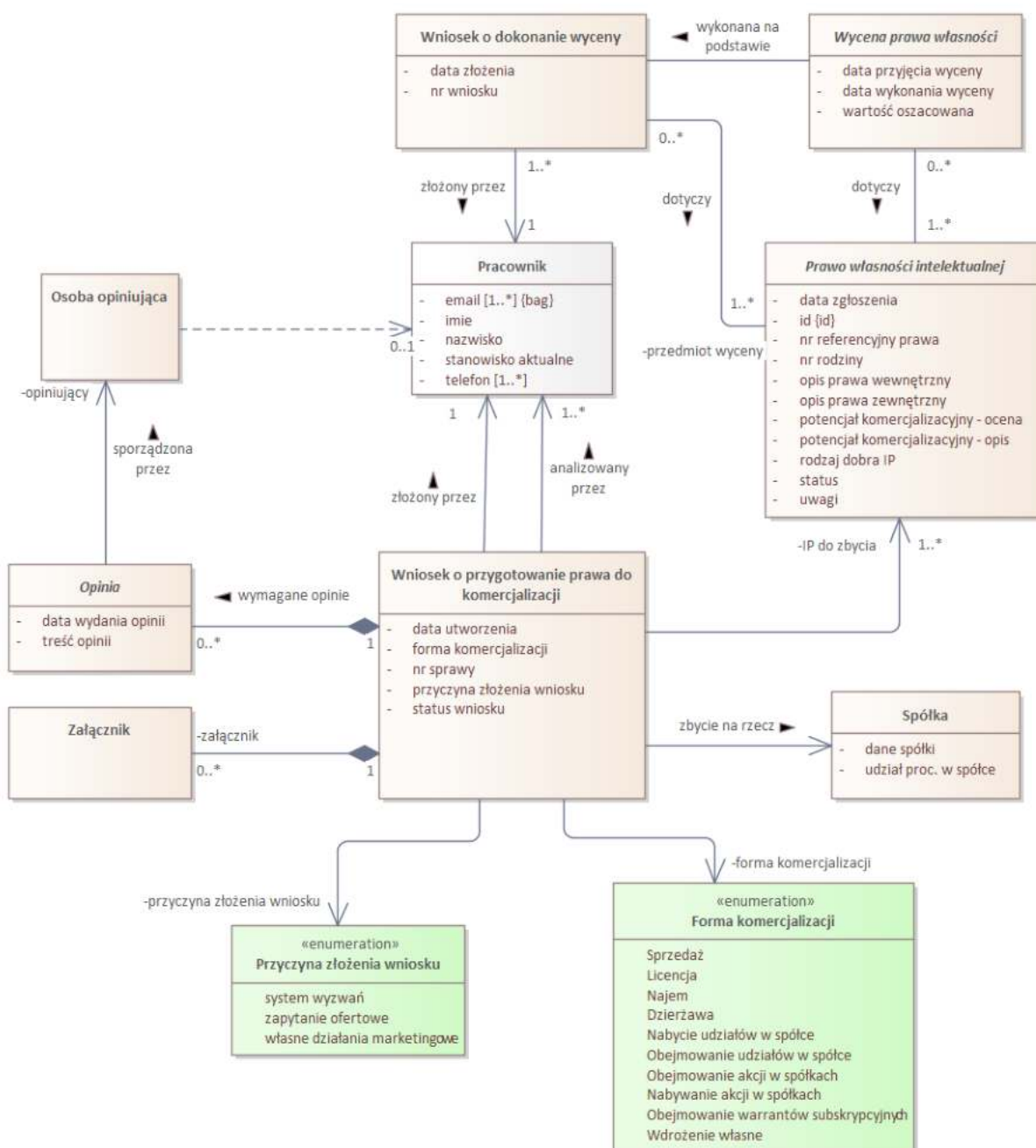
3.8 Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

Rysunek 20. Diagram klas *Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw*

Pojęcie	Opis
Sprawa	Klasa reprezentująca sprawę tworzoną w celu uruchomienia procesu weryfikowania komercjalizacji prawa własności intelektualnej. Sprawa wskazuje, zatem, konkretne prawo IP (klasa Prawo własności intelektualnej) podlegające weryfikacji. Do sprawy przypisany jest również pracownika dokonujący weryfikacji (atrybut „analitik” wskazujący Pracownika). Jeżeli sprawa, po zakończeniu weryfikacji, wymaga akceptacji (określa to atrybut „czy wymaga akceptacji”), jest akceptowana przez Dyrektora Instytutu.
Opinia	Klasa reprezentująca opinie pozyskiwane w toku weryfikacji komercjalizacji prawa IP. Dla danej sprawy może być pozyskanych wiele opinii sporządzanych będące pracownikami instytutu lub spoza organizacji.
Załącznik	Klasa reprezentująca wszelkie załączniki istotne w toku weryfikacji komercjalizacji prawa. Liczba załączników powiązanych ze sprawą może być dowolna.

3.9 Przygotowanie do zbycia IP przez instytut oraz Przygotowanie do udzielenia licencji

Rysunek 21. Diagram klas Przygotowanie do zbycia IP oraz Przygotowanie udzielenia licencji

Pojęcie	Opis
Wniosek o przygotowanie prawa do komercjalizacji	Klasa reprezentująca wniosek, który inicjuje proces zbycia prawa (lub zbioru praw) własności intelektualnej lub udzielenia licencji. Wniosek jest tworzony i analizowany przez wskazanych pracowników Łukasiewicza (klasa Pracownik). Atrybut „przyczyna złożenia wniosku” wskazuje na powód uruchomienia procesu, natomiast atrybut „forma komercjalizacji” określa pożądaną formę komercjalizacji prawa IP. Dodatkowo, wskazywana jest Spółka będąca potencjalnym nabywcą prawa. Wniosek może posiadać szereg załączników (klasa Załącznik), zawierających informacje niezbędne dla poprawnej analizy wniosku. Wniosek może również zawierać szereg powiązanych opinii (klasa Opinia), jeżeli są one wymagane w procesie. W toku analizy wniosku, może zachodzić potrzeba dokonania wyceny prawa własności intelektualnej (klasa Wycena prawa własności), która jest dokonywana na podstawie odpowiedniego wniosku (klasa Wniosek o dokonanie wyceny). Obie wymienione klasy zostały opisane w podrozdziale 3.5.

4. Funkcjonalność wymagań dla prowadzenia procesów ochrony i zarządzania prawami własności intelektualnej

W celu możliwej digitalizacji oraz dalszej optymalizacji procesów ochrony i zarządzania własnością intelektualną przygotowano opis funkcjonalności wymagań niezbędnych do prowadzenie tych procesów. Poza merytorycznym przepływem zadań i zdefiniowaniem ich wykonawców (ról w procesie), nazwane zostały:

- akcje towarzyszące przejściu pomiędzy etapami procesu;
- niezbędne do przeprowadzenia procesu dane (odzwierciedlone także w modelu danych), ich typ, widoczność i wymagalność;
- dla części danych – tam, gdzie było to zasadne biznesowo – słowniki danych, czyli zbiór możliwych wartości danej zmiennej (danej);
- reguły decyzyjne, które przełożyły się także na reguły walidacji danych i ich autouzupełniania;
- reguły automatyzacji obiegu procesów, określające momenty ich systemowego uruchomienia oraz zależności pomiędzy działaniem poszczególnych procesów.

4.1 Dobór formy ochrony

Zgodnie z diagramem przedstawionym w rozdziale 2 na Rys. 1, system umożliwia przejścia pomiędzy kolejnymi krokami procesu. Rozpoczynając od ręcznego startu procesu, realizowany jest krok „Rejestracja”, z którego dalej przechodzi się na krok „Analiza formalna”, przy czym do tego kroku można przejść bezpośrednio lub pośrednio. Przejście bezpośrednie dotyczy sytuacji, w przypadku której proces nie wymaga od osoby dokonującej zgłoszenia zebrania żadnych opinii – w przeciwnym razie, w zależności od procedur realizowanych w danym instytucie, ścieżka przejścia pomiędzy krokiem „Rejestracja” a krokiem „Analiza formalna” wymaga realizację kroku „Zbieranie opinii i podpisów”.

Na kroku „Rejestracja” zbierane są dane formalne oraz wymagane załączniki. Dane formalne, takie jak m.in. tytuł/nazwa projektu czy też dane twórców, wprowadzane są bezpośrednio do formularza, natomiast dodatkowe dokumenty, w tym m.in. oświadczenia twórców, czy opis zgłaszanych wyników B+R, stanowią załączniki, które w wersji elektronicznej załączane są do systemu. Po wprowadzeniu wszystkich wymaganych danych, system umożliwia wygenerowanie formularza zgłoszenia, który następnie jest podpisywany przez Twórców i skan podpisywanego dokumentu jest załączany do systemu. Dodatkową funkcjonalnością systemu na kroku „Rejestracja” jest możliwość zaczytania danych z innego procesu, co znacznie ułatwia

wprowadzania danych, zwłaszcza w sytuacji, gdy wprowadzamy dane dot. kilku projektów tego samego zespołu twórców.

Na kroku „Analiza formalna” wszystkie dane i załączone dokumenty podlegają weryfikacji. System umożliwia przypisanie tego kroku do tej samej osoby dokonującej rejestracji lub do innego pracownika.

W przypadku pozytywnej weryfikacji wszystkich danych oraz załączników, kolejnym krokiem jest „Analiza merytoryczna”. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek braków czy też nieprawidłowości, z kroku „Analiza formalna” system umożliwia cofnięcie procesu do osoby dokonującej rejestracji zgłoszenia wyników B+R, celem uzyskania dodatkowych informacji albo uzupełnienia załączników.

Na kroku „Analiza merytoryczna” system umożliwia zebranie dodatkowych opinii. Zebranie stosownych opinii, może mieć charakter wewnętrzny albo zewnętrzny. W tym celu wykorzystuje się ścieżkę przejścia „Przełącz do opinii”. System umożliwia wielokrotne inicjowanie procesu zbierania opinii. Analogicznie do kroku „Analiza formalna” w przypadku stwierdzenia braków system umożliwia cofnięcie do uzupełnienia braków. Na etapie analizy merytorycznej możliwe jest także odrzucenie wniosku poprzez przejście do kroku pn. „Anulowany”, co stanowi koniec procesu – w przypadku anulowania osoba składająca wniosek ma możliwość zarejestrowania zgłoszenia w oparciu o dane zapisane w systemie.

W przypadku pozytywnych wyników analizy merytorycznej kolejnym krokiem procesu jest podjęcie decyzji, do którego przechodzi się bezpośrednio po zakończeniu analizy merytorycznej. Decyzję co do ostatecznego wyboru formy ochrony podejmuje Dyrektor Instytutu lub osoba przez niego upoważniona. Na tym kroku mogą być podjęte dwie decyzje: akceptacja bądź odrzucenie. Na kroku pn. „W decyzji” możliwe jest również cofnięcie na krok „Analiza merytoryczna” z prośbą o dodatkową opinię lub uzupełnienie danych i ponowny przejście ścieżką na krok „W decyzji”. Uzyskanie statusu „Zaakceptowany” oznacza wybranie formy ochrony, natomiast uzyskanie statusu „Odrzucony” oznacza brak ochrony danego rozwiązania – uzyskanie poszczególnych statusów w obu przypadkach stanowi koniec procesu doboru formy ochrony.

W poniższej tabeli zidentyfikowano i opisano role osób zaangażowanych w realizację procesu.

Rola	Opis roli
------	-----------

Zgłaszający	Osoba w instytucie odpowiedzialna za rejestrację zgłoszenia wyników badań w systemie, w celu dobrania formy ochrony. Dodatkowo odpowiada za zebranie podpisów we wniosku.
Grupa osób dokonujących analizę formalną	Grupa osób przypisana do kroku „Analiza formalna”
Kierownik Komórki dokonującej analizę formalną	Wskazuje pracownika, któremu zostanie przypisany krok „Analiza formalna”
Pracownik Komórki dokonującej analizę formalną	Osoba odpowiedzialna za analizę formalną
Grupa osób dokonujących analizę merytoryczną	Grupa osób przypisana do kroku „Analiza merytoryczna”
Kierownik Komórki dokonującej analizę merytoryczną	Wskazuje pracownika, któremu zostanie przypisany krok „Analiza merytoryczna”
Pracownik Komórki dokonującej analizę merytoryczną	Osoba odpowiedzialna za analizę merytoryczną na korku Analiza merytoryczna. Dodatkowo odpowiada za realizacją opiniowania na kroku Opinia zewnętrzna. Dodaje w imieniu opiniującego zewnętrznego załącznik z opinią (opcjonalnie) oraz wpisuje odpowiedź na opinię.
Akceptujący	Osoba odpowiedzialna w systemie za akceptację Dobranej formy ochrony.

Opiniujący zewnętrzny	Osoba odpowiedzialna za dodatkową opinię merytoryczną. Osoba która nie ma dostępu do systemu.
Opiniujący	Osoba odpowiedzialna za dodatkową opinię merytoryczną. Osoba posiadająca dostęp do systemu.
Właściciel CŁ	Osoby z Centrum Łukasiewicz które mają dostęp do odczytu do wszystkich elementów i raportów ze wszystkimi elementami.

4.2 Zgłaszanie prawa do urzędu

Zgłaszanie prawa do urzędu ma na celu uzyskanie wstępnej ochrony na rozwiązanie opracowanie przez pracowników instytutu Łukasiewicza w ramach zrealizowanych prac badawczo-rozwojowych. Celem biznesowym tego procesu jest przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej, która zostanie przekazana do urzędu.

Proces może rozpocząć się automatycznie, ew. start może być ręczny. W przypadku automatycznego startu początek procesy stanowi wyjście z procesu „Dobór formy ochrony” z kroku „Zaakceptowany”.

Ręczny start procesu może nastąpić w przypadku, gdy wcześniej zgłoszenie nie zostało odrzucone definitywnie, a podjęto decyzję o odsunięciu zgłoszenia w czasie (tzw. zamrożenie zgłoszenia).

Pierwszym krokiem jest „Przygotowanie zgłoszenia”. Podczas prac umożliwiających opracowanie dokumentacji zgłoszeniowej, może wystąpić konieczność konsultacji. Z dokumentacji opracowanej przez Twórców, zarejestrowanej w systemie z efekcie realizacji procesu doboru formy ochrony, może bowiem wynikać potrzeba uzupełnienia informacji bądź przygotowania szczegółowych rysunków. Stąd, pomimo, iż krok konsultacji nie jest krokiem obligatoryjnym, to w praktyce jedna bardzo często występuje. Opracowany system umożliwia wielokrotne przekazywanie tematu do dodatkowej konsultacji.

Na kroku przygotowania zgłoszenia, poza konsultacjami, możliwe są następujące ścieżki przejścia:

1. Zamrożenie
2. Odrzucenie
3. Akceptacja

Zamrożenie powoduje odsunięcie procedowania w czasie. Może wystąpić np. w przypadku, gdy na skutek konsultacji, konieczne jest np. dopracowanie rozwiązania, uszczegółowienie opisów albo chociażby podjęcie decyzji o planowanym rozszerzeniu zakresu ochrony, co powoduje konieczność przygotowania przez twórców dodatkowych opisów.

Zgodnie z diagramem przedstawionym w p. 2.2 niniejszego opracowania, odmrożenie może nastąpić ręcznie, po uzupełnieniu brakujących informacji, albo automatycznie. Automatyczne odmrożenie procesu może mieć miejsce np. w sytuacji, gdy upoważniona osoba podejmie decyzję, o zamrożeniu sprawy do czasu ogłoszenia naboru wniosków w konkursie na realizację projektu, w ramach którego to rozwiązanie będzie rozwijane – mając wiedzę o terminie rozpoczęcia naboru, możliwe jest ustalenie konkretnej daty w systemie, w jakiej proces ma zostać automatycznie odmrożony.

O ile w przypadku zamrożenia tematu, odmrożenie może nastąpić ręcznie lub automatycznie, tak w przypadku odrzucenia wniosku, np. z powodu niewystarczających do zgłoszenia danych, procedowanie może zostać przywrócone jedynie ręcznie, wskutek ponownej rejestracji zgłoszenia.

Kolejnym krokiem następującym po przygotowaniu zgłoszenia jest jego akceptacja. W zależności od przyjętych w instytucie procedur, akceptacja może przebiegać dwutorowo. Z jednej strony akceptacji może podlegać treść opracowanej dokumentacji zgłoszeniowej, np. przez twórców rozwiązania. Akceptacja przez twórców następuje na ogół podczas ścieżki konsultacji. Krok pn. „Akceptacja” następujący przed po opracowaniu dokumentacji, realizowany jest przez Dyrektora Instytutu albo zgodnie z regulaminem, przez osobę przez niego upoważnioną.

Po zatwierdzeniu przygotowanej dokumentacji zgłoszeniowej, wniosek o udzielenie ochrony na opracowane przez twórców rozwiązanie, zyskuje status „gotowy do złożenia”. Na tym kroku wniosek zostaje dostarczony do Urzędu, co może nastąpić osobiście, listownie albo drogą elektroniczną.

System umożliwia załączenia potwierdzenia zgłoszenia, przy czym pod dokonaniu zgłoszenia, system umożliwia potwierdzenie wysłania i przechodzi do kroku „Oczekiwanie na potwierdzenie”. Po uzyskaniu potwierdzenia zgłoszenia, a numerem zgłoszenia i datą wpływu do Urzędu, w systemie łączy się uzyskane potwierdzenie zgłoszenia a wniosek zyskuje status „Wniosek złożony” po czym proces zgłoszenia prawa do Urzędu zostaje zakończony.

W poniższej tabeli zidentyfikowano i opisano role osób zaangażowanych w realizację procesu.

Rola	Opis roli
Zgłaszający (uprawniony pracownik instytutu)	Zgłaszającym może być: 1. Rzecznik patentowy zatrudniony w instytucie. 2. Uprawniona osoba w instytucie – jeśli za przygotowanie zgłoszenia odpowiada zewnętrzna kancelaria rzeczniovska lub jeśli instytut sam siebie reprezentuje w urzędzie
Konsultujący	np. twórca, ekspert
Akceptujący	1. Dyrektor 2. Wyznaczona osoba z komórki ds. własności intelektualnej

4.3 Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw

Zmodyfikowano sposób generowania raportów o prawach dla których należy przeprowadzić selekcję, w zakresie danych wejściowych i zawartości prezentowanego raportu. Wprowadzono algorytm, który do kroku „Selekcja” wybiera tylko te prawa, które są nadzorowane przez dany instytut w oparciu o dodatkowy atrybut. Funkcjonalność ta eliminuje dotychczas występujący problem równoległego prowadzenia niezależnych procesów przez instytuty, które były współuprawnionymi z danego prawa. Ponadto rozszerzono zakres prezentowanych danych w generowanym raporcie o informacje dotyczące daty zgłoszenia, nr zgłoszenia i nr prawa. Dotychczas w celu pozyskania tych danych należało otwierać każdy rekord osobno, co znacznie wydłużało czas obsługi procesu.

Uruchomienie uproszczonej „Selekcji” praw, które podlegają procesowi „cyklicznej weryfikacji utrzymania praw”: przyjęto, że kolejnym krokom procesu nie podlegają tylko te prawa, które z przyczyn formalnych nie mogą być dłużej chronione np. gdy upłynął maksymalny dopuszczalny okres ochrony dla danego rodzaju prawa. Zapewniono możliwość filtrowania danych w wygenerowanym raporcie i masowej realizacji kroku „selekcja” dla uzyskanych wyników. Prawa,

które nie mogą być dalej chronione przechodzą do nowo dodanego kroku „Archiwum” i nie są brane pod uwagę przy kolejnych rundach procesu.

Generowanie liczby obiegów procesu dostosowanej do zakresu terytorialnego ochrony wybranych praw: wprowadzono mechanizm, który na podstawie atrybutów określających zakres terytorialny ochrony danego prawa, uruchamia taką liczbę obiegów jak liczba krajów w których prawo jest chronione. Wprowadzenie tej funkcjonalności umożliwiło prowadzenie osobnych analiz w zakresie zasadności utrzymywania ochrony w poszczególnych krajach i podejmowanie niezależnych decyzji.

W tabeli poniżej wskazano role osób zaangażowanych w realizację procesu.

Rola	Opis roli
Analizujący	Pracownik instytutu odpowiedzialny za analizę posiadanych praw wyłącznych w zakresie możliwości i zasadności utrzymywania dalszej ochrony.
Opiniujący	Osoba odpowiedzialna za przedstawienie opinii w zakresie zasadności utrzymywania ochrony w mocy. Osobami opiniującymi mogą być: Kierownik Zakładu, przedstawiciele Działu Wsparcia Projektów, Działu Sprzedaży/Komercjalizacji, a także Współuprawniony i inne dodatkowe osoby. Współuprawniony nie ma dostępu do systemu.
Akceptujący	Osoba decyzyjna np. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba

4.4 Utrzymanie praw w mocy

Automatyczne uzupełnianie danych o prawie: celem zespołu było ograniczenie ilości danych, które należy uzupełniać ręcznie, aby wyeliminować potencjalne błędy edytorskie i

zoptymalizować czas niezbędny do realizacji procesu. W ramach tego działania w oparciu o dane w bazie PIMCORE oraz pochodzące z procesu „Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw” zapewniono automatyczne wypełnianie danych dotyczących typu prawa, statusu prawa, kraju ochrony oraz danych pełnomocnika. Dotychczas powyższe dane należało odszukiwać i wprowadzać ręcznie.

Wprowadzenie słownika danych zawierającego zbiór informacji niezbędnych do uiszczania opłat w poszczególnych urzędach ds. własności intelektualnej oraz kancelariach patentowych: W ramach podjętych działań powstał słownik zawierający takie dane jak: nazwa urzędu/kancelarii patentowej, adres i nr rachunku bankowego. Słownik zaimplementowano do kroku „Uzupełnienie danych do płatności” i z tego samego poziomu wprowadzono możliwość jego rozbudowy o nowe rekordy oraz aktualizowania już istniejących. Zapewnienie dostępu do aktualnych danych, gwarantuje, że opłaty okresowe wnoszone będą na prawidłowe rachunki bankowe, a tym samym ogranicza możliwość utraty ochrony z tytułu niedotrzymania terminu płatności.

W tabeli poniżej wskazano role osób zaangażowanych w realizację procesu.

Rola	Opis roli
Weryfikujący	Pracownik instytutu odpowiedzialny za weryfikację czy wszystkie dane dotyczące prawa są poprawne oraz czy nie pojawiły się nowe okoliczności, które czyniłyby utrzymanie prawa w mocy niezasadnym.
Odpowiedzialny za płatność	Pracownik instytutu odpowiedzialny za przygotowanie danych do płatności, przekazanie płatności do realizacji oraz potwierdzenie wykonania operacji.

4.5 Wycena IP

Proces rozpoczyna się od ręcznej rejestracji wniosku zawierającego dane (data złożenia wniosku dane zgłaszającego osoba zgłaszająca osoba zgłaszająca: nazwa instytutu; osoba zgłaszająca: e-mail; osoba zgłaszająca: nr telefonu; nazwa przedmiotu wyceny; opis przedmiotu wyceny forma ochrony; forma komercjalizacji; poziom gotowości technologicznej rozwiązania).

Następnie system umożliwia wskazanie pracownika dokonującego analizy (pracownika danej Komórki dokonującej analizy). System umożliwia wskazanie rodzaju wyceny – w przypadku wyceny zewnętrznej możliwe jest wskazanie szacowanego koszt wyceny (netto). W przypadku akceptacji kosztów przez osobę upoważnioną w systemie wprowadza się dane podmiotu zewnętrznego wykonującego wycenę. W przypadku wyceny wewnętrznej w systemie wskazuje się pracownika wykonującego wycenę wewnętrzną, Komórka wykonująca wycenę wewnętrzną oraz datę wykonania wyceny. W systemie możliwe jest wprowadzenie komentarzy oraz załączników.

Rola	Opis roli
Zgłoszenie – Osoba zgłaszająca	Pracownik instytutu;
Rejestracja	Pracownik komórki odpowiedzialnej za rejestrację zgłoszeń (np. komórki właściwej do spraw komercjalizacji). Wprowadzenie sprawy ręcznie. Uruchomienie procesu analizy.
Analiza	Pracownik wskazany do przeprowadzenia analizy.
Akceptacja kosztów	Dyrektor Instytutu lub osoba przez niego upoważniona
Wycena	Pracownik instytutu wskazany do wykonania wyceny wewnętrznej; zewnętrzny podmiot wykonujący wycenę.

Proces wykonania wyceny jest kluczowy dla prawidłowego przygotowania prawa do komercjalizacji oraz wyboru odpowiedniej procedury (w przypadku wskazanym w ustawie o Sieci Badawczej Łukasiewicz).

4.6 Wniesienie IP jako aportu do spółki

Celem procesu jest stworzenie zbioru IP wraz z aktualną wyceną opartą o zasady rynkowe w celu zaspokojenia potrzeby wniesienia własności intelektualnej aportem do spółki. Proces uruchamiany jest ręcznie w przypadku utworzenia nowej spółki prawa handlowego lub pokrycia

udziałów w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego w istniejącej spółce poprzez wybranie do wniesienia aportem do spółki IP odpowiedniego prawa przedstawiającego ekonomiczną wartość.

Zbiór praw wskazanych zostaje przekazany do analizy, która zgodnie z potrzebami może zostać rozszerzona o opinię wewnętrzną lub zewnętrzną. Do przeprowadzenia analizy niezbędne jest dokonanie wyceny IP. W tym celu uruchamiany jest odrębny podproces wyceny IP w trakcie, którego dokładnie określany jest sposób wyceny oraz aktualna wartość wnoszonych praw.

Informacje uzyskane podczas analizy i wyceny stanowią podstawę do przeprowadzenia negocjacji w ramach działań związanych z tworzeniem nowej spółki lub podwyższenia jej kapitału. Negocjacje prowadzone są przez komórkę ds. komercjalizacji lub inną komórkę organizacyjną desygnowaną do prowadzenia tych działań.

Na etapie prowadzenia negocjacji może dojść do odrzucenia propozycji albo ustalenia nowych warunków, wymagających rozszerzenia zbioru o kolejne prawo co wymaga przeprowadzenia ponownej analizy (ścieżka zwróć do analizy).

Zakończenie negocjacji efektem zadawalającym obie strony potwierdza protokół zawierający uzgodnione warunki wniesienia własności intelektualnej aportem do spółki. Proces kończy aktualizacja danych w systemie Pimcore.

Rola	Opis roli
Zgłaszający	Zgłaszającymi są pracownicy instytutu w pionie badawczym po uzyskaniu zgody Dyrektora ds. B+R
Konsultujący	np. twórca, ekspert,
Analizujący	Dział komercjalizacji
Akceptujący	1. Dyrektor 2. Z-ca Dyrektora ds. Finansowych oraz B+R

4.7 Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

Cel procesu: weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań przed ich komercjalizacją, wdrożeniem własnym lub wykorzystaniem w projekcie B+R (*background* B+R niezbędny do realizacji projektu). Komórka odpowiedzialna za zadania związane z komercjalizacją we współpracy z innymi działami i osobami posiadającymi wiedzę w zakresie badania czystości praw.

Efektem tego procesu będzie: przygotowanie opinii/raportu dotyczącego czystości stosowanych rozwiązań przed ich wprowadzeniem na rynek poprzez komercjalizację, wdrożenie własne lub *background* IP w projekcie. Dane te zasila system OptiIP i Pimcore.

Zebrane informacje posłużą Dyrekcji Instytutu, komórce ds. komercjalizacji, zespołowi projektowemu do: wskazania zagrożeń na danym terytorium; określenia barier wdrożenia lub wejścia na rynek. Przeprowadzenie weryfikacji i uzyskanie raportu/opinii może stanowić istotny element dla strategii wprowadzenia na rynek czy komercjalizacji rozwiązań. Raport/opinia powinien być dokumentem wspierającym przygotowanie strategii wejścia na rynek czy też doboru formy komercjalizacji.

W proces zaangażowane będą następujące osoby:

Rola	Opis roli
Zgłaszający	Osoba w instytucie odpowiedzialna za rejestrację potrzeby badania czystości patentowej
Kierownik Komórki dokonującej analizę potrzeby badania czystości patentowej	Wskazuje pracownika, któremu zostanie przypisany krok „Analiza potrzeby badania czystości patentowej”
Analizujący – analiza wstępna	Osoba odpowiedzialna za wstępną analizę potrzeby badania czystości patentowej oraz za badanie czystości patentowej.
Analizujący – badania czystości	Osoba odpowiedzialna za badanie czystości patentowej.

Opiniujący	Osoba odpowiedzialna za dodatkową opinię merytoryczną. Osoba posiadająca dostęp do systemu. 1. Opiniujący przypisany do zadania Opiniowania na kroku Opiniowanie w procesie głównym WCPSR. (Ekspert, autorytet – opinia pod kątem formalnym) 2. Opiniujący przypisany do zadania na kroku Opiniowanie i akceptacja raportu z badania czystości patentowej. Opiniującym może być osoba umocowana do akceptacji raportu i opcjonalnie twórca który otrzymuje raport do wglądu.
Opiniujący zewnętrzny	Osoba odpowiedzialna za dodatkową opinię merytoryczną. <u>Osoba która nie ma dostępu do systemu.</u>

4.8 Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

Celem procesu jest przegląd i wytypowanie praw, które powinny podlegać komercjalizacji. Z uwagi na szeroki zakres niezbędnych informacji, Komórka ds. komercjalizacji powinna dokonywać weryfikacji we współpracy z innymi działami i osobami, które mają odpowiednią wiedzę w tym zakresie.

Oczekiwany efekt:

- Aktualizacja bazy Pimcore w zakresie komercjalizacji rynkowej;
- Ustalenie poziomu gotowości technologicznej;
- Określenie potencjał komercjalizacyjnego;
- Ustalenie potencjalnych form komercjalizacji.

Zebrane informacje w procesie posłużą wsparciu zespołów projektowych, które będą realizowały biznesowe cele mające na celu pozyskania inwestora lub nabywcę na określone prawa obejmujące m.in.:

- poszukiwanie potencjalnego inwestora lub kontrahenta rozwiązania technologicznego;
- ustalenie potrzeb finansowych projektu;
- przygotowanie pitch inwestorskiego – wzmocnienie prezentacji;
- ustalenie potrzebnych zasobów pozafinansowych projektu;
- określenie modelu biznesowego i modelu przychodowego;
- opracowanie planu finansowego projektu;
- ustalenia kolejnych kroków niezbędnych do realizacji projektu i utworzenia spółki *spin-off*;
- określenie warunków wejścia projektu w kolejną fazę współpracy i scenariusza dokonania inwestycji lub przygotowania oferty marketingowej lub sprzedażowej.

W procesie zaangażowane będą następujące osoby:

Rola	Uprawnienia
Analityk	Osoba która może zarejestrować sprawę lub pobrać sprawę do analizy. Odpowiada ze przygotowania analizy własności intelektualnej (IP) pod kątem potencjału do komercjalizacji.
Grupa osób z rolą Analityk	Grupa wszystkich Analityków w danym instytucie. Każda z osób może przypisać zadanie do siebie (jeśli nie zostało jeszcze przypisane do realizacji).

Kierownik Analityków	Osoba która może przypisywać sprawy do analityków.
Opiniujący	Osoba dokonująca udzielająca opinii. Udzielanie opinii można przydzielić do: 1. Analityka finansowego 2. Twórcy 3. Dyrektor Centrum Badawczego 4. Kierownika Grupy badawczej 5. Komórka ds. komercjalizacji 6. Dział przechowujący umowę 7. Rzecznik patentowy 8. Zespół badawczy 9. Opinia zewnętrzna – np. analityka finansowa
Akceptujący	Osoba odpowiedzialna za akceptację wyników prac. Krok akceptacja jest krokiem opcjonalnym w zależności od organizacji prac w danym instytucie Łukasiewicza.

Osoba Analizująca podczas analizy będzie mogła w dokumencie odpowiadać na pytania a następnie dodać plik jako załącznik do systemu. Powyższe posłuży mi do określenia potencjału danego prawa. Uzyskana funkcjonalność posłuży jako Baza IP do komercjalizacji np. do kampanii marketingowych. Będzie przygotowywana poza systemowo na podstawie danych z bazy Pimcore np. Na podstawie przypisanego potencjału lub na podstawie innych parametrów.

4.9 Przygotowanie do zbycia IP przez instytut

Poszerzenie Tabeli IP o dodatkowe pola dla osoby analizującej prawo/zbiór praw. Na etapie Rejestracji, Osoba Zgłaszająca nie musi widzieć wszystkich atrybutów Tabeli IP z prawami, które potencjalnie wskaże do analizy. Inaczej jest w przypadku osoby przydzielonej do kroku Wstępna analiza. Dlatego też zespół zdecydował, iż po przekazaniu prawa/zbioru praw do analizy, osobie analizującej odkryją się dodatkowe pola w Tabeli IP, które pozwolą jej na elastyczną i dogłębną analizę wskazanego przedmiotu komercjalizacji. Na tym etapie będzie mogła decydować, które prawa są właściwe dla przedmiotu komercjalizacji, które należy pominąć w analizie, a które dodać, jeżeli wcześniej zostały nie uwzględnione. Dodatkowo, tylko na tym

etapie będzie dostępna opcja skierowania prawa/zbioru praw do niezależnego procesu Wyceny IP – etapu, który z biznesowego punktu widzenia jest kluczowy dla powodzenia całego procesu.

Pominięcie etapu Opiniowania oraz Weryfikacji opinii. Zespół przewidział krótszy scenariusz prowadzący do tego samego rezultatu. Użytkownik, który w wyniku Wstępnej analizy stwierdzi, iż dodatkowe opiniowanie jest zbędne może je pominąć. System posiada aktywne opcje przechodzenia do różnych kroków w zależności od wyników analizy użytkownika. W takim przypadku po Wstępnej analizie proces przejdzie w etap Wyceny IP, aby po jej wykonaniu przejść do ostatniego kroku, czyli Weryfikacji końcowej.

Możliwość zgłoszenia uwag do wyników Opiniowania. Zebrane opinie muszą zostać poddane dokładnej weryfikacji. Zespół, aby nadać procesowi najwyższy poziom funkcjonalności, ale także, aby osiągnąć najwyższy poziom rzetelności uzyskiwanych informacji, zaprojektował go w taki sposób, aby osoba weryfikująca otrzymane opinie mogła przekazać w rozpoczętych już podobiegach z poszczególnymi opiniującymi swoje pytania lub wątpliwości do przekazanych opinii.

4.10 Przygotowanie do udzielenia licencji

W toku prac, zespół uznał, iż proces Przygotowanie do udzielenia licencji, w rozumieniu etapów postępowania, hierarchii kroków oraz zastosowanych mechanizmów okazał się tożsamy z procesem Zbycia IP przez instytut, dlatego też opisane poniżej, mniej oczywiste zależności są analogiczne to tych zidentyfikowanych dla procesu Przygotowanie do zbycia IP przez instytut.

Poszerzenie Tabeli IP o dodatkowe pola dla osoby analizującej prawo/zbiór praw. Na etapie Rejestracji, Osoba Zgłaszająca nie musi widzieć wszystkich atrybutów Tabeli IP z prawami, które potencjalnie wskaże do analizy. Inaczej jest w przypadku osoby przydzielonej do kroku Wstępna analiza. Dlatego też zespół zdecydował, iż po przekazaniu prawa/zbioru praw do analizy, osobie analizującej odkryją się dodatkowe pola w Tabeli IP, które pozwolą jej na elastyczną i dogłębną analizę wskazanego przedmiotu komercjalizacji. Na tym etapie będzie mogła decydować, które prawa są właściwe dla przedmiotu komercjalizacji, które należy pominąć w analizie, a które dodać, jeżeli wcześniej zostały nie uwzględnione. Dodatkowo, tylko na tym etapie będzie dostępna opcja skierowania prawa/zbioru praw do niezależnego procesu Wyceny IP – etapu, który z biznesowego punktu widzenia jest kluczowy dla powodzenia całego procesu.

Pominięcie etapu Opiniowania oraz Weryfikacji opinii. Zespół przewidział krótszy scenariusz prowadzący do tego samego rezultatu. Użytkownik, który w wyniku Wstępnej analizy

stwierdzi, iż dodatkowe opiniowanie jest zbędne może je pominąć. System posiada aktywne opcje przechodzenia do różnych kroków w zależności od wyników analizy użytkownika. W takim przypadku po Wstępnej analizie proces przejdzie w etap Wyceny IP, aby po jej wykonaniu przejść do ostatniego kroku, czyli Weryfikacji końcowej.

Możliwość zgłoszenia uwag do wyników Opiniowania. Zebrane opinie muszą zostać poddane dokładnej weryfikacji. Zespół, aby nadać procesowi najwyższy poziom funkcjonalności, ale także, aby osiągnąć najwyższy poziom rzetelności uzyskiwanych informacji, zaprojektował go w taki sposób, aby osoba weryfikująca otrzymane opinie mogła przekazać w rozpoczętych już podobiegach z poszczególnymi opiniującymi swoje pytania lub wątpliwości do przekazanych opinii.

5. Pilotaż wdrożenia wybranych procesów zarządzania IP

5.1 Metodyka wdrożenia

Z powodu kontynuowania prac nad digitalizacją i optymalizacją prace prowadzono w tym samym narzędziu informatycznym jak projekt realizowany zgodnie z umową nr MEiN/4/CŁ/2021. Prace prowadzono za pośrednictwem systemu WEBCON jako platformy zarządzania własnością intelektualną.

Implementację procesów optymalizowanych prowadzono za pośrednictwem oddzielnego sprintu⁹, którego celem była:

- a) szczegółowa analiza systemowa, której efektem był szczegółowy opis procesów wraz ze wszelkimi atrybutami, co pozwoliło na zaplanowanie sposobu implementacji każdego z procesów,
- b) implementacja przebiegu w wybranym narzędziu IT,
- c) przeprowadzenie weryfikacji ich działania w zakresie zależności przyczynowo skutkowych.

Każdy z procesów z osobna, a następnie wszystkie razem w kontekście zależności między nimi, zostały przetestowane przez pracowników wyłonionego wykonawcy zamówienia publicznego, zespół wytwórczy po stronie Centrum Łukasiewicz, a w szczególności również przedstawiciele docelowych użytkowników systemu, tak aby zapewnić wysoką jakość produktu projektu. Kolejne podrozdziały opisują sposób w jaki wybrane procesy zostały finalnie zaimplementowane i wdrożone do użytku przez użytkowników końcowych.

⁹ Sprint to pojedyncza iteracja w zwinnych metodykach projektowych. Sprintem jest ograniczenie czasowe które trwa od 1 do 4 tygodni, podczas którego wytwarzany jest gotowy do użycia i potencjalnego wykorzystania przyrost produktu będącego przedmiotem projektu.

5.2 Dobór formy ochrony

Celem biznesowym procesu „Dobór form ochrony” jest zidentyfikowanie potencjalnych możliwości zabezpieczenia wyników prac badawczo-rozwojowych, umożliwiając tym samym uzyskanie możliwie najszerszego zakresu ochrony dla opracowywanych rozwiązań.

W procesie zidentyfikowano następujące kroki:

1. Rejestracja
2. Zbieranie opinii i podpisów
3. Analiza formalna
4. Analiza merytoryczna
5. Opiniowanie
6. W decyzji

Pilotażowe wdrożone opracowanego w ramach projektu narzędzia informatycznego, w pierwszej kolejności pozwala w sposób systemowy, zgodnie z regulaminem i dobrymi praktykami, zarejestrowanie uzyskanych wyników prac B+R i prawidłowy dobór formy ochrony.

Widoki poszczególnych kroków procesów przedstawiono na kolejnych zdjęciach. Z uwagi na ilość informacji zawartych w systemie, pokazanie danego okna na jednym rysunku byłoby nieczytelne, w związku z czym każdy z poszczególnych zrzutów ekranu został podzielony na 2 części: górną i dolną.

Na kroku rejestracja osoba uprawniona ze strony Centrum Łukasiewicz albo instytutu rejestruje zgłoszenie wyników badań opracowanych przez twórcę lub zespół twórców. Uzupełnia formularz i dodaje listę niezbędnych załączników. Krok „Rejestracja” został zobrazowany na poniższym rysunku (Rysunek **22**).

wprowadzając dane (przedstawiciel twórców bądź osoba upoważniona) może wygenerować wydruk i przekazać na kolejny etap albo zapisać wprowadzone dane. Użytkownik może bowiem zapisać dane na formularzu i wrócić do zadania po jakimś czasie, natomiast klikając w ścieżkę przejścia "Wygeneruj wydruk i przekaz na kolejny etap" przekazuje sprawę na kolejny krok procesu a w załącznikach zostaje dodany nowy załącznik "Wydruk do podpisu".

Dodatkową funkcjonalnością ułatwiającą proces rejestracji jest możliwość klonowania danych poprzez wstępne skopiowanie całych wierszy z danymi, zarówno twórców, jak i podmiotów uprawnionych do wynalazku.

Ponadto, dodatkową funkcjonalnością systemu podczas rejestracji zgłoszenia jest również możliwość skorzystania ze ścieżki przejścia „Pobierz dane z innego procesu”, co ma na celu uzupełnienie formularza danymi z innego procesu (który został zaakceptowany, odrzucony bądź anulowany), przyspieszając tym samym proces rejestracji. Ponadto wskazać należy, że system weryfikuje poprawność wprowadzonych danych, poprzez np. konieczność wprowadzenia wymaganych załączników, konieczność uzupełnienia obligatoryjnych pól formularza, czy też weryfikację sumy udziałów procentowych, co ogranicza ryzyko niewłaściwego zarejestrowania zgłoszenia.

Na kolejnym kroku, zgłaszający drukuje dokument "Skan wniosku z podpisami", zbiera niezbędne podpisy a następnie łączy skan dokumentu do systemu. Widok formularza na tym kroku zobrazowano na poniższym rysunku (Rysunek **24**).

[illegible]

Analogicznie do kroku poprzedniego, na etapie analizy merytorycznej pracownik właściwego działu może przypisać sprawę do siebie (Rysunek **27**), jak również kierownik odpowiedzialny za realizację analizy merytorycznej ma możliwość przypisania zadania do wskazanego przez niego pracownika.

The screenshot shows the 'OptiP Dobór formy ochrony CŁ' application. The main window displays the 'Analiza merytoryczna' step. The left sidebar contains a tree view with the following items: 'Tytuł przedmiotu zgłoszenia', 'Specyfikacja wyrobu', 'Decyzja', 'Szczegóły umowy', and 'Twórcy i Osoby Trzecie'. The main content area is divided into several sections: 'Tytuł przedmiotu zgłoszenia', 'Specyfikacja wyrobu', 'Decyzja', 'Szczegóły umowy', and 'Twórcy i Osoby Trzecie'. The right sidebar shows user information for 'Marcin Górecki | Centrum Łukasiewicz'.

Rysunek 28. Wygląd formularza na kroku *Analiza merytoryczna* w procesie *Dobór form ochrony* – górna część ekranu

The screenshot shows the 'Twórcy i Osoby Trzecie' section of the application. It contains a table with the following data:

ID	Imię i nazwisko	Ulica	Nr budowlany	Nr lokalu	Miasto	Poczta	Kod pocztowy	Autor odpowiedzialny	Ulica	Nr budowlany	Nr lokalu	Miasto	Poczta	Kod pocztowy	Udział %	Email
1	Robert Lewicki	Czapla	21		Poznań	Poznań	61-623	☒							50.00 %	robert.lewicki@pkl.lukasiewicz.gov.pl
2	Jen Kowalski	Czapla	22		Poznań	Poznań	61-623	☒							50.00 %	jen.kowalski@pkl.lukasiewicz.gov.pl
Suma																100.00 %

Below the table, there is a section for 'Strony umowy o współwłasności' and 'Opinowanie'. The 'Opinowanie' section includes a table with columns for 'Opinia wyrażona / Data wyrażenia', 'Opiniujący', 'Imię i nazwisko opiniującego zewnętrznego', 'Przedmiot opinii', 'Text opinii', 'Status opinii', and 'Oczekiwany termin udzielenia odpowiedzi'.

Rysunek 29. Wygląd formularza na kroku *Analiza merytoryczna* w procesie *Dobór form ochrony* – dolna część ekranu

Jak widać na powyższym rysunku (Rysunek 29), program po zakończeniu analizy merytorycznej umożliwia przekazanie sprawy do decyzji Akceptującego, cofnięcie do uzupełnienia danych, przekazanie do zaopiniowania, zapisanie bądź anulowanie.

Anulowanie powoduje odrzucenie wniosku i zakończenie procesu, aczkolwiek jak wspomniano we wcześniejszej części opracowania – po wprowadzeniu zmian przez zgłaszającego, może nastąpić ponowna rejestracja z wykorzystaniem wcześniej wprowadzonych danych. Dane te

zostaną zaczytane automatycznie na etapie ponownej rejestracji, za wyjątkiem automatycznego zaczytania załączników, w tym podpisanego formularza z podpisami – ma to na celu ograniczenie ryzyka omyłkowego zaczytania nieaktualnych załączników z pierwotnego zgłoszenia, które najprawdopodobniej w każdej sytuacji będą się zmieniać.

W przypadku zidentyfikowania niewystarczających informacji lub braku wymaganych załączników, informacja o potrzebie złożenia wyjaśnień lub uzupełnień przekazywana jest do osoby dokonującej zgłoszenia. Pracownik komórki merytorycznej może też skontaktować się poza systemem z przedstawicielem twórców w celu pozyskania braków. Po otrzymaniu informacji zwrotnej dodaje załączniki i przekazuje na kolejny krok procesu.

W przypadku gdy pracownik odpowiadający za analizę merytoryczną potrzebuje dodatkowej opinii wskazuje, czy chce pozyskać opinię zewnętrzną (od osoby która nie ma dostępu do systemu) czy wewnętrzną od osoby która ma dostęp do systemu. W przypadku opiniowania zewnętrznego przez pracownika nie mającego dostępu do systemu, Zadanie opiniowania powinno być przypisane do pracownika odpowiedzialnego za kontakt z osobą spoza instytutu, która w jej imieniu wpisze uzgodnienia do systemu (pracownika dokonującego analizę merytoryczną). Celem tego zadania jest ewidencja informacji w systemie, że taka opinia została pozyskana.

W przypadku opinii zewnętrznej – zadanie opiniowania przypisane jest do osoby dokonującej analizę merytoryczną, która kontaktuje się z opiniującym poza systemem. Po uzyskaniu opinii dodaje załącznik do systemu (np. e-mail). Dodatkowo na liście pozycji wpisuje imię i nazwisko opiniującego zewnętrznego.

W przypadku opinii wewnętrznej system umożliwia wskazanie wybieranej z listy osób, które mają dostęp do systemu i przekazują zadanie do realizacji.

Pracownik dokonujący analizę merytoryczną, w sytuacji pozyskania wystarczających opinii od opiniujących, może zakończyć opiniowanie, nawet w przypadku gdy nie pozyskał opinii od wszystkich opiniujących (np. gdy jeden z opiniujących jest nieobecny). W innej sytuacji, np. gdy jakaś opinia wymaga uszczegółowienia, pracownik ma możliwość na kroku opiniowanie wysłać dodatkową prośbę o opinię do jednej lub kilku osób.

W przypadku gdy pracownik podczas analizy merytorycznej uzna, że wniosek nie powinien być dalej procedowany, może go anulować. W tym celu należy wpisać komentarz a następnie ścieżkę przejścia Anuluj – dodatkową funkcjonalnością systemu jest zabezpieczenie przed przypadkowym anulowaniem wniosku, bowiem system wymusza wpisanie uzasadnienia (powodu odrzucenia).

W konsekwencji przeprowadzonej analizy merytorycznej, po ewentualnym uzupełnieniu braków i zebraniu opinii zewnętrznych, osoba dokonująca analizy merytorycznej sugeruje możliwe formy ochrony dla zgłoszonych wyników prac badawczo-rozwojowych i przekazuje sprawę osobie uprawnionej w instytucie Łukasiewicza do podejmowania decyzji o zgłoszeniu. Krok przekazania do decyzji, został zobrazowany na poniższych rysunkach (Rysunek **30** i Rysunek **31**). Jak widać na rysunku (Rysunek **31**), upoważniona osoba może sprawę zapisać, celem umożliwienia powrotu do sprawy w terminie późniejszym, jak również może wniosek zaakceptować lub go odrzucić.

Rysunek 30. Wygląd formularza na kroku „W decyzji” w procesie *Dobór form ochrony* – górna część ekranu

Rysunek 31. Wygląd formularza na kroku „W decyzji” w procesie *Dobór form ochrony* – dolna część ekranu

Na kolejnych rysunkach (Rysunek **32** i Rysunek **33**) przedstawiono ostatni krok, po zatwierdzeniu zgłoszenia, w efekcie czego wyniki B+R zostają zarejestrowane, a forma ochrony zostaje dobrana.

Rysunek 32. Wygląd formularza na kroku „Zaakceptowany” w procesie *Dobór form ochrony* – górna część ekranu

[illegible]

5.3 Zgłaszanie prawa do urzędu

Proces przewiduję realizację następujących kroków:

Obligatoryjnymi krokami procesu są:

Pomimo, że krok konsultacji, nie jest krokiem obligatoryjnym, to w praktyce niemal zawsze występuje.

Opracowane w ramach projektu narzędzie informatyczne, stanowiące zaimplementowane do programu komputerowego wszystkie kroki wynikające z przedstawionych wcześniej diagramów, przedstawiono na poniższych rysunkach.

Pierwszy krok procesu „Zgłaszanie prawa do urzędu” , tj. „Przygotowanie zgłoszenia” zobrazowano na Rysunek 34 i Rysunek 35.

The screenshot displays the 'OptiIP Dobór formy ochrony CI' application. The main window is titled 'ZPU/2022/12/00001'. The left sidebar contains a 'Szczegóły zadania' (Task details) section with a 'Przygotowanie zgłoszenia' (Preparation of the application) button. The main content area is divided into several sections: 'Tytuł wynalazku lub wzoru użytkowego' (Title of the invention or utility model), 'Specyfikacja wynalazku' (Specification of the invention), 'Formalności' (Formalities), and 'Zgłaszający' (Applicants). The 'Specyfikacja wynalazku' section includes fields for 'Nazwa' (Name), 'Numer' (Number), 'Data' (Date), and 'Opis' (Description). The 'Formalności' section includes fields for 'Data' (Date), 'Numer' (Number), and 'Opis' (Description). The 'Zgłaszający' section includes a table with columns for 'Id', 'Nazwa' (Name), 'Adres' (Address), 'Telefon' (Phone), 'E-mail', 'Numer identyfikacyjny REGON' (REGON identification number), and 'Numer NIP' (NIP number).

Id	Nazwa	Adres	Telefon	E-mail	Numer identyfikacyjny REGON	Numer NIP
1	Centrum Lubuskie	Politechniki 19	Wrocław	123456	sekretna@lubluskie.gov.pl	
2	Lubuskie PIT	Ekspozytora	Poznań	654321	sekretna@pitolubuskie.gov.pl	

Rysunek 34. Wygląd formularza na kroku „Przygotowanie zgłoszenia” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu* – górna część ekranu

Na powyższym rysunku przedstawiono ekran startowy formularza, bezpośrednio po uruchomieniu procesu i uzupełnieniu podstawowych danych formalnych. Na poniższym rysunku przedstawiono ciąg dalszy formularza na etapie przygotowania zgłoszenia, w którym oprócz danych formalnych zgłaszającego (uprawnionego) i twórców rozwiązania, załączono wymagane przez Urząd pliki z opisem rozwiązania, rysunkami, skrótem i zastrzeżeniami patentowymi. Dodatkową funkcjonalnością systemu jest automatyczna weryfikacji kompletności załączonych plików i wprowadzonych informacji.

Rysunek 35. Wygląd formularza na kroku „Przygotowanie zgłoszenia” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu* – dolna część ekranu

Na powyższym rysunku, w dolnej części ekranu uwidoczniono możliwe ścieżki przejścia, czyli możliwość wygenerowania i przekazania do akceptacji, odrzucenia bądź przekazania do konsultacji. Po przekazaniu do akceptacji, system przechodzi do kolejnego kroku, który uwidoczniona poniższym rysunku (Rysunek **36** i Rysunek **37**).

[illegible]

Rysunek 36. Wygląd formularza na kroku „Akceptacja” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu*
– górna część ekranu

[illegible]

Rysunek 37. Wygląd formularza na kroku „Akceptacja” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu*
– dolna część ekranu

Na kroku pn. „Akceptacja” możliwe ścieżki przejścia to „Zatwierdź” albo „Cofnij do uzupełnienia”. Po zatwierdzeniu system przechodzi do kolejnego kroku, co przedstawiono na kolejnym rysunku, poprzez nadanie statusu „Wniosek gotowy do wysłania”. Kolejne rysunki przedstawiają widoki ekranów systemowych dla kroku odpowiednio „Oczekiwanie na potwierdzenie” i następnie, po

załączeniu w systemie potwierdzenia zgłoszenia, wniosek otrzymuje status „Wniosek złożony”, po czym następuje koniec procesu.

Widoki ekranu na poszczególnych krokach procesu „Zgłaszanie prawa do urzędu” przedstawiono odpowiednio na rysunkach:

- wniosek gotowy do wysłania – Rysunek **38** i Rysunek **39**
- oczekiwanie na potwierdzenie – Rysunek **40** i Rysunek **41**
- potwierdzenia zgłoszenia – Rysunek **42**
- wniosek złożony – Rysunek **43** i Rysunek **44**

Rysunek 38. Wygląd formularza na kroku „Wniosek gotowy do wysłania” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu* – górna część ekranu

The screenshot shows a web interface for a process titled "Twój i Nasz Proces". At the top, there is a navigation bar with various icons and labels. Below this, a table lists documents with columns for name, status, and other details. The main area contains a list of documents under the heading "Załączane dokumenty". On the right side, there is a sidebar with a list of users and their roles, along with a section for "Uwagi" (Comments) and a "Dodaj uwagę" button.

Rysunek 41. Wygląd formularza na kroku „Oczekiwanie na potwierdzenie” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu* – dolna część ekranu

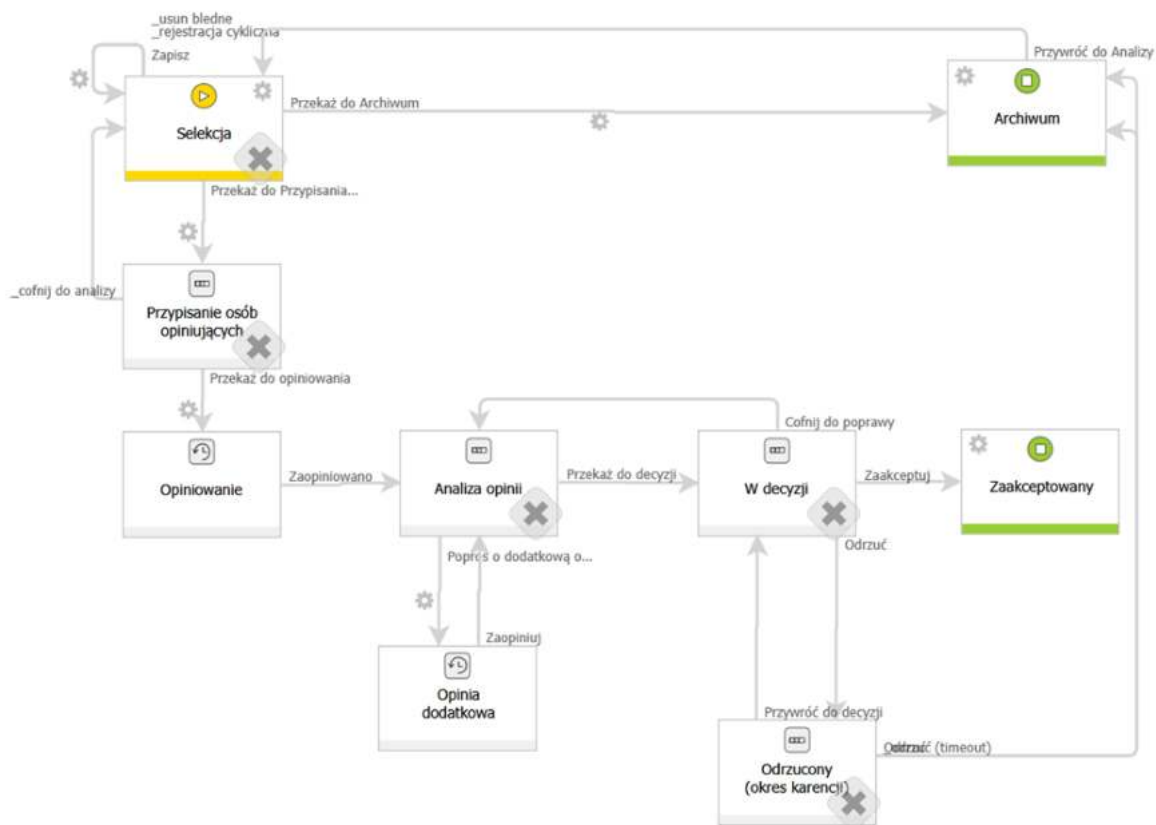
This screenshot shows the "Załączane dokumenty" (Attached documents) section of the same web interface. It displays a list of documents with a table of columns including name, status, and other details. The sidebar on the right is identical to the one in the previous screenshot, showing a list of users and their roles, and a section for "Uwagi" (Comments) with a "Dodaj uwagę" button.

Rysunek 42. Wygląd formularza na kroku „Oczekiwanie na potwierdzenie” w procesie *Zgłaszanie prawa do urzędu* – załączony plik z potwierdzeniem zgłoszenia

[illegible][illegible]

- Selekcja
- Przypisanie osób opiniujących
- Opiniowanie
- Analiza opinii
- Opinia dodatkowa (fakultatywny)
- W decyzji
- Zaakceptowany
- Odrzucony
- Archiwum

Wzajemne powiązania poszczególnych etapów przedstawiono poniżej (Rysunek 45).

Rysunek 45. Diagram etapów procesu *Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw* i ich wzajemnych powiązań

Widok formularza na pierwszym etapie procesu przedstawiono poniżej (Rys. 46).

[illegible]

Rysunek 46. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu *Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw*

W ramach procesu „Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw” automatycznie generowane są raporty z listą praw, które wymagają weryfikacji w danym kwartale, z uwagi na zbliżający się termin wniesienia opłaty za kolejny okres ochrony, przypadający w następnym kwartale. Wprowadzono mechanizm, który w raporcie uwzględnia tylko te prawa, które nadzorowane są przez instytut. Uznano, że takie rozwiązanie zapewni prawidłową realizację procesu, szczególnie w przypadkach, gdy dwa instytuty Łukasiewicza będą współuprawnionymi do jednego prawa. Z poziomu raportu można pojedynczo lub masowo wybierać prawa, które powinny podlegać weryfikacji. Dla każdego z wybranych praw uruchamiany jest osobny proces.

Selekcja

W kroku Selekcja użytkownik systemu sprawdza, czy dla danego prawa spełnione są warunki formalne do dalszego utrzymania prawa w mocy oraz czy występuje współuprawniony. Jeśli użytkownik stwierdzi, że prawo nie spełnia wymagań formalnych np. minął już maksymalny okres w jakim można chronić dany rodzaj prawa wyłącznego, to jest ono przenoszone do archiwum i nie jest uwzględniane w kolejnych raportach. W przypadku, gdy prawo przysługiwało kilku współuprawnionym, to system informuje o konieczności przekazania im informacji o zbliżającym się terminie wygaśnięcia ochrony z przyczyn formalnych. Wskazanie, że prawo może być dalej utrzymywane w mocy powoduje przejście procesu do kroku „Przypisywanie osób opiniujących”.

Przypisanie osób opiniujących

W kroku „Przypisywanie osób opiniujących” użytkownik wskazuje grupy osób, które powinny zaopiniować zasadność utrzymania prawa w mocy. Domyślnie wskazane są osoby z Działu Wsparcia Projektami, Działu Sprzedaży/Komercjalizacji oraz Kierownik Zakładu. Ponadto, jeżeli występuje współuprawniony, to należy wskazać osobę odpowiedzialną za pozyskanie opinii od tego współuprawnionego. Następnie użytkownik może przekazać prawo do opiniowania, co powoduje przejście procesu na krok „Opiniowanie” i uruchomienie tylu podprocesów procesu głównego ile wskazano osób opiniujących.

Opiniowanie

W etapie opiniowania funkcjonuje tyle niezależnych względem siebie podprocesów ile przypisano osób opiniujących. Każda z osób opiniujących wskazuje czy rekomenduje utrzymanie prawa w mocy. W przypadku odpowiedzi pozytywnej, system wymaga jedynie uzupełnienia pola „komentarz”, natomiast w przypadku odpowiedzi negatywnej wymagane jest również załączenie pisemnej opinii. Po zaopiniowaniu podproces przypisany do danego opiniującego kończy się, a rekomendacje widoczne są w głównym procesie (nadrzędnym) wraz z treścią zawartą w polu „komentarz”.

Analiza opinii

Zakończenie opiniowania powoduje przejście procesu do kroku „Analiza opinii”. W tym etapie użytkownik po zapoznaniu się z uzyskanymi rekomendacjami, może poprosić o dodatkową opinię lub przekazać sprawę do osoby decyzyjnej, co skutkuje odpowiednio przejściem procesu do kroku „Opinia dodatkowa” lub „W decyzji”. Po uzyskaniu dodatkowej opinii, proces ponownie przechodzi do kroku „Analiza opinii”, co umożliwia użytkownikowi kontynuowanie zbierania opinii albo przekazanie sprawy do osoby decyzyjnej.

Opinia dodatkowa

Przejście do procesu opinia dodatkowa wymaga wskazania osoby opiniującej oraz jej roli. Następnie uruchamiany jest analogiczny podproces jak w kroku „Opiniowanie”.

W decyzji

Etap „W decyzji” przeznaczony jest dla osób decyzyjnych. Na tym kroku widoczne są wyniki opiniowania, na podstawie których osoba decyzyjna może zaakceptować utrzymanie prawa, odrzucić je albo cofnąć sprawę do kroku „Analiza opinii” np. w celu uzyskania dodatkowych rekomendacji. Akceptacja utrzymania prawa powoduje przejście procesu do etapu

„Zaakceptowany” co jednocześnie stanowi koniec procesu. Podjęcie decyzji o rezygnacji z dalszego utrzymywania prawa, powoduje przesunięcie procesu na etap „Odrzucony” i wymaga uzupełnienia pola „komentarz”.

Zaakceptowany

Procesy o statusie „Zaakceptowany” są zakończone i stanowią dane wejściowe do procesu „Utrzymanie praw w mocy”

Odrzucony

Procesy, które zostały przeniesione na etap „Odrzucony” pozostają w nim przez okres 6 miesięcy liczonych od dnia wygaśnięcia prawa. W tym czasie użytkownik może ponownie przesunąć proces do kroku „W decyzji” np. jeśli pojawiły się nowe okoliczności, które stanowią podstawę do utrzymania prawa. Jeśli jednak nie zostanie wykonana żadna akcja proces samoczynnie zakończy się po wyznaczonym czasie i zmieni status na „Archiwum”

Archiwum

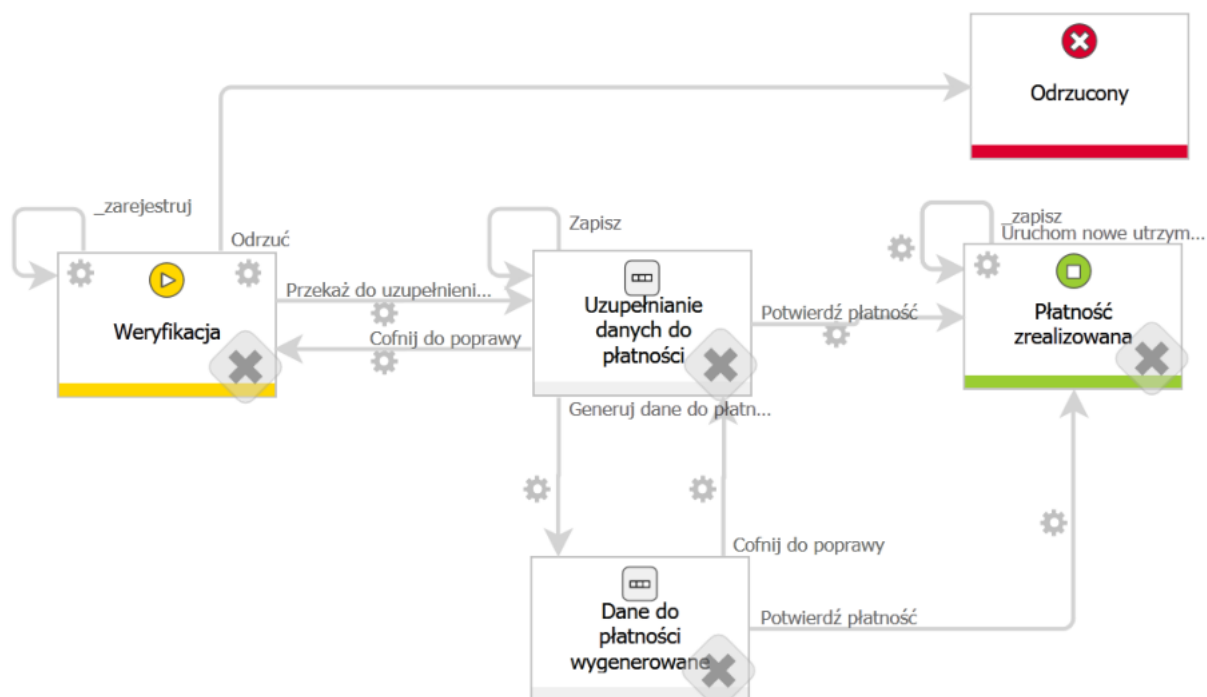
Do etapu „Archiwum” przenoszone są procesy, dla których użytkownik wskazał, że nie spełniają wymagań formalnych do utrzymania ochrony albo zostały odrzucone i upłynął wyznaczony czas karencji. Z uwagi na potencjalną możliwość błędnego przeniesienia procesów do „Archiwum”, użytkownik może je przywrócić do kroku „Selekcja”.

5.5 Utrzymanie praw w mocy

W procesie „Utrzymanie praw w mocy” wyróżniamy następujące kroki:

- Weryfikacja
- Uzupełnienie danych do płatności
- Dane do płatności wygenerowane
- Płatność zrealizowana
- Odrzucony

Wzajemne powiązania poszczególnych etapów przedstawiono poniżej (Rys. 47).

Rysunek 47. Diagram etapów procesu *Utrzymanie praw w mocy* i ich wzajemnych powiązań

Widok formularza na pierwszym etapie procesu przedstawiono poniżej (Rys. 48).

Rysunek 48. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu *Utrzymanie praw w mocy*

Proces uruchamiany jest automatycznie 45 dni przed dotychczasową datą wygaśnięcia, dla praw których zasadność utrzymania w mocy została potwierdzona w procesie *Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw*.

Weryfikacja

Proces rozpoczyna się od etapu „Weryfikacja”, w którym dla użytkownika widoczne są dane wybranego prawa wyłącznego obejmujące m.in. jego numer, typ, datę zgłoszenia, nazwę uprawnionego, a także dane pełnomocnika. Użytkownik weryfikuje ich poprawność oraz sprawdza, czy uzasadnienie biznesowe do utrzymania prawa w mocy jest nadal aktualne. W przypadku uzyskania negatywnego wyniku, użytkownik może zakończyć proces poprzez wybór ścieżki „Odrzuć” i wskazanie przyczyny zaniechania wnoszenia opłaty w polu „komentarz”. Jeśli zasadność utrzymania prawa jest aktualna, użytkownik może przejść do kolejnego kroku procesu „Uzupełnienie danych do płatności”.

Uzupełnienie danych do płatności

W etapie „Uzupełnienie danych do płatności” użytkownik wskazuje rok lub lata ochrony, których ma dotyczyć płatność, łączną kwotę i walutę w jakiej ma być ona dokonana oraz sposób jej wniesienia. W przypadku płatności w innej walucie niż PLN konieczne jest także wskazanie przelicznika walutowego, na podstawie którego określana jest wysokość opłaty w PLN. Następnie użytkownik wskazuje odbiorcę płatności z listy wybieranej. Jeżeli docelowy odbiorca nie został dotychczas zdefiniowany użytkownik może dodać nowy rekord, a jeśli istniejące dane są błędne może je nadpisać nowymi poprzez ścieżkę „Nadpisz dane urzędu”. Tytuł płatności oraz termin realizacji są generowane automatycznie, przy czym użytkownik może je edytować. W każdej chwili użytkownik może zapisać wprowadzone dane z wykorzystaniem ścieżki „Zapisz” i ukończyć proces w późniejszym czasie. Po uzupełnieniu wszystkich niezbędnych informacji, za pośrednictwem ścieżki „Generuj dane do płatności” możliwe jest wygenerowanie pliku tekstowego w oparciu o zaimplementowany szablon z jednoczesnym przejściem do kolejnego etapu. Jeśli jednak system wykryje, że nie wszystkie obligatoryjne pola zostały wypełnione to wyświetli komunikat ze wskazaniem brakujących danych i uniemożliwi wygenerowanie dokumentu.

Dane do płatności wygenerowane

W kroku „Dane do płatności wygenerowane” użytkownik sprawdza poprawność wygenerowanego dokumentu, który stanowi załącznik do procesu. W przypadku konieczności wprowadzenia

zmian, może za pośrednictwem ścieżki „Cofnij do poprawy” wrócić do etapu „Uzupełnienie danych do płatności”. Ponowne wygenerowanie dokumentu spowoduje automatyczne usunięcie jego pierwotnej wersji. Jeśli wygenerowany dokument nie zawiera błędów może zostać przekazany odpowiedniej osobie lub instytucji zgodnie z obowiązującym obiegiem dokumentów w celu uiszczenia niezbędnej opłaty. Przejście do kolejnego etapu, a tym samym zakończenie procesu, za pośrednictwem ścieżki „Potwierdź płatność” wymaga uzupełnienia daty dokonania płatności i dodania do załączników potwierdzenia opłaty. System uniemożliwia wprowadzenie daty płatności wcześniejszej niż data uruchomienia procesu.

Płatność zrealizowana

Procesy na kroku „Płatność zrealizowana” są zakończone. Jeśli jednak użytkownik stwierdzi, że wniesiono opłatę w niepełnej wysokości np. na skutek potrącenia prowizji z uiszczanej kwoty, to może przygotować kolejną płatność na podstawie wprowadzonych w procesie danych. Poprzez ścieżkę „Uruchom nowe utrzymanie praw w mocy” rozpoczęty zostanie nowy proces zależny na kroku „Weryfikacja”.

Odrzucony

Procesy na kroku „Odrzucony” zostały zakończone, przy czym podjęto decyzję o zaniechaniu utrzymywania ochrony.

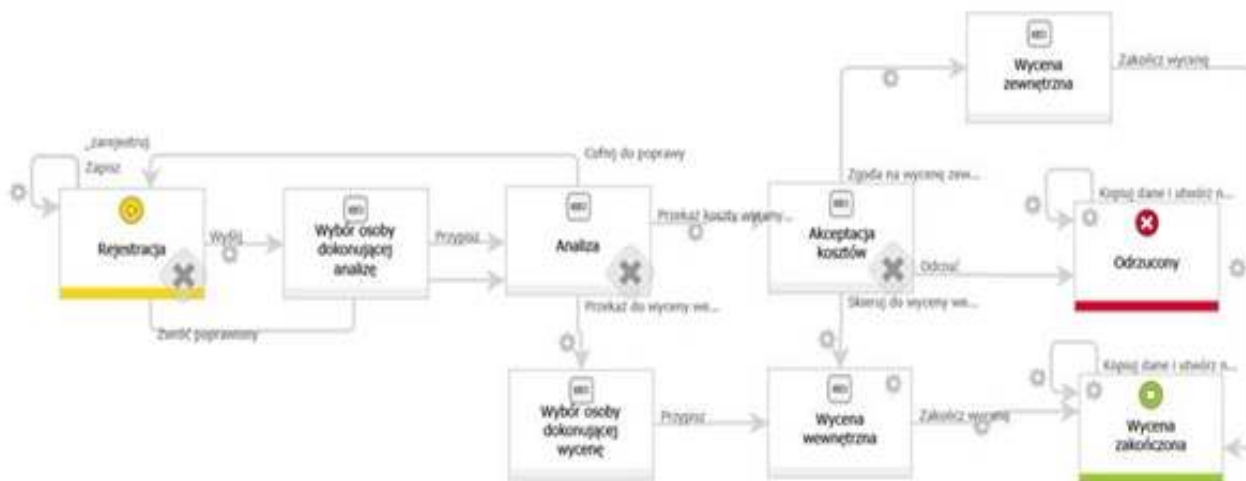
5.6 Wycena IP

W pierwszym etapie rejestrowane jest zgłoszenie wykonania wyceny, zawierające dane dotyczące prawa/zbioru praw (IP), które ma/mają zostać poddane wycenie. Dane dotyczące IP mogą zostać pobrane z bazy IP lub wprowadzone ręcznie. Podczas uzupełniania formularza użytkownik ma możliwość przeszukiwania bazy po numerach identyfikacyjnych praw i przepisania dla wskazanych ich istotnych danych do tabeli zawartej w formularzu. W zgłoszeniu powinna znaleźć się również informacja o planowanej formie komercjalizacji, TRL technologii.

Dla zapewnienia łatwości konfiguracji procesu utworzono rejestr definiujący role występujące w procesie Wycena IP. Dzięki niemu, dla każdej z ról możliwe jest przypisanie osoby lub grupy osób, właściwych dla danego instytutu Łukasiewicza, której przypisywane jest zadanie w procesie (dotyczy sytuacji, w której przypisanie zadania nie opiera się na danych zawartych w formularzu). Konfigurowanie poszczególnych ról możliwe jest z poziomu przeglądarki, przez wyznaczonego w danym instytucie użytkownika (posiadającego rozszerzone uprawnienia). Żadne dodatkowe działania po stronie deweloperskiej nie są wymagane.

Zdefiniowane role:

- Pracownik – Kierownik Komórki Administracyjnej,
- Pracownik – Pracownik Komórki Wyceniającej,
- Pracownik – Akceptujący Koszty Wyceny.

Rysunek 49. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu

Opis wszystkich etapów procesów prowadzonych w systemie

Zgodnie ze schematem procesu Wycena IP (Rys. 49) rejestracja odbywa się ręcznie (sprawa otrzymuje numer) i wymaga uruchomienia przez osobę rejestrującą, która jest odpowiedzialna za przypisanie/wybór osoby dokonującej analizy (użytkownik wybrany spośród osób uprawnionych w systemie lub dodany do systemu). Osoba dokonująca analizy przekazuje prawo/zbiór praw (IP) do wyceny wewnętrznej lub zewnętrznej. Wycena zewnętrzna uzależniona jest od akceptacji kosztów przez Dyrektora Instytutu albo osobę przez niego upoważnioną. W przypadku braku akceptacji kosztów wyceny zewnętrznej proces kończy się. W sytuacji odrzucenia kosztów wyceny zewnętrznej możliwe jest skierowanie zgłoszenia na ścieżkę wyceny wewnętrznej. Możliwe jest skierowanie sprawy do wyceny wewnętrznej. Proces kończy się przygotowaniem wyceny prawa/zbioru praw.

Rejestracja odbywa się ręcznie (sprawa otrzymuje numer) i wymaga uruchomienia przez osobę rejestrującą, która jest odpowiedzialna za przypisanie/wybór osoby dokonującej analizy (użytkownik wybrany spośród osób uprawnionych w systemie lub dodany do systemu). Osoba dokonująca analizy przekazuje prawo/zbiór praw (IP) do wyceny wewnętrznej lub zewnętrznej. Wycena zewnętrzna uzależniona jest od akceptacji kosztów przez Dyrektora Instytutu albo osobę

przez niego upoważnioną. w przypadku braku akceptacji kosztów wyceny zewnętrznej proces kończy się. W sytuacji odrzucenia kosztów wyceny zewnętrznej możliwe jest skierowanie zgłoszenia na ścieżkę wyceny wewnętrznej. Możliwe jest skierowanie sprawy do wyceny wewnętrznej. Proces kończy się przygotowaniem wyceny prawa/zbioru praw.

Proces Wniesienie IP jako aportu obejmuje następujące etapy:

- Rejestracja (zebranie niezbędnych informacji takich jak kapitał spółki informacje o obciążeniach, rys. 51).
- Analiza wstępna (uzupełnienie danych do wyceny, weryfikacja aktualności wyceny IP).
- Wycena IP (wykorzystanie już istniejącej wyceny lub jej zlecenie – wewnątrz instytutu lub przez podmiot zewnętrzny).
- Opiniowanie (wyznaczony pracownik instytutu).
- Analiza opinii (wyznaczony pracownik instytutu).
- Aktualizacja danych w bazie własności intelektualnej w systemie Pimcore.

Nr	Nazwa aplikacji	Typ aplikacji	Data zgłoszenia	Data zgłoszenia	Opis aplikacji	Rekomendacja (forma zgłoszenia)
1						
2						

Rysunek 51. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu *Wniesienie IP przez instytut*

6.3 Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

Proces ten powinien obejmować wskazanie produktu, towaru, usługi, technologii, która ma zostać wdrożona na rynek. Potrzeba dokonania badania czystości po zarejestrowaniu w systemie/rejestrze komórki odpowiedzialnej za komercjalizację. Następnie w procesie analizy potrzeby przeprowadzenia analizy czystości możliwe jest pozyskanie danych uzupełniających, które umożliwią przeprowadzenie analizy. Możliwe jest również przeprowadzenie wewnętrznego

procesu opiniowania (wstępna analiza). Następnie przekazuje się zlecenie wykonania analizy czystości przez rzecznika patentowego.

Weryfikowanie swobody działania rozwiązań rozpoczynają się od przeszukiwania literatury w tym w szczególności zbiorów bibliograficznych i baz danych patentowych (które obejmują opublikowane: wynalazki polskie, wzory użytkowe, znaki towarowe krajowe, wzory przemysłowe, wzory zdobnicze, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych i dodatkowe prawa ochronne). Proces ten prowadzi do wydania opinii/raportu czy prototyp produktu lub procesu może naruszać prawa osób trzecich. Poza ściśle technicznymi względami dotyczącymi zakresu ochrony, kluczowe elementy, które należy wziąć pod uwagę przy przeprowadzaniu analizy FTO, obejmują kwestie prawne, takie jak status prawny stwierdzonych praw własności intelektualnej, ich zasięg terytorialny i czas trwania.

Do wykonania analizy niezbędne jest określenie:

- dla jakiego rynku/terytorium będzie wykonywana analiza,
- konkurencji (firmy/produkty, technologia),
- słów kluczowych, klasyfikacji międzynarodowej i wspólnej klasyfikacji patentowej,
- zakresu czasowego,

Podczas rozmowy ze zlecającym wykonanie badania istotne jest uzyskanie następujących informacji o:

- technologii, produktu, usługi,
- posiadania praw do technologii, produktu,
- ustalenie listy praw wchodzących w zakres analizy,
- planowanej strategii wprowadzenia technologii, produktu, usługi na rynek.

Weryfikacja rozpoczyna się od poszukiwania w literaturze patentowej (bazy obejmują opublikowane zgłoszenia oraz udzielone prawa dot. wynalazków i wzorów użytkowych). Niektóre krajowe urzędy patentowe oferują wykonanie badania czystości patentowej (na przykład szwajcarski Instytut Własności Intelektualnej).

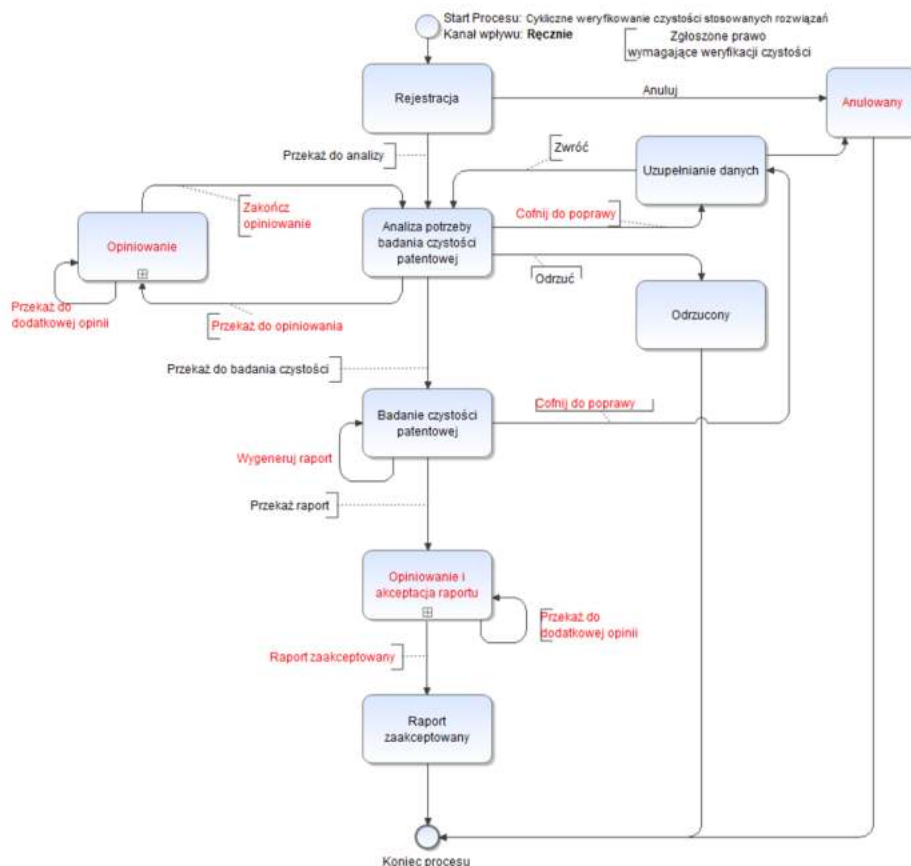
Ochrona patentowa jest ograniczona terytorialnie i czasowo. Podczas gdy niektóre technologie mogą być chronione na głównych rynkach, to w krajach, w których nie posiadamy ochrony patentowej będą one dostępne dla innych podmiotów (wejdą do domeny publicznej). Patent ma również ograniczony czas trwania (maksymalnie 20 lat). Ochrona uzależniona jest od uiszczania opłat urzędowych. Wiele patentów wygasa przed upływem tego terminu wskutek nieuiszczenia przez uprawnionych opłat za ich utrzymanie.

Gdy wyszukiwanie wskazuje, że nie ma prawa/praw blokujący dostęp do rynku i że nowa technologia może spełniać kryteria zdolności patentowej może zostać podjęta decyzja o dokonaniu zgłoszenia wynalazku lub wejścia na nowy rynek. Ograniczeniem wejścia na rynek mogą być również przepisy niezwiązane bezpośrednio z IP, które ograniczają dostęp do rynku, pomimo posiadanej ochrony patentowej (na przykład przepisy wymagające zatwierdzenia żywności lub produktów farmaceutycznych)¹⁰.

W sytuacji gdy instytut planuje opracowanie i wprowadzenie na rynek nowego produktu, usługi, technologii istotne jest jak najwcześniejsze przygotowanie badania czystości praw tak by uniknąć spotkać się z sytuacją poważnego ryzyka naruszenia praw (szczególnie patentów) może to doprowadzić do zablokowania wejścia na rynek lub przynieść skutki finansowe wynikające z roszczeń. Po wykonaniu analizy przygotowywany jest raport.

¹⁰ https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2005/05/article_0006.html (dostęp 15.12.2022).

09. WERYFIKOWANIE CZYSTOŚCI PATENTOWEJ STOSOWANYCH ROZWIĄZAŃ

Rysunek 52. Diagram etapów procesu *Weryfikowanie czystości patentowej stosowanych rozwiązań*

W wyniku realizacji procesu weryfikacji czystości patentowej otrzymujemy raport/opinię z badania czystości patentowej dotyczącej technologii, produktu lub usługi. W procesie zaproponowano kartę – szablon raportu/opinii ze wskazaniem wymaganych obszarów analizy (rys. 53).

Miejsce, data

Zamawiający wewnętrzny
Imię i nazwisko
Stanowisko/ Komórka organizacyjna

Zamawiający zewnętrzny
Nazwa podmiotu
Dane podmiotu

RAPORT/OPINIA
z badania czystości patentowej

Proponowany układ dokumentu

1. Wykonawca badania (dane rzecznika/ ew. kancelarii)
2. Cel badania
3. Opis metodyki badania
4. Opis rozciągania
5. Zakres badania (czasowy, terytorialny)
6. Wyniki badania
7. Podsumowanie

Podpis wykonawcy

Załączniki:
1. _____

Rysunek 53. Wygląd raportu z badania czystości patentowej

6.4 Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

Celem procesu jest przegląd i wytypowanie praw, które powinny podlegać komercjalizacji. Z uwagi na szeroki zakres niezbędnych informacji, **Komórka ds. komercjalizacji** powinna dokonywać weryfikacji we współpracy z innymi działami i osobami, które mają odpowiednią wiedzę w tym zakresie.

W ramach analiz pra do komercjalizacji w jednostce mogą pojawić się określone zdarzenia uruchamiające proces. Do takich zdarzeń należy: wpłynięcie oferty biznesowej do jednostki, przyjęcie wyzwania technologicznego, powołanie spółki zewnętrznej instytutu, pojawienia się nowych praw oraz w momencie pozyskania informacji o potencjalnym naruszeniu praw. W przypadku takich kanałów wpływu dochodzi do ręcznego rozpatrywania praw każdego z osobna. Proces wyposażony jest w model automatycznego startu procesu – w przypadku cyklicznej weryfikacji praw, które już są w mocy (według preferencyjnego ustawienia okresu). Wygenerowana lista praw do weryfikacji w danym okresie powinna być utworzona na podstawie bazy IP (Pimcore) dla których status prawa przyjmuje wartości: Postępowanie w toku oraz W mocy. Lista wszystkich IP powinna zostać przypisana np.: do kwartału na podstawie daty zgłoszenia/daty utworzenia utworu [dzień – miesiąc + 180 dni].

Zasadniczo dane wejściowe będzie stanowić lista spraw z procesu Zgłoszenie prawa do urzędu z kroku Wnioski złożony. Sprawy złożone do urzędu już podlegają ochronie i można je komercjalizować.

Dyrektor Instytutu będzie miał dostępną możliwość przypisania priorytetów do wytypowanych spraw z IP do weryfikacji komercjalizacji. Dzięki temu IP które powinny być zweryfikowane w pierwszej kolejności będą oznaczone w systemie. Dyrektor w raporcie „IP do weryfikacji” ma dostępną szybką ścieżkę, za pomocą której może odznaczyć na liście spraw te IP, które chce oflagować ponieważ mają wysoki priorytet.

W kolejnym kroku niezbędne będzie przypisanie wygenerowanych spraw do Analizujących. Lista wygenerowanych spraw zdanego kwartału powinna być przypisana do wszystkich osób z rolą Analizujący. Analizujący może przypisać sprawę do siebie albo koordynator może przypisać sprawę do pracownika (patrz: Rys. 54). Na początku kwartału może nastąpić przypisanie zadania do GK Analizujący. Na początku każdego kwartału lista spraw z danego kwartału powinna być przypisana do grupy osób z rolą analizujący.

W kolejnym kroku koordynator jako Analizujący, chce mieć możliwość skierowania sprawy do opinii do jednej lub kilku osób równocześnie i może wskazać, czy chce pozyskać opinię zewnętrzną (od osoby spoza instytutu) czy wewnętrzną od osoby, która ma dostęp do systemu (patrz: Rys. 54). W przypadku opinii zewnętrznej – zadanie opiniowania przypisane jest do osoby dokonującej analizę merytoryczną, która kontaktuje się z opiniującym poza systemem. Po uzyskaniu opinii dodaje załącznik do systemu (np. e-mail). Dodatkowo na liście pozycji wpisuje imię i nazwisko opiniującego zewnętrznego. W przypadku opinii wewnętrznej wybiera z listy osobę, która ma dostęp do systemu i przekazuje zadanie do realizacji.

Do zdefiniowanych opiniujących należą:

1. Analityk finansowy;
2. Twórcy;
3. Dyrektor Centrum Badawczego;
4. Kierownik Grupy badawczej;
5. Komórka ds. komercjalizacji;
6. Dział przechowujący umowę;
7. Rzecznik patentowy;
8. Zespół badawczy;
9. Opinia zewnętrzna – np. analityka finansowa;

W ramach etapy opiniowanie Analizujący, może mieć możliwość skierowania sprawy do wielokrotnej opinii wewnętrznej, do czasu aż podejmie decyzję, że ma pełną wiedzę, aby w pełni przekazać wykonaną analizę.

W systemie będzie istnieć możliwość zaznaczenia informacji, które będą podstawą do podjęcia decyzji – które IP powinny zostać skomercjalizowane. Jeśli wszystkie odpowiedzi na powyższe pytania przyjmują wartość TAK, użytkownik powinien zobaczyć i uzupełnić poniższy zakres danych na formularzu¹¹.

Karta A – cykliczna weryfikacja komercjalizacji			
Tytuł rozwiązania			
Lp.	Pytanie	Osoba odpowiadająca (w zależności od struktury organizacyjnej instytutu)	Odpowiedź
I	Kwalifikowanie praw do analizy		
1	Czy rozwiązanie/technologia/produkt posiada identyfikowalną wartość rynkową (gospodarczą)?	Twórca/Dział sprzedaży/Komórka ds. komercjalizacji	Tak/nie
2	Czy rozwiązanie/technologia/produkt znajduje się na poziomie gotowości (TRL) wynoszącym 5 lub wyższej? ¹²	Dyrektor Centrum Badawczego/Kierownik Grupy Badawczej/Twórca	Tak/nie
3	Czy badania prototypu w warunkach zbliżonych do rzeczywistych/rzeczywistych/operacyjnych wykazały, że prototyp działa poprawnie?	Dyrektor Centrum Badawczego/Kierownik Grupy Badawczej/Twórca	Tak/nie

¹¹ Z. Kowalkiewicz (red.). Przewodnik dobrych praktyk Ochrona i zarządzanie własnością intelektualną w Sieci Badawczej Łukasiewicz. Centrum Łukasiewicz 2021.

4	Nie zidentyfikowano istotnych ograniczeń dla przeprowadzenia procesu komercjalizacji przez instytut?	Rzecznik Patentowy/Komórka ds. komercjalizacji/Dział umów	Tak/nie
---	--	---	---------

Jeśli wszystkie odpowiedzi na powyższe pytania przyjmują wartość TAK, użytkownik powinien zobaczyć i uzupełnić poniższy zakres danych na formularzu.

Karta B – cykliczna weryfikacja komercjalizacji			
Tytuł rozwiązania			
Analiza potencjału komercjalizacyjnego		☐ TAK	☐ NIE
Wycena rozwiązania		☐ TAK	☐ NIE
Komercjalizacja		☐ TAK	☐ NIE
Lp.	Pytanie	Osoba odpowiadająca (w zależności od struktury organizacyjnej instytutu)	Odpowiedź (tak/nie/inne)
I	Forma ochrony własności intelektualnej (zabezpieczenia praw do własności intelektualnej)		
1a	Czy rozwiązanie jest objęte ochroną własności intelektualnej?	Komórka ds. komercjalizacji	
1b	Wskaż formę ochrony: • zgłoszenie patentowe/patent • prawo ochronne na wzór użytkowy • prawo z rejestracji wzoru przemysłowego • tajemnica przedsiębiorstwa (<i>know-how</i>) • inna forma, jaka? oprogramowanie, utwór – autorskie prawa majątkowe	Komórka ds. komercjalizacji	
II	Wstępna ocena potencjału oraz wartości		

2a	Dlaczego technologia/rozwiązanie/produkt będą bardziej pożądane przez rynek od istniejących?	Dyrektor Centrum Badawczego/Kierownik Grupy Badawczej/Twórca	
2b	Czy dla rozwiązania zostało przeprowadzone badanie stanu techniki?	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	
2c	Czy została oszacowana potencjalna wartość rynkowa rozwiązania?	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	
2d	Czy dokonano wyboru ścieżki komercjalizacji, jeżeli tak to jakiej?	Twórcy/Komórka ds. komercjalizacji	
2e	Czy sporządzono raport z rekomendacjami?	Komórka ds. komercjalizacji	
III	Analiza warunków formalno-prawnych praw własności intelektualnej		
3a	Czy instytut posiada pełnie praw do komercjalizacji rozwiązania?	Rzecznik Patentowy/Komórka ds. komercjalizacji/dział umów	
3b	Jaki jest procentowy udział instytutu w prawie do rozwiązania?	Rzecznik Patentowy/Komórka ds. komercjalizacji/dział umów	
3c	Jeżeli występuje współuprawniony, czy jest zainteresowany komercjalizacją?	Twórcy/Dyrektor Centrum/Kierownik Grupy Badawczej/Rzecznik Patentowy/Komórka ds. komercjalizacji	
3d	Jakie obowiązki wynikają z zapisów umowy? (opcjonalnie/w przypadku wspólności praw)	Rzecznik Patentowy/Komórka ds. komercjalizacji/Dział umów	
IV	Badanie potencjału komercjalizacyjnego		
4a	Czy podobne rozwiązania funkcjonują na rynku?	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	

4b	Czy stanowią one konkurencję dla naszego rozwiązania?	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	
4c	Na jakim poziomie zaawansowania są konkurencyjne rozwiązania (wskaz technologie konkurencyjne i opisz poziom zaawansowania (niższy, wyższy/opcjonalnie)	Twórca/Zespół badawczy/Komórka ds. komercjalizacji	
4d	Czy rozwiązanie było przedmiotem prezentacji/publikacji/wykładu itp.? Czy uzyskało nagrody/wyróżnienia np.: na targach wynalazczości? (Scan dokumentu nagrody/wyróżnienia)	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	
4e	Czy zidentyfikowano potencjalne rynki, użytkowników i odbiorców rozwiązania/technologii?	Twórca/Komórka ds. komercjalizacji	
4f	Czy zostały nawiązane kontakty z ekspertami/sektorem przemysłowym/potencjalnym zainteresowanym klientem?	Twórca/Dział sprzedaży/Komórka ds. komercjalizacji	
4g	Jeśli tak, to podaj datę kontaktu, nazwę firmy/czy wykonano notatki ze spotkania?	Twórca/Dział sprzedaży/Komórka ds. komercjalizacji	
4h	Czy zdefiniowano rynek docelowy?	Twórca/Zespół badawczy/Dział sprzedaży/Komórka ds. komercjalizacji	
V	Identyfikacja szans i czynników stanowiących bariery dla przygotowania, organizacji oraz przeprowadzenia procesu komercjalizacji		
5a	Czy badano szanse i możliwości skutecznego przeprowadzenia procesu komercjalizacji?	Komórka ds. komercjalizacji	
5b	Czy z innych umów wynika określona ścieżka komercjalizacji, a jeżeli tak, to jaka?	Komórka ds. komercjalizacji	

5c	Czy są prowadzone negocjacje i ustalane warunki potencjalnej komercjalizacji?	Komórka ds. komercjalizacji	
VI	Model biznesowy		
6a	Czy powstał model biznesowy?	Komórka ds. komercjalizacji	
6b	Czy opisano wszystkie elementy modelu biznesowego?	Komórka ds. komercjalizacji	
6c	Czy opracowano hipotezy dotyczące danego modelu?	Komórka ds. komercjalizacji	
6d	Czy zaplanowano eksperymenty służące weryfikacji tych hipotez?	Komórka ds. komercjalizacji	
VII	Wycena lub określenie wartości rozwiązania		
7a	Czy została podpisana umowa z podmiotem zewnętrznym wykonującym wycenę wartości niematerialnej i prawnej?	Komórka ds. komercjalizacji	
7b	Czy określono warunki, metodologię wyceny technologii oraz wybrano metodę wyceny?	Komórka ds. komercjalizacji	
7c	Czy określono założenia efektywności finansowej?	Komórka ds. komercjalizacji	
7d	Czy przeprowadzono analizę wrażliwości w odniesieniu do zmian kluczowych parametrów występujących w kalkulacji planów sprzedażowych?	Komórka ds. komercjalizacji	
7e	Czy przeprowadzono analizę ryzyka i jej wpływ na komercjalizację?	Komórka ds. komercjalizacji	

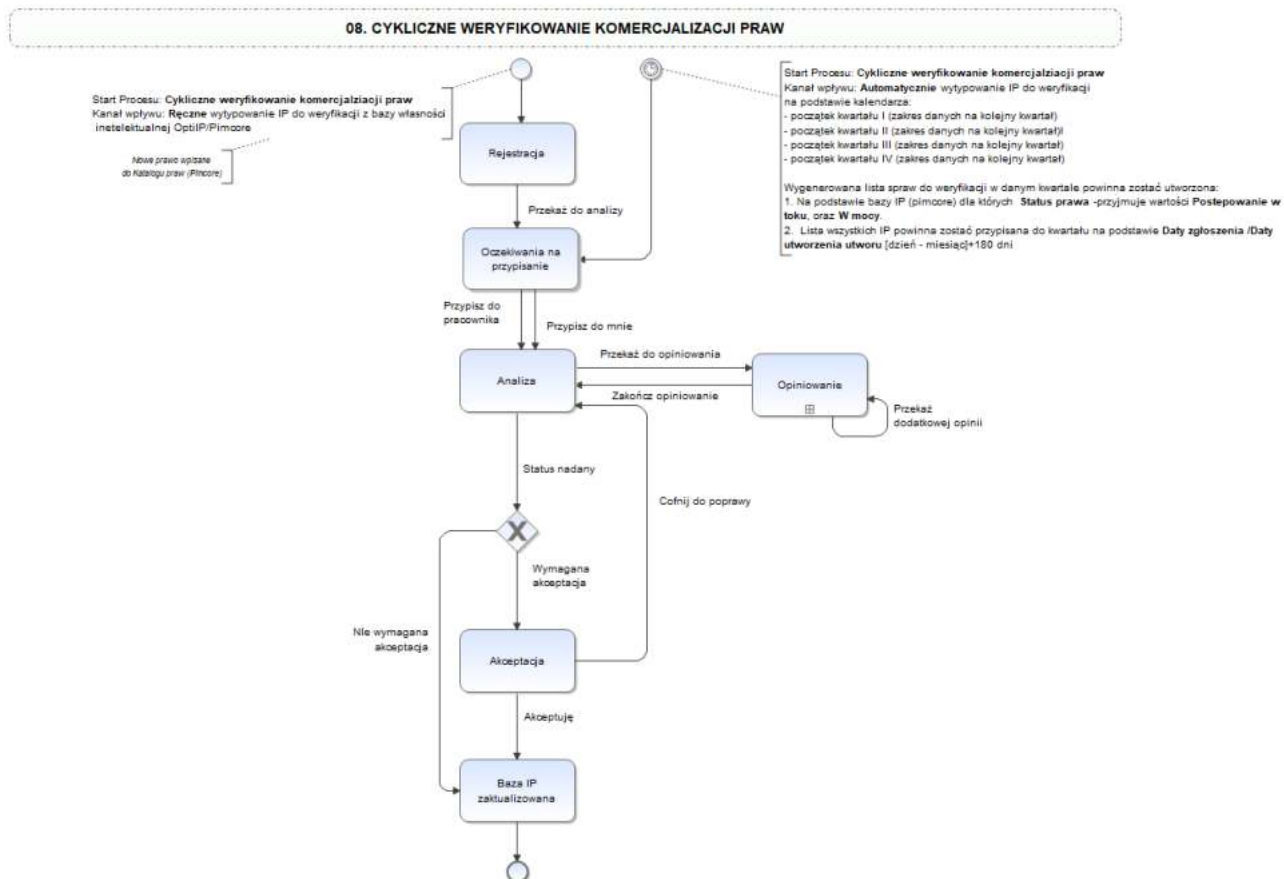
Efektem oczekiwanym jest automatycznie zaktualizowana baza Pimcore ze wskazanymi zalecanymi formami komercjalizacji:

- sprzedaż
- aport/objęcie udziałów
- licencja [wyłączna]
- odpłatna
- nieodpłatna
- ograniczona/nieograniczona terytorialnie
- licencja [niewyłączna]
- odpłatna
- nieodpłatna
- ograniczona/nieograniczona terytorialnie
- najem/dzierżawa
- warrant subskrypcyjny

W wyniku będzie uzupełniona baza IP oraz w szczególności pola:

- Poziom gotowości technologicznej;
- Potencjał do komercjalizacji (wysoki, średni, niski);
- Potencjał komercjalizacyjny – opis uzasadnienie biznesowe [opis pola: czy istnieje celowość przeprowadzenia danej komercjalizacji/uzasadnienie dla poniesienia kosztów związanych z wyceną i wprowadzeniem na rynek danego rozwiązania].

Po zakończonym procesie dyrektor oraz pracownik powinien mieć dostęp do wszystkich wygenerowanych spraw w swoim instytucie. Raport będzie zawierał dane są formularza będące wynikiem analizy potencjału komercjalizacyjnego.

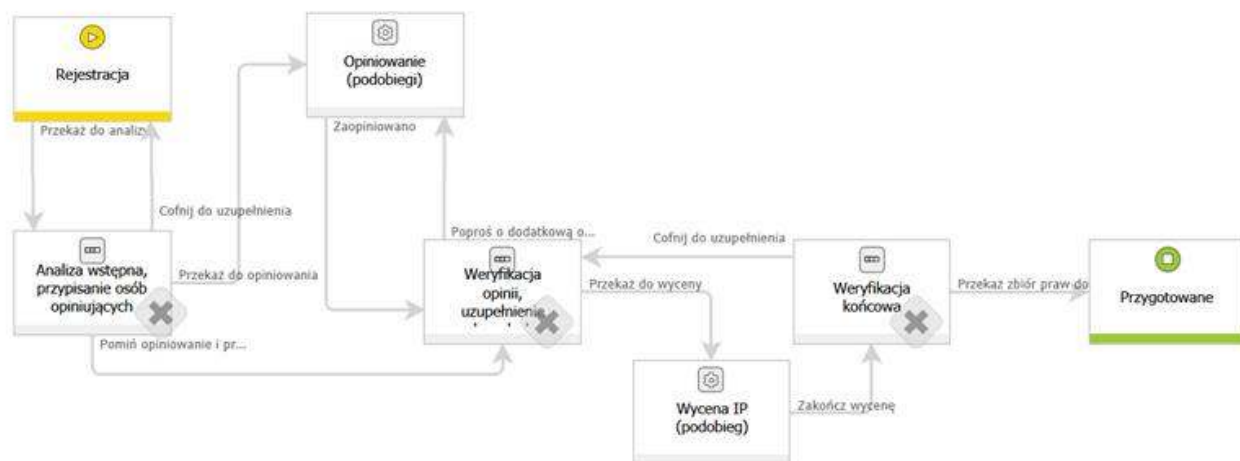
Rysunek 54. Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

6.5 Przygotowanie do zbycia IP przez instytut

Opis wszystkich etapów procesów prowadzonych w systemie

Kroki procesu (Rysunek 55):

- Rejestracja
- Analiza wstępna, przypisanie osób opiniujących
- Opiniowanie (etap fakultatywny)
- Weryfikacja opinii, uzupełnienie danych do wyceny (etap fakultatywny)
- Wycena IP
- Weryfikacja końcowa
- Przygotowane

Rysunek 55. Diagram etapów procesu *Przygotowanie do zbycia IP przez instytut* i ich wzajemnych powiązań

[illegible]

Rysunek 56. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu *Przygotowanie do zbycia IP przez instytucję*

Proces jest uruchamiany przez użytkownika, który w procesie przyjmuje rolę Zgłaszającego (Rysunek 56).

1. Na etapie Rejestracja System rozpoznaje osobę inicjującą proces i automatycznie (w oparciu o dane pochodzące z Active Directory) uzupełnia dane Osoby Zgłaszającej.

Użytkownik samodzielnie uzupełnia niezbędne informacje dotyczące przedmiotu komercjalizacji, źródła, czyli przyczyny rozpoczęcia procesu oraz wybranej formy komercjalizacji. Pola obligatoryjne oznaczone zostały gwiazdką. W przypadku ich niewypełnienia System nie pozwoli przejść na kolejny etap, informując o tym użytkownika komunikatem wskazującym zidentyfikowane braki. Następnie, użytkownik wypełnia tabelę dotyczącą praw własności intelektualnej (Tabela IP), które zostaną poddane analizie w tym procesie. Wypełnienie jest możliwe poprzez wyszukanie na liście numeru prawa/zgłoszenia i zaznaczenie właściwego prawa/zgłoszenia. Po wybraniu prawa/zgłoszenia tabela uzupełniana jest automatycznie o niezbędne do dalszych działań atrybuty. Formularz przekazywany jest do kolejnego etapu, po kliknięciu przycisku **Prześlij do analizy**.

2. Na etapie Analiza wstępna, przypisanie osób opiniujących wypełniony w pierwszym kroku formularz trafia do osoby odpowiedzialnej w jednostce za procesy zarządzania prawami własności intelektualnej np. rzecznika patentowego. Osoba analizująca dokonuje wstępnej analizy prawa lub zbioru praw pod kątem formalno-proceduralnym oraz ich komplementarności wobec przedmiotu komercjalizacji. Osobie analizującej odkrywają się dodatkowe pola w Tabeli IP. Na tym etapie analizujący może usunąć nieadekwatne do przedmiotu komercjalizacji wcześniej wskazane prawa, a także może dodać inne prawa, które według jego eksperckiej wiedzy nie zostały wskazane do analizy. Aby określić czy dane prawo dotyczy przedmiotu komercjalizacji w kolumnie *Czy dotyczy?* Osoba analizująca wybiera z listy rozwijanej właściwą opcję (tak/nie). Wybór wspierany jest kolumną *Kolor*, która właściwym kolorem będzie wskazywać analizującemu, które prawa są relewantne do przedmiotu komercjalizacji, a które nie. W przypadku stwierdzenia braków w danych uzupełnionych w kroku poprzednim osoba analizująca może cofnąć proces do kroku *Rejestracja*, aby osoba Zgłaszająca mogła uzupełnić brakujące informacje. W przypadku scenariusza, w którym zostanie stwierdzony brak jakichkolwiek uchybień proces może zostać skierowany bezpośrednio do etapu *Wyceny IP* z pominięciem opcjonalnych etapów *Opiniowania* oraz *Weryfikacji opinii*. Natomiast w przypadku konieczności uzyskania dodatkowej opinii dot. danego prawa lub zbioru praw, osoba analizująca uruchamia fakultatywny etap *Opiniowania*.
3. Etap Opiniowania rozpoczyna się od wskazania we tabeli *Status Opiniowania* osoby lub osób z organizacji, które taką opinię powinny sporządzić i dostarczyć. Mogą to być osoby z działu prawnego, komórki ds. projektów, badań, finansów lub naukowcy będący twórcami analizowanej własności intelektualnej. Jeżeli okaże się, iż koniecznym jest uzyskanie opinii zewnętrznego eksperta, za dostarczenie takiej opinii odpowiedzialna jest osoba, która taką potrzebę zidentyfikowała. System wskaże ją jako osobę dostarczającą opinię, natomiast sama treść opinii zewnętrznego eksperta powinna zostać załączona w

systemie. Aby informacja była klarowna, osoba odpowiedzialna za dostarczenie opinii zewnętrznego eksperta powinna wskazać w tabeli, iż opinia będzie pochodzić od eksperta zewnętrznego oraz podać jego imię i nazwisko. Proces wskazania osób opiniujących analizujący kończy klikając w przycisk *Przełącz do opiniowania*. Po wysłaniu prośby o zaopiniowanie, system automatycznie uruchomi stosowne podobiegi uwzględniając wskazane osoby. Osoba opiniująca sporządza swoją opinię w osobnym pliku, który załącza w systemie, a dodatkowo umieszcza krótki komentarz, który będzie widoczny dla osoby odpowiedzialnej za etap analizy. Po sporządzeniu i dostarczeniu opinii przez wskazane osoby, osoba dokonująca analizy dokonuje Weryfikacji opinii.

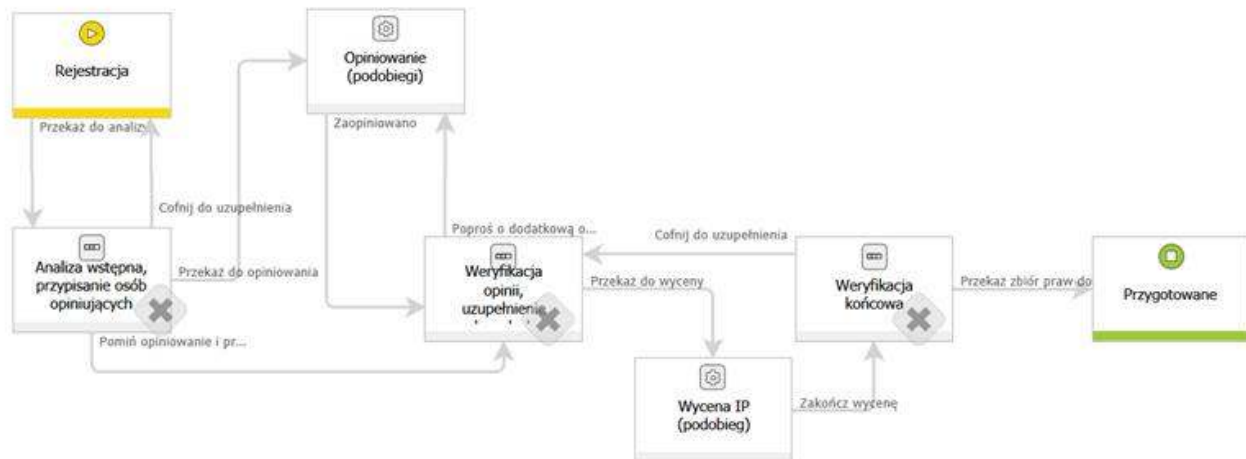
4. Na etapie Weryfikacji opinii, uzupełnienie danych do wyceny osoba odpowiedzialna za analizę, sprawdza czy wszystkie niezbędne informacje zostały dostarczone. Jeżeli zidentyfikowała braki, może wrócić do kroku Opiniowanie i wysłać prośbę o uzupełnienie. W przypadku pomyślnej weryfikacji, kieruje zbiór praw do kolejnego etapu czyli Wyceny IP.
5. Etap Wyceny IP rozpoczyna się od zaznaczenia przez opcji konieczności dokonania wyceny dla stosownych praw z tabeli IP, a następnie kliknięcie przycisku *Przełącz zaznaczone IP do wyceny*. System uruchomi niezależny proces Wyceny IP, którego wyniki wraz z raportem z wyceny będą następnie zaciągnięte do tabeli Szczegóły dotyczące wyceny. Podkreślić przy tym należy, że w zależności od liczby i kompetencji zasobów ludzkich instytutu, wycena może być przeprowadzona przez osobę zatrudnioną w instytucie albo przez wyspecjalizowaną jednostkę zewnętrzną. Po weryfikacji danych dotyczących wykonanej wyceny osoba analizująca kończy etap Wyceny IP i przechodzi do etapu Weryfikacji końcowej.
6. W kroku Weryfikacja końcowa również istnieje szansa zidentyfikowania uchybień w zaopiniowanych danych, dlatego też osoba analizująca może powrócić do kroku Weryfikacja opinii i dokonać stosownych uzupełnień. Jeżeli jednak żadne braki nie zostały stwierdzone tak przygotowane prawo lub zbiór praw jest przekazywane do Osoby Zgłaszającej poprzez kliknięcie przycisku *Przełącz zbiór praw do Zgłaszającego*.
7. Na kroku Przygotowane proces się kończy.

6.6 Przygotowanie do udzielenia licencji

Kroki procesu (Rysunek 57):

- Rejestracja
- Analiza wstępna, przypisanie osób opiniujących
- Opiniowanie (etap fakultatywny)
- Weryfikacja opinii, uzupełnienie danych do wyceny (etap fakultatywny)

- Wycena IP
- Weryfikacja końcowa
- Przygotowane

Rysunek 57. Diagram etapów procesu *Przygotowanie do udzielenia licencji* i ich wzajemnych powiązań

Rysunek 58. Wygląd formularza na pierwszym etapie procesu *Przygotowanie do udzielenia licencji*

Proces jest uruchamiany przez użytkownika, który w procesie przyjmuje rolę Zgłaszającego (Rysunek 58).

1. Na etapie Rejestracja System rozpoznaje osobę inicjującą proces i automatycznie w oparciu o dane pochodzące z Active Directory) uzupełnia dane Osoby Zgłaszającej. Użytkownik samodzielnie uzupełnia niezbędne informacje dotyczące przedmiotu komercjalizacji, źródła, czyli przyczyny rozpoczęcia procesu oraz wybranej formy komercjalizacji. Pola obligatoryjne oznaczone zostały gwiazdką. W przypadku ich niewypełnienia System nie pozwoli przejść na kolejny etap, informując o tym użytkownika komunikatem wskazującym zidentyfikowane braki. Następnie, użytkownik wypełnia tabelę dotyczącą praw własności intelektualnej (Tabela IP), które zostaną poddane analizie w tym procesie. Wypełnienie jest możliwe poprzez wyszukanie na liście numeru prawa/zgłoszenia i zaznaczenie właściwego prawa/zgłoszenia. Po wybraniu prawa/zgłoszenia tabela uzupełniana jest automatycznie o niezbędne do dalszych działań atrybuty. Formularz przekazywany jest do kolejnego etapu, po kliknięciu przycisku Przekaż do analizy.
2. Na etapie Analiza wstępna, przypisanie osób opiniujących wypełniony w pierwszym kroku formularz trafia do osoby odpowiedzialnej w jednostce za procesy zarządzania prawami własności intelektualnej np. rzecznika patentowego. Osoba analizująca dokonuje wstępnej analizy prawa lub zbioru praw pod kątem formalno-proceduralnym oraz ich komplementarności wobec przedmiotu komercjalizacji. Osobie analizującej odkrywają się dodatkowe pola w Tabeli IP. Na tym etapie analizujący może usunąć nieadekwatne do przedmiotu komercjalizacji wcześniej wskazane prawa, a także może dodać inne prawa, które według jego eksperckiej wiedzy nie zostały wskazane do analizy. Aby określić czy dane prawo dotyczy przedmiotu komercjalizacji w kolumnie *Czy dotyczy?* Osoba analizująca wybiera z listy rozwijanej właściwą opcję (tak/nie). Wybór wspierany jest kolumną *Kolor*, która właściwym kolorem będzie wskazywać analizującemu, które prawa są relewantne do przedmiotu komercjalizacji, a które nie. W przypadku stwierdzenia braków w danych uzupełnionych w kroku poprzednim osoba analizująca może cofnąć proces do kroku Rejestracja, aby osoba Zgłaszająca mogła uzupełnić brakujące informacje. W przypadku scenariusza, w którym zostanie stwierdzony brak jakichkolwiek uchybień proces może zostać skierowany bezpośrednio do etapu Wyceny IP z pominięciem opcjonalnych etapów Opiniowania oraz Weryfikacji opinii. Natomiast w przypadku konieczności uzyskania dodatkowej opinii dot. danego prawa lub zbioru praw, osoba analizująca uruchamia fakultatywny etap Opiniowania.
3. Etap Opiniowania rozpoczyna się od wskazania we tabeli Status Opiniowania osoby lub osób z organizacji, które taką opinię powinny sporządzić i dostarczyć. Mogą to być osoby z działu prawnego, komórki ds. projektów, badań, finansów lub naukowcy będący twórcami analizowanej własności intelektualnej. Jeżeli okaże się, iż koniecznym jest uzyskanie opinii zewnętrznego eksperta, za dostarczenie takiej opinii odpowiedzialna jest

osoba, która taką potrzebę zidentyfikowała. System wskaże ją jako osobę dostarczającą opinię, natomiast sama treść opinii zewnętrznego eksperta powinna zostać załączona w systemie. Aby informacja była klarowna, osoba odpowiedzialna za dostarczenie opinii zewnętrznego eksperta powinna wskazać w tabeli, iż opinia będzie pochodzić od eksperta zewnętrznego oraz podać jego imię i nazwisko. Proces wskazania osób opiniujących analizujący kończy klikając w przycisk *Przełącz do opiniowania*. Po wysłaniu prośby o zaopiniowanie, system automatycznie uruchomi stosowne podobiegi uwzględniając wskazane osoby. Osoba opiniująca sporządza swoją opinię w osobnym pliku, który łączy w systemie, a dodatkowo umieszcza krótki komentarz, który będzie widoczny dla osoby odpowiedzialnej za etap analizy. Po sporządzeniu i dostarczeniu opinii przez wskazane osoby, osoba dokonująca analizy dokonuje Weryfikacji opinii.

4. Na etapie Weryfikacji opinii, uzupełnienie danych do wyceny osoba odpowiedzialna za analizę, sprawdza czy wszystkie niezbędne informacje zostały dostarczone. Jeżeli zidentyfikowała braki, może wrócić do kroku Opiniowanie i wysłać prośbę o uzupełnienie. W przypadku pomyślnej weryfikacji, kieruje zbiór praw do kolejnego etapu, czyli Wyceny IP.
5. Etap Wyceny IP rozpoczyna się od zaznaczenia przez opcji konieczności dokonania wyceny dla stosownych praw z tabeli IP, a następnie kliknięcie przycisku *Przełącz zaznaczone IP do wyceny*. System uruchomi niezależny proces Wyceny IP, którego wyniki wraz z raportem z wyceny będą następnie zaciągnięte do tabeli Szczegóły dotyczące wyceny. Podkreślić przy tym należy, że w zależności od liczby i kompetencji zasobów ludzkich instytutu, wycena może być przeprowadzona przez osobę zatrudnioną w instytucie albo przez wyspecjalizowaną jednostkę zewnętrzną. Po weryfikacji danych dotyczących wykonanej wyceny osoba analizująca kończy etap Wyceny IP i przechodzi do etapu Weryfikacji końcowej.
6. W kroku Weryfikacja końcowa również istnieje szansa zidentyfikowania uchybień w zaopiniowanych danych, dlatego też osoba analizująca może powrócić do kroku Weryfikacja opinii i dokonać stosownych uzupełnień. Jeżeli jednak żadne braki nie zostały stwierdzone tak przygotowane prawo lub zbiór praw jest przekazywane do Osoby Zgłaszającej poprzez kliknięcie przycisku *Przełącz zbiór praw do Zgłaszającego*.
7. Na kroku Przygotowane proces się kończy.

7. Podsumowanie i propozycje dalszych modyfikacji procesów

Digitalizacja procesów w projekcie umożliwiła na weryfikację trafności sformułowania pierwotnych wymagań i skutkowała pierwszymi wnioskami doskonalącymi. Dotyczyły one między innymi możliwości wykorzystania wbudowanych funkcjonalności wybranego narzędzia, ograniczenia przetwarzania tej samej informacji oraz przetwarzania informacji „na zapas”, elastycznego zarządzania równoległymi zadaniami w procesie, zmianą wymagalności i widoczności pól na poszczególnych etapach procesu w celu zapewnienia przejrzystości i czytelności zadań do wykonania.

Pilotażowe wdrożenie, a nawet walidacja procesu nie oznacza, że proces nie powinien być nadal analizowany pod względem dalszych możliwych optymalizacji. Propozycje dalszych zmian w procesach będących przedmiotem niniejszego projektu zostały przedstawione w dalszych podrozdziałach.

Przygotowano również rekomendacje umożliwiające dalsze usprawnienia we wprowadzaniu zdigitalizowanych i zwalidowanych procesów ochrony oraz zarządzania własnością intelektualną. Poniżej zawarto rekomendacje dotyczące dalszego rozwoju tych procesów.

Dobór formy ochrony

1. Wprowadzenie dodatkowej funkcjonalności umożliwiającej wskazanie podmiotu odpowiedzialnego w przyszłości za nadzorowanie terminów opłat za ochronę – w przypadku, gdy do danego prawa jest więcej uprawnionych – np. więcej instytutów Łukasiewicza istnieje ryzyko, że dane zgłoszenie (później prawo) może być uwzględniane w bazach obu instytutów. Podobny problem może wystąpić w przypadku konsorcjów, gdzie liderem w projekcie jest np. firma albo uczelnia, które dokonują zgłoszenia i dalej zobowiązane są do nadzorowania całego procesu – wówczas może pojawiać się wątpliwość, np. na etapie cyklicznego utrzymania praw w mocy, weryfikacji itp., kto jest odpowiedzialny za wniesienie opłaty. Będzie dane prawo będzie w wykazach własności intelektualnej instytutu Łukasiewicza, który jest współuprawniony.
2. Generowanie zintegrowanego formularza zgłoszenia wraz z załącznikami, z automatycznym zliczaniem stron zarówno formularza, jak i załączników, oraz automatycznym nadawaniu numerów załączników z uwzględnieniem załączników obligatoryjnych i fakultatywnych.
3. Optymalizacja funkcjonalności technicznych, jak m.in. przemieszczenie niektórych pól, przycisków czy też automatyczne otwieranie okien, bez konieczności dodatkowego „klikania”, np. w podczas wybierania plików do załączenia.

Zgłaszanie prawa do urzędu

Integracja procesu i stworzenie aktywnych formularzy z Platformą Usług Elektronicznych Urzędu Patentowego RP celem automatyzacji procesu zgłaszania prawa bezpośrednio do UPRP, bez konieczności dublowania czynności, przepisywania danych, załączania dodatkowych plików.

Cykliczne weryfikowanie utrzymania praw

W ramach rozwoju procesu konieczne jest wprowadzenie bazy danych zawierającej informacje o długości trwania kolejnych okresów ochrony poszczególnych rodzajów praw wyłącznych wraz z przyporządkowanymi im kosztami ochrony w różnych urzędach ds. ochrony własności intelektualnej. Baza taka umożliwi dalszą automatyzację tego procesu oraz następującego po nim („Utrzymanie prawa w mocy”). Z uwagi na złożoność zagadnienia proces ten powinien być wdrażany stopniowo, rozpoczynając od przypisania opłat za kolejne lata ochrony wynalazków w UPRP.

Utrzymanie praw w mocy

W ramach modyfikacji procesu zasadne wydaje się kontynuowanie prac nad dwustronną integracją z bazą Pimcore. Nowa funkcjonalność w tym zakresie mogłaby dotyczyć zautomatyzowanego nadpisywania informacji o opłaconym okresie ochrony w Pimcore, która inicjowana byłaby w wyniku potwierdzenia płatności w procesie „Utrzymanie praw w mocy”. Kolejna modyfikacja dotyczy sprawdzania poprawności danych w systemie dotyczących statusu prawa na podstawie daty zakończenia dotychczas opłaconego okresu ochrony. Obecnie pomimo zaniechania utrzymywania ochrony status prawa nie zmienia się automatycznie po określonym czasie na wygasłe. Automatyzacji wymaga również sposób wprowadzania informacji o okresie ochrony do opłacenia na etapie uzupełniania danych do płatności. W tym zakresie konieczne jest stworzenie algorytmu, który dla danego rodzaju prawa wyłącznego przyporządkowywał będzie odpowiednie okresy ochrony wyrażone w latach, z uwzględnieniem dotychczas opłaconych okresów.

Wycena IP

Dla usprawnienia procesu istotne może być powiązanie z bazą danych dotyczącą praw (IP) i generowanie raportów z przebiegu procesu komercjalizacji, powiązanie/zaciąganie danych dot. formy komercjalizacji praw do bazy IP. Jak również dostarczenie danych o przeprowadzonej

wycenie dla usprawnienia procesu ofertowania. Dane z wyceny zasila system i pozwola na sprawne przeprowadzenie procesu komercjalizacji.

Wniesienie IP jako aportu do spółki

Wdrożenie systemu CRM, w którym będą realizowane procesy negocjacyjno-sprzedażowe, wdrożenie jednakowych struktur organizacyjnych we wszystkich instytutach pozwoli wypracować jeden system i zaimplementować go w bazie własności intelektualnej w systemie Pimcore oraz dopasować diagramy do komórek organizacyjnych. Do tego czasu niezbędny jest monitoring działań ze statusami poszczególnych etapów procesu.

Cykliczne weryfikowanie czystości stosowanych rozwiązań

Weryfikacja czystości stosowanych rozwiązań może być prowadzona na różnych etapach. Na etapie planowanego opracowania i wprowadzenia na rynek nowego produktu, poważne ryzyko, szczególnie w sektorach technologii, w których istnieje wiele patentów, polega na tym, że komercjalizacja może zostać zablokowana przez konkurującego, który posiada patent na technologię wbudowaną w ten produkt. Dlatego też już na wczesnym etapie można podjąć działania aby zapewnić sobie „swobodę działania”, tzn. zagwarantować, że produkcja, marketing nowego produktu, procesu lub usługi nie naruszają praw własności intelektualnej innych firm. Systematyczna ocena swobody działania przed wprowadzeniem nowego produktu jest zatem sposobem na zminimalizowanie ryzyka naruszenia patent przez inne firmy. To zwiększy również szanse firmy na znalezienie partnerów biznesowych i przyciąganie inwestorów do wspierania planów rozwoju biznesowego.

Cykliczne weryfikowanie komercjalizacji praw

W celu rozwinięcia procesu i objęcia nim praw o charakterze komercyjnym np.: umowa najmu, dzierżawy istniejący moduł należy wzbogacić o wykaz praw związanych z obrotem gospodarczym. Dość częstym rozwiązaniem przy transakcjach sprzedaży i licencji jest włączenie innych instrumentów prawnych w celu dokonania operacji towarzyszących. Prawa z komercjalizacji praw są wtedy jednym z elementów większego transferu praw i łączą się w jedną transakcję procesową.

Zbycie IP przez instytut

Biorąc pod uwagę fakt, iż wcześniej zmapowane kolejne etapy procesu dotyczące przygotowania oferty dla klienta, negocjacji oraz podpisania umowy (finalizacji transakcji) lub odrzucenia oferty/umowy przez klienta, będą realizowane w dedykowanym do procesów negocjacyjno-

sprzedażowych systemie CRM, zespół uznał, iż niezbędnym jest monitorowanie postępu procesu, nawet jeżeli jest on prowadzony w innym systemie. W tym celu opracował koncepcję stworzenia dedykowanego dashboardu, zawierającego raport/raporty ze statusami poszczególnych etapów procesu zbycia prawa/zbioru praw (od kroku stworzenia oferty dla klienta), wsparty dynamicznymi wykresami danych generowanymi w systemie Power BI. Dashboard miałby być stałym komponentem omawianego procesu, który byłby dostępny przez pełny okres życia procesu w zintegrowanym systemie CRM.

Udoskonalenia wynikające z natywnych funkcjonalności zastosowanego narzędzia informatycznego

1. Na etapie szczegółowej analizy procesu uznano, iż w pierwszym kroku (Rejestracja) należy poszerzyć kontekst danych, które zostaną poddane analizie i wzbogacić ów kontekst o pola: *Przedmiot komercjalizacji*, *Źródło* czyli przyczynę uruchomienia procesu oraz *Wybraną formę komercjalizacji* dla wskazanego prawa/zbioru praw. Taka modyfikacja znacznie usprawni osobie analizującej przebieg procesu analizy i skróci czas jego pracy, eliminując niepotrzebną na tym etapie komunikację z działem komercjalizacji.
2. Wycena IP jest niezbędnym etapem w tym procesie. Pierwotnie zakładano, iż użytkownik po uruchomieniu podprocesu Wyceny IP ostatecznie uzyska tylko wartość oraz datę wykonania wyceny, a w celu uzyskania większej ilości danych będzie musiał przejść do wykonanego procesu wyceny i stamtąd pobrać niezbędne informacje oraz pliki. Zespół postanowił udoskonalić ten krok i poszerzyć zakres informacji, które automatycznie się pojawią w dedykowanej sekcji, po tym jak niezależny proces wyceny zostanie zakończony. To pozwoli na dostęp do podstawowych informacji, a także pliku z pełnym raportem z wyceny.

Przygotowanie do udzielenia licencji

W toku prac, zespół uznał, iż proces Przygotowanie do udzielenia licencji, w rozumieniu etapów postępowania, hierarchii kroków oraz zastosowanych mechanizmów okazał się tożsamy z procesem Zbycie IP przez instytut, dlatego też zaproponowane propozycje modyfikacji są analogiczne to tych zidentyfikowanych dla procesu Przygotowanie do zbycia IP przez instytut.

Biorąc pod uwagę fakt, iż wcześniej zmapowane kolejne etapy procesu dotyczące przygotowania oferty dla klienta, negocjacji oraz podpisania umowy (finalizacji transakcji) lub odrzucenia oferty/umowy przez klienta, będą realizowane w dedykowanym do procesów negocjacyjno-sprzedażowych systemie CRM, zespół uznał, iż niezbędnym jest monitorowanie postępu procesu, nawet jeżeli jest on prowadzony w innym systemie. W tym celu opracował koncepcję stworzenia dedykowanego dashboardu, zawierającego raport/raporty ze statusami poszczególnych etapów procesu udzielenia licencji (od kroku stworzenia oferty dla klienta), wsparty dynamicznymi wykresami danych generowanymi w systemie Power BI. Dashboard miałby być stałym komponentem omawianego procesu, który byłby dostępny przez pełny okres życia procesu w zintegrowanym systemie CRM.

Udoskonalenia wynikające z natywnych funkcjonalności zastosowanego narzędzia informatycznego

1. Na etapie szczegółowej analizy procesu uznano, iż w pierwszym kroku (Rejestracja) należy poszerzyć kontekst danych, które zostaną poddane analizie i wzbogacić ów kontekst o pola: *Przedmiot komercjalizacji*, *Źródło* czyli przyczynę uruchomienia procesu oraz *Wybraną formę komercjalizacji* dla wskazanego prawa/zbioru praw. Taka modyfikacja znacznie usprawni osobie analizującej przebieg procesu analizy i skróci czas jego pracy, eliminując niepotrzebną na tym etapie komunikację z działem komercjalizacji.
2. Wycena IP jest niezbędnym etapem w tym procesie. Pierwotnie zakładano, iż użytkownik po uruchomieniu podprocesu Wyceny IP ostatecznie uzyska tylko wartość oraz datę wykonania wyceny, a w celu uzyskania większej ilości danych będzie musiał przejść do wykonanego procesu wyceny i stamtąd pobrać niezbędne informacje oraz pliki. Zespół postanowił udoskonalić ten krok i poszerzyć zakres informacji, które automatycznie się pojawią w dedykowanej sekcji, po tym jak niezależny proces wyceny zostanie zakończony. To pozwoli na dostęp do podstawowych informacji, a także pliku z pełnym raportem z wyceny.